

శ్రీ మహాత్రిపురసుందరైవమః

అ మృ తో ము చ్చ ట్ట లు

కూ ర్ప రి :

శ్రీ శ్రియానందనాథాపరనామః

ఈ శ్వ ర స త్య నా రా య ణ శ త్క

శ్రీ కా కు శ ము.

ప్ర కా శ కు లు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

కాపీరైటు]

1960

[వెల య. 1-8-0

తొలి కూర్పు

జానకిరాంప్రెస్, తెనాలి.

పీఠిక

ఏతత్కృతికర్త శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారిని నేను స్వయముగా నెఱుంగను. వాఁడు శ్రీకాకుళమువాడు, నేను నెల్లూరువాఁడను. మా యిద్వార నడుమ 500 మైళ్లదూరము గలదు. జేశముంబట్టియేగాక, యోగ్యతంబట్టియు నటులే యంతరము గలదని నా నమ్మకము. వారు పాదుకాంతదీక్షుఁ గొన్న శాక్తవిద్యాధురంధరులు. నేనో, శుద్ధాద్వైత విద్యా తత్పరుఁడనయ్యుఁ జాపలమున సౌందర్యలహరిం దెనిఁగింప దొరకొన్న సామాన్యుఁడను. వారు నా తెనిఁగింపును, నేను వారి 'సౌందర్యలహరి' తెనిఁగింపును ఒక నెలనాఁడు చూచుటయే మా సౌహృదయమునకు మూలము. ఈపాటి పరిచయమునకే వారు పరితుష్టులై యీ త్రిశతికి (తొలి కూర్పు) నన్నుఁ దొలిపలుకు వ్రాయుమని నిర్దేశించుట వారి యాదార్య విశేషమే.

2. అదేమి చిత్రమో, నేను తొలుదొల్త నాంధ్రీక రించిన “లక్ష్మీశృంగార కుసుమమంజరి” యు యీ సంప్రదాయమునకుఁ జేరిన మహావిద్యానిధిదే. వారి దీక్షానామము ‘పరిపూర్ణానందనాథుడు’. ఇంక వీరో శ్రీశ్రీయానందనాథులు. ఈ ఆనందనాథసంప్రదాయము అత్యంత మానసీయమని నా మిత్రులు బ్రహ్మభూతులు శ్రీమచ్చిదానందనాథులను దీక్షానామముగల శ్రీ చివుకుల వేంకటశాస్త్రిగారు పలుమారు చెప్పఁగా వింటిని.

3. “అమ్మతో ముచ్చటలు” అను పేరనే విశేషము గలదు. శ్రీదేవి యిక్కవివతంసునకుఁ బ్రత్యక్షమేమో?

“శ్రీ మాతృసన్నిధానమును గల్పించుకొని యొక భక్తుడు ప్రాసిన పద్యము”లని వారన్నను, దేవినిరంతరము ధ్యానగోచరయగుటయు ఆ యానందార్ణవమున దాను స్వరూప విస్మృతిఁ గనుటయు శర్మగారు వర్ణించుకొనియున్నారు.

ఉ॥ ఏచిష ధ్యానవేళ నిను నెంతగఁజూచిన దన్వి పోదు, క
స్వాచినయట్టులుండు నొకనాఁడు నినుం దలపోయకున్న; న
మ్మా! చిత్రితాశవాచుఁ ‘దిగ మైతను’ దోచుచునుండు; వింతయున్
జూచియె నిన్మహాత్రిపురసుందరి వందు రమందధీయుతుల్.

చ॥ నిను నెడలేక యెంచుతటి నీళులముంచిన కుండనై జలం
బునఁబడు పంచదారనయి, ప్రొద్దువెలుంగున వెల్లుదివ్వెనై
యసలమునందుఁ గాలు నినుమై, పరమైక్యమునొందువేళ నా
యనుభవ మేరికిం దెలుపు టమ్మరొ! యన్యము లేమిఁబార్వతీ!

పద్యము లన్నియు నిట్లే గంభీరాశయగుంభితముగా నున్నవి. శర్మగారు కొన్నింట స్వీయచరిత్రముఁ జెప్పికొన్నారు. కొన్నింటఁ దమ యపూర్వానుభూతుల నుగ్గడించుకొని యున్నారు. కొన్నింట సృష్టి వైచిత్ర్యములు, దేవి పారమ్యమును అభివర్ణించియున్నారు. కొన్నింట శాక్తతత్వార్థముల నుపన్యసించియున్నారు.

ఏ విషయముం గూర్చినదైనను పద్య మొక్కొక్కటియు నేదేని యొక్క చదుత్కారమున కిక్కయై తలఁచుపింపఁ జాలియున్నది.

“కిం కవేస్తస్య కావ్యేన కాండేన చ ధనుష్కృతః
వరస్య హృదయే అగ్నిం న ఘ్నూర్ణయతి యచ్ఛిరః”

కొన్ని వ్యాఖ్యాన సాపేక్షములును గలవు. మచ్చునకు రెండు చూడుడు.

1. జననీ ! ద్వంద్వసమాసమందు మఱిశీతావాక్కులన్ వడ్డుఁజొం
క్కున నగ్రస్థితి నీది; వంద్యపదభిక్షుండైననుం దల్లిక
వినతుల్యేయక తప్ప; దీవిధము భావింపంగఁ బ్రాముఖ్యమున్
జననీనేతక వేదమిచ్చె ననఁగా సందేహమా ? కాంభవీ !

2. అమవసరాద్భిన్నో చలన మందని పున్నమచూపులానొ పా
ద్యమి కనుబాటునందొ నిను నారయలేని దినంతె దుర్దినం
బుమ ! సతిమూర్తిగానో, యొక యుత్తమతేజముగానొ మంత్రరూ
పముగనో, కానుపింపు మేడఁబాయక యన్నియవస్థలందునున్.

ఈ వీరి త్రిశతి సర్వథా శ్లాఘ్యయై శ్రీవిద్వాంసుల
మెప్పింపఁజాలియున్నది. శర్మగారి తక్కువద్యములును ముద్రి
తములై, ఇంకను మున్నుందు ఇతోధికముగ వేలువడి చాత్రు
లయు, మిత్రులయు, పాత్రులయు కరముల నలంకరించుగావుత
మని పరమేశ్వరుని బ్రార్థించుచున్నాను.

నెల్లూరు
12—5—1951

ఇట్లు,
సాహిత్యస్థాపకాచార్య, అభినవతిక్కన
దుర్భా సుబ్రహ్మణ్య శర్మ

శ్రీమాతే నమః

రెండు మాటలు

అమ్మతో ముచ్చటలనెడి యీ కూర్పుపేరే, దీని కూర్పరి యాత్మవస్తువును మాతృబుద్ధితో నర్చించు నొక శాక్తబంధుఁడని చెప్పక చెప్పుచున్నది. నిర్గుణావస్థయందు నిరంజనము నిష్క్రియము బ్రహ్మము మున్నగు పేళ్ళతో వ్యవహరింపఁబడునదియే సగుణావస్థయందు మాయా మహా మాయా దుర్గా కాలీ త్రిపురసుందరీత్యాది నామములతో వ్యవహరింపఁబడు ననెడి విశ్వాసమే నిండుగాఁగల వీఁడు, పండితుఁడనిగాని కవియనిగాని చదువరులు భ్రమపడకుందురు గొక. అమ్మ బిడ్డనెయ్యపుంజవిని వేసారులు చవిచూచిన యొక పేటినాగమ్మ.

భావమయి యమ్మ (ఆత్మ) తాను శబ్దబ్రహ్మమయియై వెలువడునపుడు, అమ్మ తత్త్వము నడుగవచ్చిన తనవారికే నచ్చఁజెప్పనపుడు, తాత్కాలిక ద్వైతభావముతో శ్రీమాతను వేఁడుకొన్నపుడు, అమ్మ గొప్పతనము లోనుబుకునపుడు, జాగతికములగు కొన్నిముచ్చట అమ్మకు నివేదించునపుడు, తన గోడు తల్లితోఁ దడవికొనునపుడు, నమ్మ యే మాటల రూపున బయలయ్యెనో యామాటలను ఛందోబద్ధములుగాఁ జేయు ముచ్చటరూపున నమ్మయే వెలువడునపుడు, అమ్మ సాన్నిధ్యమును గల్పించుకొని యమ్మ చెప్పినటులు వ్రాసిన వ్రాతలే యీ ముచ్చటలు. వాగ్రూపమున నుచ్చరించు నమ్మ యుంగములను బద్యరూపములను సాధకలోకమునకుఁ జూపు వేడుక చిన్నటఁగోలఁగల వీనిదొక తీరు తిక్క.

మొత్తముపై నీ తిక్కమాట లుపాసనానుభవములతో నిండియుండుటచే నవి యన్నియుఁ దన్నుఁబోలిన సాధకులకు బోధములుగాను నుపదేశములుగాను నుపచరింపఁగలవియే.

వెనుకటినోములు వెల్లియగుట నేమో మాటలచూపిచాలని యీ పేదకూర్పరి, అమ్మకు బలవుగా నగలు పెట్టి నగల నాడెమండే చూపరుల బుద్ధులను గప్పపెట్టువాఁడు కాకుంటయే మేలయ్యెనని చదువరులు తన పేదటికమునకే సంతసించురని యాసించినవాఁడు.

ఇమ్ముచ్చటలందుఁ జిక్క గుర్తు గలవి పదియేండ్ల వెనుక వెలువడినవి. చేసాగకయు, శబ్దమయియైన యమ్మ మఱి కొన్ని వేసములను లోకమునకు ముందుగాఁ జూపు ముచ్చటయుఁ గారణముగా మూలఁబడియున్న ముచ్చటలను మఱి మూడువందలనుమాత్రమే వెనుకటివానితోఁ జేర్చినాఁడు.

సాధనగ్రంథమండలి వ్యవస్థాపకులు బ్రహ్మశ్రీ బులుసు సూర్యప్రకాశశాస్త్రిగారు సాధక జీవలోక సేవకై పడుపాలు పడేండ్లనుండి యెఱింగియు, నింతదాఁక నెట్టి యుడుతబుత్తియుఁ జూపలేక యిపుడమ్మ పొడిచి చెప్పగాఁ, నీ దీనుఁడు మందలి కెట్టి సేవ చేయఁగలెనో శ్రీ శాస్త్రిగారివలననే తెలియఁదగును.

ఇపుడీ ముచ్చటల కూర్పు సాధన గ్రంథమండలియందొక పూసగా నంగీకరించినందులకుఁ గృతజ్ఞుఁడనై సభ్యులకును, వ్యవస్థాపకులకును వందనములతోఁ దూగినంత వెచ్చముతో నచ్చుకొన్నాఁడు.

మండలి గ్రంథమాలయందుఁ జేరఁదగిన మేరుపుపూసల వంటివి “సిద్ధాంతశిఖామణి” (వీరశైవ ప్రామాణిక గ్రంథ రాజము), దుర్గా (చండీ) సప్తశతికి సమగ్రాధ్యాత్మికవివరణము మున్నగున వెన్నో మూల మూలుచున్నవి.

భగవద్గీత అమ్మ మణిమందిరమునకుఁ బ్రాకారమనియు, అది మనోమయకోశ సాధన మనియు, దుర్గాసప్తశతి (చండీ పాఠము) అమ్మ మణిమందిరమే యనియు, నిది విజ్ఞానమయ కోశ సాధనమనియు నీతని “శాస్త్రసాధన” మనెడి మండలి ప్రచురణమందు సభ్యసాధకులు చూచియుందురు.

అమ్మ తన తత్త్వమును దన కే విసువెత్తునంతకుఁ జెప్పిన యాధ్యాత్మిక వివరణము జానియందే కలదు. అది బహు ద్రవ్యసాధ్యము. శాక్తశిశు వొక్కఁ డేమి చేయఁగలఁడు? దాని యావిష్కరణభాగ్యదినము చేరువ యగుటనే సాధన గ్రంథమండలి నాశ్రయింపుమయ్యా! యని పొడిచినది. ఇక దాని భారము మండలిజే.

తుంటరివిడ్డలు దుమ్ము చిమ్ముచున్నను, జడివాసలు తడుపుచున్నను, గొన్ని చక్రము లటిగిపోయినను, దానే తన పనులు నెఱవేర్చికొనఁ బన్నుకొన్న యీ యంత్రముచే 75 ఏండ్లు పనిచేయించిన శ్రీమాతను మండలి సభ్యులెల్లరుఁ బ్రార్థించి యంత్రస్థితకై యాశీర్వాదించినచో మఱికొన్నాళ్లు పనిచేయఁగలదని యాశించుచున్నాను.

కృ త జ్ఞ త

అమ్మతో ముచ్చటల తొలివంతునకు నవ్యాజప్రేమతో నాడు పీఠిక వ్రాసిన అభినవతిక్తనాది బిరుదాంచితులు, స్వర్గీయ శ్రీ దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారి పవిత్రాత్మ నిత్యవంద్యము.

“ఇప్పుడు రెండువంతులుగా వెలువడిన యీ ముచ్చటలకుఁ బండితాభిప్రాయము లక్కఱలేదా ?” యని ప్రకాశకులు సాధన గ్రంథమండలి వ్యవస్థాపకులు నన్నడుగునపుడు, ఈ లాంఛనము నెఱవేర్పడగువారిని మనసు వెదకికొనుచుండెను. నాడే “నీవు - నేను” అను నామము దిద్దుకొన్న యొక చిన్ని గ్రంథరత్నమును దనివిఠీఱ ననుశీలించుచుండ, “ఇప్పుడు నీ చేతి నగగా నున్న దీనికిం బలకలు తీర్చిన సిద్ధహస్త శిల్పి, శ్రీ గోపేటి సత్యనారాయణమూర్తి (డి. యస్. పి.) గారే చుమా” యని బుద్ధిచెప్పివేసినది. తడయక ప్రకాశకుల కది వ్రాసి, యభ్యర్థి స్థానమున మీరె నిల్చి శ్రీవారికి నాపుస్తకముతో నతులందింపుఁ డంటిని. వారును గాదనక కారుణ్యముతోఁ బ్రశంసాపద్యము లను బ్రసాదించిరి.

ఇక దురూహమగు నమ్మ కరుణప్రేరణముచే, శ్రీవారే, అమ్మ ముద్దుకొడుకట్ల తోఁచు, శ్రీ పాతూరి మధుసూదనరాయ శాస్త్రిగారిని గోరి వ్రాయించిన యభిప్రాయము నాకుఁ జేర్చిరి. చూడఁగా శ్రీ శాస్త్రిగారి సూక్ష్మానుశీలన, విమర్శశక్తి, శ్రీ విద్యారహస్యవేత్తృత, గుణగ్రహణ వైభవముఁ దేటపడ “నీతమ్ము లిట్టిరు పలువురున్నారు చుమా” యని తెలుపుటకో, యమ్మ యిమ్మహాత్ముని పరిచయలాభము నిమ్మాలమునఁ గలిగించినదని పొంగిపోతిని.

అమ్మ యానగా నిష్పాక్షి కానుశీలనముం జరిపి, యీ
ముచ్చటలకు ముచ్చట నెచ్చించి యమ్మ నలరించిన యీ
సాధక జీవరత్నములను దలదాల్చుచున్నాను.

ఇటులు,

శ్రీకావళిము
18—1—60 }

నిరంతరసాధక శుభచింతకుండు, శాక్తబంధుండు,

శ్రీ శ్రీయానందసాధుండు,

ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ.

ప్ర మో ద ము

భగవ దుపాసనా విధానము లనేకములు. చరాచరరూపముగు ఈ
సృష్టియంతయు పరమేశ్వరినుండియే ఆవిర్భవించినది. భక్తుడు తన యుపా
సనా బలముచే నిష్టదైవముతో ముచ్చటించుట, ఆ ముచ్చటలను సాధక భక్త
లోకమున కందిచ్చుటయు పూర్వజన్మసుకృత విశేషము. పరమేశ్వరి కృపను
పొంది ఆమెతో ముచ్చటలుజరుపుటలో శ్రీ శ్రీయానందసాధులు సిద్ధహస్తులు.
వీరి పద్యములన్నియు విజ్ఞానరత్న షేటీకలు. వ్యాఖ్యానసాపేక్షములు. సాధక
భక్తలోకమునకు విజ్ఞానపథప్రదర్శక కరదీపికలు.

శ్రీ శ్రీయానందులవారి ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానప్రతిపాదిత గ్రంథములను
లోకము చవిచూచియున్నది. సాధకలోకమున కుపకరించు విజ్ఞానమును సమ
కూర్చి, సాధకుల కరకమలముల కందివ్వ కుతూహలముతో, ప్రతిఫలాపేక్ష
రహితముగ శ్రీవారు, గ్రంథములతోపాటు ప్రకటనవ్యయముగూడ యథావ
కాశముగా ననుగ్రహించుచు, మా ముదలికృషికి తోడ్పడుచు సాధకులయెడ
చూపు అభిమానము నిరుపమానము. ఇట్టి సదవకాశమును సద్వినియోగము
చేసికొను భాగ్యము సాధకులది. కాన మా మండలి సభ్యులు, ఇతరులు మాకు
సంపూర్ణసహకార మివ్వగలరని విశ్వసించుచున్నాను.

లోకోపకారములగు నిట్టి యాధ్యాత్మిక గ్రంథరత్నముల నితోధిక
ముగా రచించుటకు శ్రీ శ్రీయానందులవారికి ఆయురారోగ్యముల నిచ్చుగాత
యని శ్రీ జగన్మాతను సదా ప్రార్థించుచుంటిని.

వికారి - ఫాల్గుణము
తె నా లి }

బులుసు సూర్యప్రకాశశాస్త్రి

వ్యవస్థాపకుడు : సాధన గ్రంథ మండలి.

శ్రీ శ్రీయానందనాథాపరనామలగు

బ్ర.శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్తగారి 'అమృతోముచ్చట' లపై

* ప్ర శం స *

లలితపదప్రయోగమునఁ లాలనఁజేసెడు నమ్మవోలె మ
మ్మలరిచి స్వాదుభావముల సంతలు నింతలు గోరుముద్దలై
తులుచన జీర్ణపూటకుఁగదో యిటు ముచ్చట లాటునూర్లు శ్రీ
లలితపరముగా నుడివి లాభముగూర్తువు 'నాథ'వంశజా !

నీలో నీవిటు మాటలాడఁగ మనోనిర్మలనంబాట నీ
వాలోచించితివేమొకాని మణుల ట్లాయాయెడన్ వెల్లులై
మాలక్ష్మ్యంబున దీప్తిగూర్చి చను మామార్గంబు నిర్బాధమా
టాలోకింప సహాయమాకద శ్రీయాఖ్యానందనాథాభిధా !

ఆ తుది నేమిశేషమగు సంతట నేమగునేమొకాని యీ
మాతృపదాభివందనము మర్మములేని నివేదనంబు లీ
రీతి ముఖాముఖిన్ నిలిచి ప్రేముడిమాటల నాడుకొంటయున్
బ్రాతికదే ! తదీయ సుఖభాక్కుల మమ్మొనరించితేకదే !

అవు, నటు మాతృదేవి ముఖమందున నిల్చి సుధాఘటంబె వా
స్తవముగఁ గ్రుమ్మరించినఁగదా యిటు పుంఖతభావమై మధు
స్రవమగు కైతలూరి యపరంజికిఁ దావులఁగూర్చు మాడ్కి శ్రీ
ప్రవిమలగాథలై దురలు భాగ్యము కల్గె ! నదెంతపుణ్యమో !!

జీవితలక్ష్మ్యమై జనని చిష్టయరూపమునందు భక్తి సం
జీవిగ నుంటగాక, యిటుఁ జెల్లియు సప్తతి వీఁగకింత శ్రీ
దేవికి సేవగా నొరులఁ దెల్పుటఁ గైతయు వ్యాఖ్యజేయఁగా
జేనయె ? ఈశ్వరాస్వయుడ "జే"యనఁ జెల్లదె నీ ప్రసక్తికిన్.

తె నా లి

18-1-60

}

గోపేటి సత్యనారాయణమూర్తి

బ్రహ్మశ్రీ పాతూరి మధుసూదనరావుశాస్త్రిగారి

య ఖి ప్రా య ము

నేను శ్రీ గోపేటి సత్యనారాయణమూర్తి (D. S. P.) గారి ప్రేరేపణతో ఈ పవిత్రగ్రంథం చూచే భాగ్యం కలిగి అమందానందం పొందాను.

‘అమ్మతో ముచ్చటలు’ అనే ఈగ్రంథరత్నం శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారు రచయితగా సానలుతీరింది. శ్రీకాకుళము వద్ద నాగలేటిబిడ్డన పుట్టిన ఈ కులకళారత్నం, నా హృదయానికి శ్రుతస్మృతితో జిగి గూర్చి అది ద్వాదశారములో నాకు కొంతసేపు విశ్రాంతి కలిగించింది, అంటే అతిశయోక్తి కాదు.

31 పద్యం - సర్వజగదంబా! అనే పిలుపుతో ప్రారంభమైన సరస్వతి, 52 లో సుమనోమార్గావలంబినియై, ఎడనెడ పూజాస్వీకారములతో సోమస్థానమున శివాంకారోహణముతో అవిరతసౌఖ్యస్వరూపిణియైనది.

64 - ‘త్రినయనవిలసద్రక్త, షడ్వక్త్రీయుక్తాం’ అనియు, మరియొకచోట ‘తన్మధ్యే హాకినీసా శశినమ మధురా వక్త్రీ షట్కం దధానా’ అనియు, ఉపాసకదృష్ట్యా ఉపాస్యరూపము వర్ణితమైనను శ్రీ శర్మగారిచే వికసద్బంధూకపుష్పగా రాజిల్లి, యా తల్లి ఫలప్రాపకశక్తి, హ - ష్ట కళాపరిలసిత శరీరిణియై షడధ్వసింహాసనేశ్వరి యైనది.

శ్రీకవి, 83 - ‘నిద్దురకాని నిద్దురలో ముద్దుగా సుద్దులు పల్కిన అమ్మముచ్చట పద్దులో వేసికొన్నాడు.’

97 - మనసు మాత్రంఘ్నిన్జేజనాబ్ధిలో మునిగి, చతుర్థ పాదమున నగణ్యచింతాబ్ధిగా మారినా, అపూర్వ రత్నా న్వేషణతో ధన్యత ప్రాప్తించింది.

120 - సాదసంస్తుతితో 122 - మరల పుట్టుగిట్టులు లేని భవ్యనమస్కృతు లర్పించి, 151 - ఇరువురన్నలు అమ్మ యూరు వుల నలంకరింప, హృదయానన మభిన్న వాత్సల్యప్రసాదముగాఁ పరిగ్రహించుకొన్నాడు.

153 - తీనముగా వేడు పసిపాపను లోకసంస్కార రూపిణియైన అమ్మ నిర్ణీదదీక్షతో శిక్షణమిచ్చి పుత్రునకు సాన్నిధ్యభాగ్యమిచ్చి రక్షించుటలో సంశయములేదు.

178 - నవనాథులలో ఆనందనాథమూర్తి ప్రధానయై అనాథావనశీలయై నిరాధారాంతరాభ్యర్చనాపరమానవనాథా కృతిదాల్చిన హృద్యవిద్యాసరస్వతి నవరాత్రార్చన చేయించు కొన్నది.

191-సృష్టేష్టాష్టమూర్తులు ఉపాధులుగా శివనిలయమై అసీమానందమును ఆత్మస్వామికిస్తూ అర్థనారీశ్వరత్వం సార్థకం చేసుకొన్న అమ్మ, 194 - తన రూపమును రాత్రిందివములుగా స్పష్టికరించి కాలీప్రథతో వంద్యయైనది; కాదామటి!

207 - లోకనింద్యాసురపీడానాట్యమును దివ్యపరాక్రమ ప్రబల బల ఫల శాస్త్ర రసప్రవాహంతో అపూర్వసుఖాలంబన ముగా చేయటం అమ్మయొక్క ఆశ్చర్యలీల.

240 - అండమంతయు రసాత్మకనారమై నారాయణ
మూర్తి అండమధ్యమున వటపత్రశయానుడౌటచేతనే, అమ్మ
అనుగ్రహరూపానందంతో జగజ్జనయితృఖ్యాతిని చేత చిక్కించు
కొన్నాడు.

290 - ఆ విధముగానే జగద్భోగము సుఖమయముగా
భావించినవాడు, నీరోగులూ నిరాగనులూ రాసవిలాసులూ
అమ్మ ముచ్చటతో కాపుటకు ఆశ్చర్యముంటుందా ?

337 - అది ద్వైతము కానిప్పు, విశిష్టాద్వైతము కానిప్పు,
కేవలాద్వైతమే కానిమ్ము అన్నిటికీ ఆ రసస్వరూపమందే
అన్వయము.

389 - అమ్మ ముచ్చటకు అర్హతనాపాదించే సూత్రము,
ఆ సత్యమును గుర్తింపక వర్తించినచో ఉరిత్రాటికన్న ఘోర
ముగా నర్తించటం సత్యశీలికి విజ్ఞాతమై పరితాపకరమాతుంది.
అది లోకానుగ్రహకాంక్ష.

411-ఇంద్రియములు విషయములలోనూ, అవి మనస్సు
లోనూ, అవి బుద్ధిలోనూ, అది అహంవాచ్యములోనూ అది
ఆత్మలోనూ కలిసినప్పుడే అమ్మతో ముచ్చటించుకొను
యోగము అనిపించుకుంటుంది.

414 - అందుకొరకై యోర్పుతో యత్నించి విఘ్నము
లను నెట్టి కార్యకారణ వ్యాపారరహస్యము తెలిసి తాను సిద్ధు
డగువరకూ చింతించి, చాతుర్వర్ణ్యమును వ్యవస్థాపన చేసుకొని
ఆ యానందసిద్ధిలో సజాతీయ విజాతీయ స్వగతభేద శూన్య
పరమాదేవీకృపను ఉపాసకుడు పొందగలుగును.

430 - ఇదంతా లోకము వ్యక్తమగుచున్నంతవరకూ లేదు, అవ్యక్తములోచేరి “లోకంబులు లోకేశులు లోకస్థులు తెగినఁ దుది నలోకంబగు పెంజీకటి కవ్వల.....నేకాకృతి వెలుఁగు సచ్చిన్మయమహాక క్తి” అపుడు వ్యక్తమవుతుంది.

450 - అప్పుడది సార్థకదృష్టి. అప్పుడది అద్వైతదృష్టి, “అహం బ్రహ్మస్మి” అనుదానికి పుష్టినిచ్చే అమృతదృష్టి కేవలానందానుభవము అని అమ్మముచ్చట.

475 - “మనసు నిలుచుచోట మారుతంబులు నిల్చు | మారుతంబు నిల్వ మనసు నిల్చు | మనసు మారుతంబు మలఁ గిన యాచోటఁ | దానె బ్రహ్మమగుచు దనరు” అను కూర్మ యోగి మాటయూ అమ్మముచ్చటవలె, అమ్మ కృపతోనే జరగాలి.

553 - నాదబిందుకళలలో ఏది ముందు ? ఏది వెనుక ? అనే వివాద మెంతయున్నా, ఈ త్రిపుటిలో అభిన్నత్వమూ అనంతత్వమూ అనే భేదము లేనివే. కం + లాతీతి కలా, అను వ్యుత్పత్తిచే ‘జీవనిష్ఠం సర్వకర్తృత్వం యత్కించితకర్తృత్వేన సంకుచితం తదేవ కళాపదవాచ్యం అష్టమం తత్త్వం’ అని ప్రథమ స్పందమునుండి రి వ స్పందముగా చెప్పబడినా (పరశు రామ కల్పసూత్రము) పరారూపమునందు అభిన్నదృష్టి అని వార్యమవుతుందని సుఖాపేక్షతో, కవి అంజలించుటలో సగుణ మూర్తియైనది పరాంబిక.

563 - ప్రేమయూ భక్తియూ పరమములో ఏకీభవిం చుటతో ‘ముక్తి’ అను మధురపద మేర్పడి, కవి జీవితము బ్రహ్మజీవితమైనది.

584 - కనుక నే ఆయాసములేని కొలుపు. ఆ కొలుపునకు ఫలముగా కులపాలన జరిగి శ్రీకవి అకులవై భవమో నాకకుల వై భవమో సకలకులవై భవమో, అమ్మా! అని చండిక నర్థించి,

596 - ఆన, అసూయ, గబ్బు, దురహంకృతి, స్వార్థపరత్వము మొదలైనవి లేని తన హృత్కమల మందిరములో అమ్మను నివసింపజేసికొన్నారు, శ్రీ ఈ. స. శర్మగారు.

రచన భావపూర్ణ శబ్దశక్తితో సిద్ధాంతప్రవంత్రిగా ప్రవహించినది.

నాచే రచింపబడిన 'శ్రీ రాజేశ్వరీ శతకమున' మిక్కిలి సంగ్రహముగా నుండుటచే, శాక్తసిద్ధాంతమున 600 పద్యములతో పతిపూర్ణమైన 'అమ్మతో ముచ్చటలు' అనే పుస్తకము, ఆంధ్రులకు అపూర్వ అఖండ శాక్తసిద్ధాంత రసపూర ఫలప్రదానం చేసింది.

ఈ గ్రంథరచయిత శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారికి బరిస్సానివాసి 'శ్రీ సర్వయోగో - మృత్యుంజయ త్రిపాతిశర్మ' గారి ప్రశంస ఇతఃపూర్వమే ఉండగా, నేను నా సమస్కారములతో సిద్ధపరిచయం చేసికొనుచున్నాను.

ఇట్లు,

పాతూరి మధుసూదనరావుశాస్త్రి.

గ్రంథకర్త:

శ్రీ శ్రీయానందనాథాపరనామధేయ
ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మ

శ్రీమాత్రే నమః

కృతి స మ ర్పణ ము

ఇచ్చట పుచ్చుకొంటయును నీబడు దిన్నును నీవె కాంగ, నా
నిచ్చట నీవు కైకొనుట యెట్టిదో? యైనను ద్వైతబుద్ధితో
ముచ్చట లాడుకొన్నపుడు పోదది కావున నెయ్యమొప్ప నీ
విచ్చిన వస్తువే మఱల నిచ్చెదఁ గైకొనుమమ్మ ! శాంభవీ !

నన్నే నీకిడు సబ్బెస మ్మెపుడో సన్ధానించి యేలొందు; నా
కున్నే నాది యటంచు నిచ్చుటకు; వేటొండేదియే నీయ వె
న్గన్న గానంగరాదు; సార్థక సమస్కారాకృతుల్ సత్కృతుల్
నిన్నుం జేర్చుటకన్న, నా సుకృతి యన్నెంబున్నె ? సర్వాంబికా!

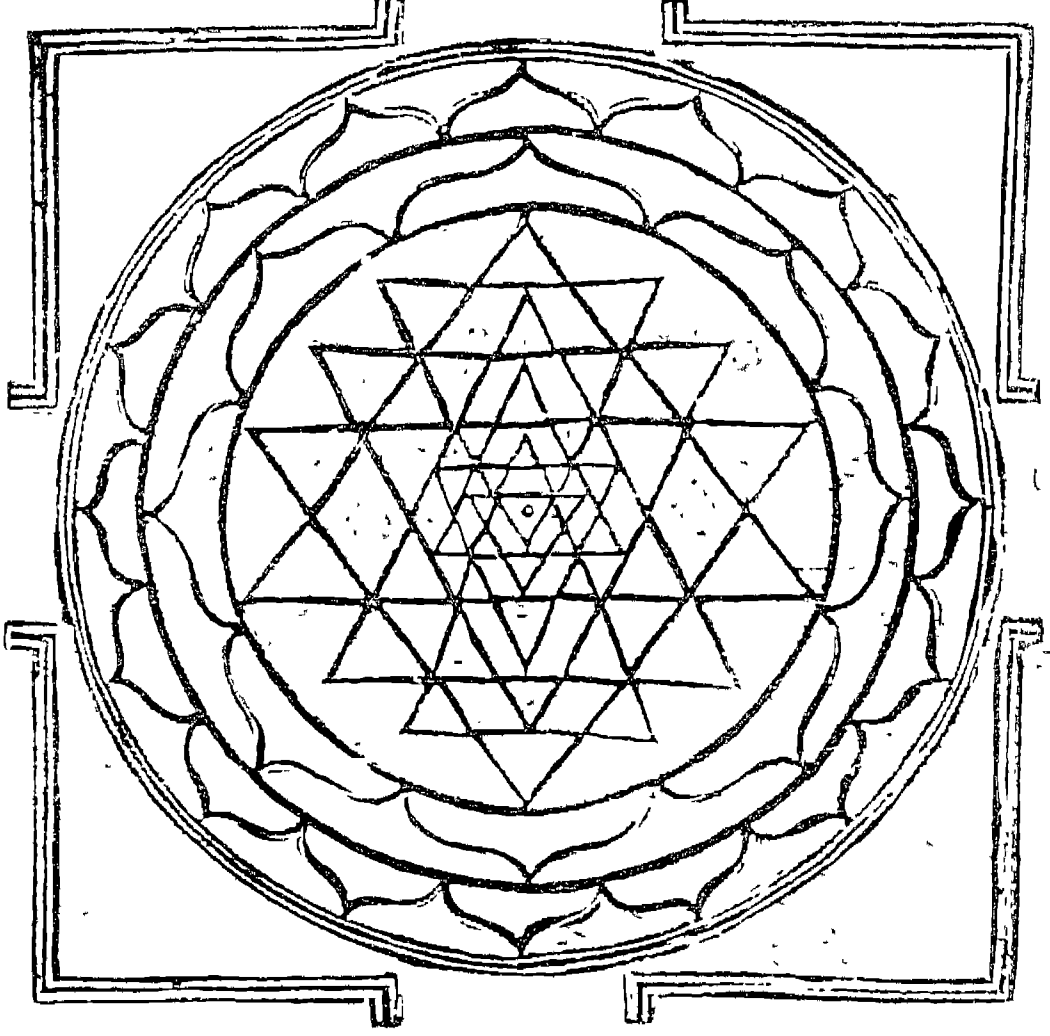
ఇచ్చట కేనిఁ బుచ్చుకొననేనియుఁ గోరఁ; ద్వదంకమందుఁ జూ
టిచ్చినఁ జాలు; ముచ్చటల కింకెడమీయని తావదౌట, నీ
యచ్చనఁబడ్డ ముచ్చటల నాటుశతమ్ముల మాత్ర మిప్పుడే
ముచ్చటతీట సచ్చెదను; ముందటి ముచ్చట నీకె వీడితిక.

శ్రీ శ్రియానందనాథుఁడు

ఈ శ్వ ర స త్య నా రా య ణ శ ర్మ

శ్రీ చక్రము

శ్లో॥ చతుర్భుజే చంద్రకళావతంసే !
కుచోన్న తే కుంకుమరాగళోణే !
పుండ్రేక్షు పాశాంకుశ పుష్పబాణ
హస్తే నమస్తే జగదేకమాతః.

శ్లో॥ శ్రీవిద్యాం జగతాం ధాత్రీం సర్వస్థితి లయేశ్వరీమ్,
నమామి లలితాం నిత్యాం మహాత్రిపురసుందరీమ్.

శ్రీమాత్రేనమః

అన్నతో ముచ్చటలు

1

శ్రీ తాలాంకనితాలాంగలమూఖాకృష్ణంబుగా, లాంగలి
సోతస్సప్తను, దాని తూడ్చదరి మించుక శోభఁ జూపిరక
భ్యాసించొంది శ్రీకాకుళంబె, మన యిక్కొటక సదా ముచ్చటతో
నీతో నాడెడి సాధనస్వడని నద్దిలింపు రాజేశ్వర!

2

శ్రితభక్తావనకల్పభూజ! విబుధశ్రేణీసమా రాధితా
ప్రతిమానాదుణపాదయుగ్మజితనవ్యప్రస్ఫుటాంభోజ! స
ర్వ దేవారిసమాంజ! యోగిజః తాసింధుత్తపారాజ! సం
స్మృతీకాంతారిదవాగ్ని బీజ! పదనీరేహాశ్రితాంభోధిజా!

3

నిరతిప్రీంపదపూజనాదరసుహృన్ని రేజరోలంబ! ను
స్తరసంసారమహాంధకూపనికతిద్భక్తావళీక్షననో
ధరణామేయకృపావలంబ! అపితాంతర్యాగినై పుణ్యసం
భరయోగీశకదంబ! సర్వజగదంబా! శుంభపథ్వంసిసీ!

4

♦ అమనోవాగభి వేద్యత త్వమయి, సర్వాంతశ్చిదాకారమై,
కమనీయంబయి, నిత్యమై, యమలభ క్రత్రేణి కాధారమై
విమలానందవిభాయియై, సకలసంవిద్రూపమై యొప్పు నొ
క్క మహాశిక్త మూర్త్యుభావమున నెక్కొలంబు సేవించెదన్.

♦ ఈ గుర్తగల పద్యములు తొలికూర్పున ముద్రింపబడినవి.

5

♦ జనసీ! యింద్రియపంచకానుభవదృష్టంబై, సదా జాని మిం
చినదై, యిట్టి, దిజే యటంచు నెవఁడుకాజెప్పంగరానట్టిదై
మనమున న్వాభిమంబుఁజేయునదియై, మన్నింపఁ బ్రేమింప నొ
ప్పినదై, శక్తి యొకండు తోచు నది నీవే యన్నఁ దప్పా? ఉమా!

6

♦ విశ్వము నింటిపట్టెది, యభేద్యమునేది, యనంత మేది, స
ర్వేశ్వర మేది, సన్నిహిత మేది, గుహాచర మేది, భక్తహృ
చ్చాశ్వతసౌఖ్యదాయి యేది, సర్జనకర్తృక మేది, యింద్రియా
భ్యాశ్వనియంత్రి యేది, యదే యప్తయు నయ్యయు నమ్మువారికికా.

7

♦ అంగిరసాంబరీషయవనాశ్వయుషిత్రయిఁగూడి తోకమం
దుంగడు విస్తరించె హరితుండను సన్మునిగోత్ర మమ్ము! త
న్నంగళగోత్రినా టలుకమా? హరితుండను పేరు సార్థమా
యెంగదె, పుట్టుఁగానె ‘హరిమేత్యయ’మఁచు ఋషుల్యులొచ్చుచుటకా.

8

♦ నాన్నది తెచ్చి పెట్టు పని; నాపని విందులమంద కేవల
కన్నము పెట్టుటంచు, నొకయప్పుడుఁగోపము లేని సాధ్వి, న
న్నది కామమాఖ్య; తన నడ్వది యన్నుల కొజ్జబంతియై
మన్నది, నిన్నుఁగాదలఁచి మన్నతు లామెకె మున్ను చేసెదకా.

9

♦ పారంబంటఁగ నాయురాగమము నేర్వఁజాలి, శిష్యాళి కిం
పారం బారము నెప్పఁజాలి, నుతమా త్యాగంబు భోగంబునుకా
వై రాగ్యంబును గల్గి, ధర్మపరత న్మన్నట్టి నాతండ్రి, నీ
తారామాభిధుఁడగ్రవంద్యుఁడు భవద్భక్తుండు; రాజేశ్వరీ!

10

♦ కాయంబిచ్చెను; పోష శ్రమఁగొనెన్; గాయత్రి నందిచ్చె; పూ
తాయుద్వేదరహస్యశిక్ష గముతో నభ్యాత్మమార్గమునన్
జేయఁతిచ్చె; గురుత్వ శేవధికి నాప్యణ్యంబుఁదెల్పెన్ సుఖో
పాయమున్న దె భక్తితో నతులు తప్పన్; సర్వజేవాకృతీ!

11

♦ నాయయ పుత్రులబిడ్డి ననారితభక్తిని జేసె సత్యనా
గాయనపూజ; తస్థిలమనై జనియించిన నన్ను సత్యనా
రాయణశర్మ యందు వ్యవహారము చల్పిన తండ్రి దీవెనతో
నీయమలాంఘ్రిభక్తునిగ నిక్కము నన్నొనరించె; శాంభవీ!

12

♦ కరుణను ఋక్షరాడ్ల హాణకాలమునం బిత దక్షిణాస్యమం
తరముఁ బజ్జేండ్ల పాయమున దానము సేయఁ దదీయరూపవై
గురువులువాలు నీపదముఁగొల్పు నదృష్టమునట్టె; నట్టియ
య్య రవడీదీర్ప భక్తినిరతాంజలి చూపుచునమ్మ! చాలదా?

13

♦ చిననాడే జనకుండు చూపుచు నినున్ శ్రీమద్రకోటిశ్లోకాం
గన, ఈ జేశ్వరి యస్మదీష్టము సుమా; “కావ్యాహరన్తార్చన
మున మోసంపడఁబోకుమా,” యనిన యామూర్తంబుగోలెన్ గదా
మన యీముచ్చట లెత్తికొంటి మిది సంస్కార్యంబు, రాజేశ్వరీ!

14

♦ సద్యోజాతసతీపదాబ్జమధుపున్ సౌమ్యున్ సుదాచాద్యు, శ్రీ
విద్యానందు, ద్వివేదవంశిశశి, నుర్వీదేవమూర్ధన్యునిన్
హృద్యప్రజ్ఞని, లక్ష్మీదత్తు నపుడున్ సేనింతు; సద్భిష్యులన్
సద్యఃసిద్ధులఁజేసి నట్టి ఘను నుత్సంగమున న్నిల్పితే?

15

* ఏడువసీసుదుండు గచియించిన కావ్యములెల్లదొల్లి నా
కాంతికాంతప్రదములయ్యెనొ తెన్నునగైతె నెప్పగా;
రియిన శేని, మీగురుడుపార్జికీర్తి జయంతి భావనా
గాయనా నా సమస్సులు నిరంతరముంగొనుఁ గావ్యరూపిణీ!

16

* కీర్తన నేను నొక్కటని నీవనఁజేసిన కాళిదాసునికా,
కీర్తనకీర్తన పీఠము లనేకము నిల్విన యాదిశంకరుకా,
శావనశాస్త్రసిద్ధిపావస్యరహస్యమిందెల్పు భాస్కరుకా
నా విడి యంచు మ్రొక్కెద వినముడనై తలపోసి నిత్యముకా.

17

* ఏ నేనుంటుంటి నన్నుఁగొల్చికోనినో, యేరీత భ్యాపించినో,
యేరీత భాపించినో, యమృతవాద్యశ్యంబుతోఁ గైతలకా
ప్రేమాభిరుచు బోలరాజు జగతిస్మృద్దొంది, రాకందువ
గొప్ప కీర్తన నా వాకిపదగడే? ఈశాని! వాగ్వాదినీ!

18

* ఏ నీవు ముచ్చటల కాతరాత్మవపు దక్షిణ్యము లోటంచు ని
ర్మలమై భాష్యాము నైతికాంతరసమర్చాప్రాపకంబొనటుల్
లలిత ప్రేమ నాధిసమ్ముగను దెల్పంబాలి, రాయా మహా
త్ములు మాయన్నలు భక్తివంద్యులు కదా తొల్లొల్ల జరకేశ్వరీ!

19

* పూర్వము సూక్ష్మమంచు నిరుచొప్పుల నొప్పెడి నీయుపాసనం
బోలెఁ బ్రయోగిభోదితమహాన్నతవాగనుభూత్యవస్థయై
ప్రవాలు పరాఖ్యరమ్యవరివస్యకు దారిగఁగూర్చినట్టి వి
ద్యాలయలా మునీంద్రులకు సంజలిఁగూర్చెద నమ్మ! నమ్మతికా.

20

అరే! కాళులు రెండు గల్లు పసులారా! వీను లొగ్గుండు; మీ దురిలఁబూడ్పఁగ నందికాచరణపాథోరాశిలో మున్నుతే పెరివో; నన్యము లేదు; పూజ్యకపతాప్తింగూర్పఁగా, నంబ త్రేక్షరమంత్రమ్మను కాళిదాసు నుడికీ సాష్టాంగముల్, కాళికా!

21

పలుకుల కూర్పు తిక్క యెడఁబాయక నిన్గణతింపఁజేయు; న ప్పలుకులకల్కి వీవ యను పల్లునఁగల్గయ నేను నాదు ప ల్కులు ననుమాట; ఇంక మనకు న్మఱి వేటను పెట్టులంచు నేఁ గులుకుచునుండు; నాకుటుకు కూడను నీవ యటంచు భారతీ!

22

ముచ్చటలుదు నిన్నిలిపి పూజలొసర్చెడి వారిఁబోలి, నీ యచ్చపు ముచ్చటఁగొనఁగ నర్హత లే, కెడలేని పుట్టు ని క్కచ్చికి డస్సి, నీయొడిని గాయము సేరుపఁజిన్న కూర్కులో వచ్చిన పల్వరాలివి శివా! విని నన్నిఁగ నేమి చేసెదో?

23

అమ్మా! నీ వొకసారి వేడ్కపడి యీ యంత్రాస్యమందుండి, ప ద్యమ్ముల్ గా మన ముచ్చటల్ త్రిశతసంఖ్యమ్మానటుల్ భక్తభా వమ్ముల్ రంజిలఁబల్కి, చెప్పెదను మువ్వందల్ మఱి బ్రేమపూ ర్వమ్మాన ట్లనినావు; తీర్పుమిఁక నా బాకీ వడిక శాంభవీ!

24

తల్లి వచించె; నీవె యవి దాచితో? మా చెవిఁబెట్ట నీమనం బొలదో? తల్లి చెంత నభియోగము పెట్టెద; మమ్మ సొమ్మనం దెలరు హక్కుదారులని యేడ్చెడి తమ్ముల కావిలంబ మా తల్లిదె యంచుఁ జెప్పమనెదా? మఱి చెప్పెదో? వేగ శాంభవీ!

25

“టకట! పూర్వసిద్ధకవి కావ్యసమాఖ్యలె, పొల్లుల్లి మే
మటమట బుద్ధిగో మొగమునందిడినంతనె, నీకుజాతె? మృ
ద్వటకమల నర్గండనిహితమ్ములు చేసి, “సువర్ణ బైరవీ
వటకము” లన్నయంత గుణవైభవ మెట్టులు వచ్చు? బైరవీ!

26

ఇచ్చె నొకండు జాగతములే యగు పొల్లుల నల్లి “అమ్మతో
ముచ్చట”లగుచు, మా మతులు పోయెనె నమ్మగ? వాచి నమ్మి
పుచ్చర మూచ్చుకోదలఁచె; పాపము నా యనుజన్ములందు నీ
యొచ్చెముఁదెచ్చుటే లతని యోగ్యపథంబునఁద్రవ్వవలంబికా!

27

పలుకు, ల్పల్కుట, పలుకు వ్యక్తియుఁ బరావాగ్రూపవౌ నీవె కా,
జలపోయందగుఁ దేటలేని ముఖయంతమ్మందు నిస్సారవా
క్కుల రూపమ్మున దీనవేషమున రెక్కో ముక్కువంగొంట లీ
లలటే? వారికి నిదుత త్వమును దెల్పుక రాదటే? శాంభవీ!

28

“వే నేనయి పొక్కల న్నిలిచి, నిన్నీ వెంచి, నీవైన లీ
లానై చిత్త్రపు ముచ్చటలో సతము సల్లాపింతు, వీసత్యముక
జేప్రందెన్న కహంకరింపఁగని, తజ్జహ్వా దుషాతుల్యవా
గ్ధావాకారముఁ దాల్చి యాదుదువు నిక్కంబింతయుక; భూతీ!

29

తొలి వంటే తల యూఁపఁజేసె, మలి వంతునూపి మాతృత్వభ
క్తుల నింకక జవి చూపవే, యనుచు భక్తుల్ కోరినక నీకటా
యలవాడేపము లేమి, ముద్రితగుభాకారాప్తికిం బాచి, బూ
జలు దుల్పించిత విష్ణుడైనను గృతజ్ఞుండక నమస్సులే; శివా!

30

సని లేకాడిన నెట్టి ముచ్చటలాగా భావించు వారెందరో?
మనుజత్వాస్తి ఫలంబిజే యనుచు సమ్మానించు వారెందరో?
మనకుండును బొంగు లేమి నవి యమ్మా! గ్రాహ్యముగ్గావు; నీ
వనుకీలించినవారు బల్కినది నీవా, నేన? యూహించుకో.

31

ప్రాసిద్ధాభిజానకృతిరాజికి వ్యాఖ్యలు నూరు; లందు నా
పాసనతత్త్వగుప్తి గల సట్టుల గంటము తేలిపోయెగా;
జానగదోయి నీలువుపై నగలంగని మోహమంది; రా
పాసనవేళగాపలయు నమ్మయె మోకనరైచి భారతీ!

32

♦ ఫలనతతాభి యోగోనిన వామనమూర్తికి, నీతరాని దు
ర్బలనని నేటి నడ్డును బలహీనును బోలెను దొంటి మేలిచే
తల ఫలమై లభించుకదా; యొక యొడ్డునజేడు దాక, నా
తలమట నిన్ను వీన, భవతారిణి! వీలును గోలుపోదునే?

33

♦ తన యోగీ బుర్రఖా ముసుగునను గుప్తంజేసి, తా నన్యభా
మిని వైపట్టె యెగాదగంగనడి కామింబోలి నిరజ్జడై
తన కావ్యములు దాచి యన్యకృతులకావ్యముతోఁజూచు మే
చ్చుని, నీముక్కనులందు జేనగనెదో చూడంగదే, భారతీ!

34

♦ తీయని పాటకై తలుపు తీసెద నమ్మరొ! నాడు నాల్కపై
హాయిగ నాడు నిన్నలుకులమ్మగ నెంచితి; నిల్వెడీయనీ
యా యెడయడకుంబలుకు లమ్మగనొల్లను; నిట్టుపాసముక
జేయనె కాని గడ్డి తిన నేర్చునె మానిసి జేనపొట్టకె?

35

* నే హేవీరుని శస్త్ర మాలపుడటికే గేల్పట్టుగోల్పోవున
ట్లూహావ్రాతము లూరుచుండి కనితోద్యోగమునకాజాలు; న
మ్మాహాధీనము లొచ్చు; ఊహములు సమ్మాహము నీవై శ్రీతుః
దేహి సంతటపెట్టి నీకరుణ సందిగ్ధప్రతిష్ఠమ్మగున్.

36

* చడిచెడి జాము గాలవది; నాయమె కాయము సమ్మియుంట ?
క్షుణ్ణమునకొకటా, భక్త్యరభూషలు నొడలదాల్చు పూవులై
యెడిననొ, నాదు కావ్యము లటంచును గుండెద నమ్మ ! గొప్పకై
పడియెడి దాఖమో, విమలభావమొ, నీ ననేల ? భారతీ !

37

* భాగ్యవోయి నాదు తలవారిట నెల్వడినంత సంబరిం
గానీ హీ మూట భక్త్యశూనమాబ్జము వీడంగదమ్మఖశ్రుతి
ద్యామిమిమి మూలకానిదా శ్రమి సార్థము; నాదు కావ్యసం
కానిమి మూల మూల్లుగుని పాడయి పోవుట న్యాయమా ? ఉమా !

38

* మునుకు చెల్లిపోవు నొ నాచిపు న్నవలి వ్రాము; వె
క్షుణ్ణమునకొకటా, భక్త్యరభూషలు నొడలదాల్చు పూవులై
యెడిననొ, నాదు కావ్యము లటంచును గుండెద నమ్మ ! గొప్పకై
పడియెడి దాఖమో, విమలభావమొ, నీ ననేల ? భారతీ !

39

* మునుకు చెల్లిపోవు నొ నాచిపు న్నవలి వ్రాము; వె
క్షుణ్ణమునకొకటా, భక్త్యరభూషలు నొడలదాల్చు పూవులై
యెడిననొ, నాదు కావ్యము లటంచును గుండెద నమ్మ ! గొప్పకై
పడియెడి దాఖమో, విమలభావమొ, నీ ననేల ? భారతీ !

40

♦ పడక నిద్దురవోవు వారలను లేపం బాపమే యైన, బిడ్డడు ధర్మమ్మును దల్లి సౌఖ్యమును జూడంబోడు, సందర్భమున విడియే పల్కును; తల్లి యూఁకొను; నటే నేబిల్చినట్లెల్ల బ్రేముడిఁ జయ్యంగదలంగఁబాటి, పిను మొప్పో తప్ప నాముచ్చటల్.

41

♦ వృత్తులు నీవె యైనపుడు వేగమ వాతెఱఁద్రోసికొంచు నచ్చొత్తినయట్లు పద్యముగనో శుచిగద్యము గానో, సొమ్ము లింపొత్తఁగ గల్గుమంచుఁబయికూఁకిన యప్పుడె సమ్మదంబగున్; తెత్తె - పెప్పెపే యయిన నీడు కృపాశుత యేది? భారతీ!

42

♦ ఓపిక యున్నచో విను మదుద్ధరభక్తినుతుల్ సతంబు, నీ ఓపిక లేదటన్న విడనొల్లను, నీకదణామృతంబు నెన్నో పలు లానినాడను; ననుంబలు మొండిగ నెంచితేని, నా కీపయిఁబుట్టువే యిడకు మియ్యదె సూ తగు శిక్ష; శ్రీగురూ!

43

♦ వెలఁదుల రిమ్మయ్య, ధనము పిచ్చి, యశమ్మునఁ బిచ్చ, కూటివిద్దెల బలుతిక్క యిట్లు పలుతేదుల వెట్టుల కాసుపత్రియా నిలను ద్వదీయసత్కృప గడించు నుమాదము నాది; దీనిఁబోదొలఁచెడ వెజ్జెవండొరుఁడు దోఁచఁడు; మందును లేదు శాంభవీ!

44

ఒక్కెడ వత్సలత్వముగ, నొక్కెడ భక్తిగ, నొక్క ప్రేమ రెక్కొను వేళనో పలుకఁతలె గా మనమూని ముచ్చటల్; లెక్కఁదెచ్చుటెట్లు లవి లేని తెఱఁబెది? మూడు వందలే యొక్కొక వంతుగా వెడలుచుండుట నా తలవారెయో! శివ!

45

వటబదర్ద్రదుమంబులను బండ్లగతి న్మనయందు రేగు ముచ్చటలు సగణ్యములే; త్రిశతసంఖ్యలుగా బయలొచునుంట, నా నిటలము వ్రాత యనొకనుటా, నీదు విలాసమే, యంటా, తేల; దిప్పటికిటు లల్పతోషి నయి భవ్యము నీపయినుంతు భారతీ!

46

ముచ్చట అమ్మ యైనపుడు, ముద్రణభారము నమ్మదాను; నా కిచ్చపలత్వ మేలనక, “యిచ్చెద నచ్చున కిట్టె బైటికిఁ దెచ్చెద”నన్న యిచ్చుగల తిక్క యహంకృతి రెచ్చి తెచ్చి నీ యచ్చున నచ్చు నొచ్చెమును, నమ్మ యహంకృతి మచ్చమాపవే.

47

* ఏ నివసించు గడ్డిగదియే భవదాలయ; మందె యుండి నీ జానుగులంట, నేర్పుగడి చాలని మాటల యేడ్పుతోనె నీ మానసముగరించెదను; మానిసు తెలద గంగ యొడ్డునం దే నివసించి మంజుబహదీక్షు బూనంగలారె? శాంభవీ!

48

* నీదు వీశాలయైన యుడిసే పవళి చెద; అందె యుండి నీ నాదకవాక్కుల న్మృదమునందెద; అద్దమరేయి నీ మృదు స్వాదుసుగాననిస్వనరసపుకిర్రోబడి నేనదేవకో పోదును; తెల్పుఖంపుటనుభూతికిఁ బోలిక లేదు, శాంభవీ!

49

* సాక్షుల్ వత్తురె? భర్తతోడ నడు రే సాక్షాత్తుగా వచ్చి, ఆ దిక్షాంతాక్షరమాల “బోక వెనులక దీవించుచుకొనాసి” ఈ యక్షస్రక్కునె పూను మక్షయపలావా వ్యర్థమై యుంట; కీ యక్షణమ్మగు బిడ్డమక్కువకు నామ్యమ్మన్నదే? మాలినీ!

50

♦ పంచదశీత్రికూటములు వ్రాసిన సల్కల చాల్చు మీద నెక్కించి, గురుండు నీవు విరుక్తేవలఁ జేయిడి నడవఁజేసి, “సాధించితి, పిల్లు సేరి” తని దించి కృపబ్ధి ముచ్చ నాటి ధ్యానాంతదృశ్యము స్మరితునా, జనులున్నను; భక్తవత్సలా!

51

♦ చిలు దొంగటల యర్థ మెఱియుఁగ కే చిన్నప్పు జేనాడి, యితటి నూహించితి, “దల్లి ముట్టుకొనినన్ ధన్యత్వ మే”లంచు, నెత్తటి గామాదికచోరవర్గమున కందన్ రాఁడొ యీ మర్త్యుడ త్తటి శ్రీమాతను జేరి సర్వఁడని యర్థముయ్యెఁ గామేశ్వరీ!

52

♦ సుమనోహర్గముఁద్రొక్కి పోవు తటి సంతృప్త్యక్రియన్ మధ్యమధ్యమున నూపలఁదస్వి నొగి, హిమధామాంశుప్రభాదీప్తహర్ష్యమునంజేరి మహానరొజకయనమ్మందీగు నని ముచ్చించు ముదంబొప్పఁగ నుండు నిన్నెపుడు చూతున్? శైవసౌఖ్యప్రదా!

53

♦ కాయంబీ భువి జాటుటే మోదంబు నీ కాంతాఖ్య నాదూడ, “అంభా”యంచు స్మయి వీరు దాఁక నను జీవంబొటనో, బ్రాహ్మణప్రాయంబై జనభక్తి గౌరవసుపాత్రంబయ్యె; ఆ గోవు నేతాయీ! నిన్నుఁగ నెచి మ్రొక్కెదను నిత్యమ్మున్ శుభావాప్తికై.

54

♦ ‘తల్లీ! నిన్నుఁదలంచి’యంచు నొక పద్యంబల్లెఁబోతన్న; ఓ తల్లీ! తత్పరమార్థ మెన్నఁగి షడధ్వస్యాతవాగర్థసంపల్లాభమ్మును గోరువార, లదె మాపమ్మెన నిన్లేపి, హృత్కులాబమున నిల్కఁజూతురని కాదో? మూలపద్మాశయా!

60

♦ నిను నెడ లేక యెంచు తటి నీళుల ముంచిన కుండనై, జల మ్మునఁబడు పంచదారనయి, ప్రొద్దువెలుంగున వెల్లు దివ్వెనై, యనలమునందుఁగాలు నినుమై పరమైశ్వత నొందు వేళ, నా యనుభవ మేరికిందెలుపు టమ్మరొ! యన్యము లేమిఁ బాఠ్యతీ!

61

♦ సునిశితయు క్తితర్కముల చొప్పులు రేఁగుకొలంది, నీ స్వరూ పనిహితమా రహస్యమది పాతుపడు న్మఱికొంత; ఓ జగ జ్జనని! కుతర్కముల్విడిచి సామయిమార్గము పట్టి నీమహా మనువునె కొల్చువారల కమాయవుగాఁగనుపిఁతు, వంబికా!

62

♦ సుమములఁగృత్రిమమ్ములను జూచిన యప్పుడు, వాని నైజగ న్నములును వర్ణము ల్బదికేదట్టునటుల్, శివతంత్రసిద్ధయ న్నములను మూర్తుల న్గనుగొనఁబరతత్త్వము బోధసేయ యో గ్యములని బ్రహ్మతుల్యులు మహర్షులుఁ గొల్చిరి వాని; శాంభవీ!

63

♦ అరయఁగ గంటకొట్టు గడియారముఁ బాడెడి గ్రామఫోనునై నిరతము నిన్జపించినను నీ వరతత్త్వ మెఱుంగఁజాలఁ, డం తరమున బీజవర్ణముల తత్త్వము శాస్త్రవిధిఁగ్రహించినన్ 'పర'యను పేర నొప్పెడి యుపాసన పట్టువడున్ పరాంబికా!

64

♦ పూజానిర్మలకుంకుమంబు నొసటన్ బొట్టుంచుకొన్నంతనే నాజాడ్యాదుల నమ్మ పాపుననుచు న్నమ్మున్ సరే; వాఁడు వి ద్యాజాపక్రియ నాజ్ఞయందు వికసద్బంధూకపుష్పాభఁగా రాజిలన్ నినుఁగాంచ నేరిచి, ఫలప్రాప్తిం గనుంగోడుమా!

65

• పువ్వు ముచ్చట, యింక రించు, బడు, తేచు, స్వీలు సూచు, న్నరం
 దును చేసినా మంత మెరుగుచుండ తానై కచి తమ్ముతో
 పువ్వు ముచ్చట కెదు దక్కున సప్రయోదక్షుడై తొల్త, స
 ప్పులు నానందన నానుభూతిదశలో వర్జించు; శర్మాకృతీ!

66

• నానోనానా మంచు యంతరవకణ్ణమ్ము లెనంగించి, నీ
 నానోనానా జేయు వానవలెనే, యక్షప్రజంబూని నీ
 నానోనానా వార లత్తెని నీ కక్షమ్ము లర్పింపరే
 నానోనానా చాచుట్టలను శూన్యమ్మాను, నాదాకృతీ!

67

• నీ ముచ్చట ముచ్చట దెగి పోవకు అక్కలు రెండు దోతయున్
 శిశి ముచ్చట ముచ్చటలు, పూసలు శక్తియు యోగమార్గమున్
 శిశి ముచ్చట ముచ్చటలు; సర్వస్వవేళలన్
 నీ ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చటలూ పికి, సర్వసిద్ధిదా!

68

• నీ ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట వాహితంజేసి, స
 నీ ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట మర్త్యాశార్థమే చేయు వా
 నీ ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట? నీ యాథార్థ్య మెప్పేని హృ
 నీ ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట దేశంబు నాధించునే?

69

• నీ ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట నిన్ను జి
 నీ ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట నొక్కింతగా
 నీ ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట బహుత్వంపు వా
 నీ ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట ముచ్చట శశ్వత్ స్థాయియా; శాంభవీ!

70

దృష్టిమనఃస్థిరత్వములే తేజువ వేటరి యభ్యసించి, యా
కృష్ణశరముతోడ గుటి నేయును దప్పక; భ్రాతృనశీలుఁడ౯
గష్టము నాక యమ్మనసు కన్నలి నిల్కడతోడఁ గొల్వ, సం
తుష్టిని దర్శనంబొసఁగి తోడనె సిద్ధినిొసంగవా? శివా!

71

గాలుల్ రెండనుకూలమాటెఱిగి నీ క్రమస్తుతుల్ చేసి, యీ
నేలన్ నీనెలవేడనో యెఱిగి, నిన్ మేర్వదిశృంగమ్ముపై
కేలాగో కని, నడ్డ జాటనటు లేమెక్కించినన్ మెచ్చి, నీ
వే లాలించి వరప్రదాత్రివయి, మమ్మల్కొందు జేవీ! శివా!

72

నిను 'అయాతు'పదమ్ముతోఁబిలుచుట నిల్చెన్; కటా! సందె వా
ర్పున; నీ రాకెటనుండియో, మఱల నీ పోకేడకో పిండమం
దనుభూతిఁగొన లేని మాకిడుదె సంధ్యాజేపి! యాయుర్దినా
దిని? సాయజ్యము సిగ్గు లేదుగ నిత్రే? వేదమాతా! శివా!

73

• అక్షరమాలతో నిను ననన్యమతి న్జపియించు వారి ఘా
లాక్షరముల్ దురక్షరములైనను, నయ్యవి మార్చి నిత్యము
ద్దాక్షరముల్ పొనర్తు, వది యా నిధిపట్ల విపక్షమాన? ప్ర
త్యక్షము పక్షపాతము శ్రితాపనదీక్షను; త్ర్యక్షరాత్మికా!

74

కరవాలాంచితహస్తఁగాలికను నిన్లన్నంతనే భీతుఁడై,
మురళీహస్తను గృష్ణరూపఁగని న్నముండున భక్తుండుటల్
పరతత్వజ్ఞుడు మృత్యుభీరహితుఁడై భాసిల్లు? ఆ శ్యామసుం
దరుడే నీవని యెన్నఁగల్గునపుడే ధన్యుడగున్; గాళికా!

80

♦ ఎరుఁజక్రకాకృతిఁగొల్పు నేకువడరన్ నీత త్వముందెల్పు వీ
జనికాయార్థ మెఱింగి చక్రగణసంచారమ్మునే మెచ్చు ని
న్ననయమ్ముం బబురంగులంగ నెడి చొక్కాద్వైతినే యాచు నీ
దినము ల్పాలుగుఁ బుత్తు నచ్చు! మఱి యీచేజ్జి ప్తి లేకుండఁగన్.

81

♦ అక్కట! రైలుబండి మాఖయంత్రము క్రోసులు వేయి ఛాటి, వే
డెక్కఁగ మంత్రశాల నిడ, నిట్టిటె చల్లఁగనొను; గాని తా
నొక్క- నిమేషము నిర్వరతి నొందదు నిన్నుఁదలంచునప్పుడే
తక్కఁగ నామనోరథము, తానును నీడు స్వయాపమాటనో?

82

♦ అలజడులెల్ల డుల్లి భవదర్పితమై తగు భక్తవయ్య ని
ష్కలుషమనస్సె నీవయి, ప్రశాంతము నై హికసౌఖ్యమున్ సుజ
న్ములకు నొసంగుదీ; వదియె నొక్కి వచించెను శౌరి స్వీయగీ
తలను విభూతియోగమునఁజానె మనస్సనుచు, న్మనోన్మని!

83

♦ నిద్దుర కాని నిద్దురను నిల్చి మొకమ్మున ముద్దుముద్దుగా
సుద్దులు పల్కు నీదు సొగసుల్ మఱిపొనట? అట్టి ముచ్చటే
పద్దన వేసికోదగును, భారతి! శాశ్వతసౌఖ్యమిచ్చు నీ
పద్దందంబుజామృతము భావినమీషమునందు నున్నటుల్.

84

♦ ధ్వని లేకే యొకవేళ నోజనని! సంభాషింతు; వాయంద మొ
క్కనినే తన్ను; నలంకృతాత్మవగు నీగానమ్ముతో లాస్య మీ
జనలోకమ్మునె తన్నఁగల్గు నదియే సారస్వతంబన్న; నా
ధ్వని లేనట్టి దదెట్టిదో తెలియ సాధ్యమ్మానె? వాగీశ్వరీ!

85

* అనుగబుట్ట నీట నడుగంటఁగఁద్రొక్కినఁ జేలిపోవు; అ
ద్దానికె బొక్కపెట్ట, నదె దారిని నీరముసొచ్చి తేలఁగా
నీసటు, నీదు ధ్యానరతి యింతగ నచ్చిన మానసమ్ము, నీ
లోన నడఁగు లాఘవవిఘోలగుణమ్ములు మాని, మానదా!

86

* నీదయ నొందు ముచ్చటను నిత్యమనోరణమాను; దానిలో
నాదె జయమెప్పుకప్పుడయినకాబలు గెల్పులు దానివౌట, ని
క్కేదము నొంద కీవు కృప పేరిచి యిచ్చిన “సాహ”మస్త్రమే
యూఁడి గడించుకొంటి విజయోన్నతి, నాజ్ఞను నిల్చి, అంబికా!

87

* ఉమ! నీదాసుఁడు నై జశీర్ష మొక విద్యుచ్చక్తి కేంద్రమ్ము. హ
స్తములుం జూపులుఁ ద్రప్తసారణకృదధ్వజేణులై యొప్ప, లో
కము మేలొంద న చూచు; స్వార్థపరదీప్తోమాత్రుఁడై పోఁడు; నా
జమొ, నీయూఁమొ? తొంటి సిద్ధుల కథల్ సత్యము తార్థాణముల్.

88

* నీకరునాకటాక్షరజనీకర కాంతులలో మునుంగ హ
క్తికతమస్సు నాపయిని రేఁగని నాళులె నాకుఁ బున్నమల్;
చీకటా బల్లుకొన్నలు హృషీకబలమ్ములె, నిస్తలంపఁగా
నీక కలంచు నాదినములెల్లను నాకుహువుల్ కళాపతీ!

89

* అరువది యేఁడు తేదలఁచి, యారసి, పెద్దలఁగొల్చి, దేశముల్
తిరిగి, కృతుల్పఱించి, విని తేల్చిన దొక్కటె - నీకృపంగనకా
బయలకు మేలు సేయుట యుపాయము; దానిని మాని, జ్ఞాని యీ
నరుఁడు మహాత్ముఁడన్న నుడి నమ్మును నమ్మును నమ్మ నమ్మికా!

90

♦ నీకార్యములు నీదుస్పృహ కెప్పుడు మేల్పేయుతే కాంది, నా కీకామూర్తియు న.దుకే యనుచు బ్రార్థింతు న్నినుక; నాకు నో లోకేశీ! యెదు మేలుసేత వెరవులే సూపంగ; నాకయ్యజే సాకల్యమును బ్రహ్మసౌఖ్యమనుచు నుత్తుస్తితో నుండెదక.

91

♦ మాతృకటాక్షమే తగిన మందనుచోట, నమాని నాచు, ని న్నాతురలోక సౌఖ్యమానకై శ్రమపెట్టుదు; దాన లాతి మే ల్సేతయు నీదు గొప్ప నిరసించు నఘాత్ముని వెట్టిమోము, నీ పూతపదమ్ము వై పగుటె ముఖ్యఫలమ్ములు గాగ; శాంభవి!

92

♦ సడలంగ నీక నిన్బొమల సందున నిల్పంగ నొక్కొకప్పుడే నడుగకే నాహితంబరసి, యవ్వయు నివ్వయు వీణ మీటు న ప్లడరెడి ప్రేమతోఁజెవుల నల్లన నూఁదెదు; నీదు బిడ్డపై నుడుగని ప్రేమకుంగుఱుతు లుండునె యింతకు మించి? భారతీ!

93

♦ గదులను బేదవారలను గవ్వయుఁగోరిక మందులిచ్చి, ని ర్గమలను జేయఁజూచు పని, కన్నులు మోడ్చి స్థిరాసనమ్ముపైఁ గదలక జాపముం జలుపు తార్యముకింటెను జిన్న గాక, నీ దు దయ గడించు మార్గమని తోచును జన్మరుజాపహరిణీ!

94

♦ క్రుంగును బొంగుఁగన్నడవు కూర్కున; స్వప్నమునందు మెల్కువం దుంగనపచ్చు; నాయనికి తోచెనె తోచదు కూర్కునందు, భ క్తింగడు నిన్నుఁగొల్పుతటే, గేవలభక్తునిఁజెంతకీడ్చి పా లంగుడువంగ వేళ యదె లాగునఁదోచును, భక్తవత్సలా!

100

◆ చెవులను హోదు, కన్నులను జీకటి బ్రహ్మబింబు పోటు, వే
డివలని కద్దులు లెలువడె న్నినుఁ బ్రాణనిరోధకర్మతోఁ
దవిలి భజింప; ద నిఁగని దక్షిణుడంచునొ, జాలిలోనొ, న
న్నవనమొసచ్చిపట్టి కరుణార్ద్రత మర్పించు, చక్రవర్తిసి!

101

◆ పొదిచేపకాడిలిచేతగువ్వదలిక్రేపుస్కల్లిదప్పిచ్చుచో
మదినాదూడకుఁగల్గుచంకటమెముమ్మాటోను, చక్రేశ్వరీ!
మదినడ్డకబహిరాస్యమైనపుగుసమృత్తాపమేలేనివా
నిదిధ్యానింబనుటెట్లు? వానియెడలదిపింతువేయెన్నఁదేక.

102

◆ నాటకపాత్రధారణనునకజిననాఁడొక పెట్టి, ఇర్వరేం
డేచినో? గొప్పయంచభినయించి గ్రహించితి; సయ్యో! మనదే
బూటకమంచు; నాఁడె పవిత్రబూనితి నీనుతు లల్లుచుండగ
న్నాటకసూత్రధారిణిఁగనంగడు నక్కటతో నటేశ్వరీ!

103

◆ త్రికరణశుద్ధితో గురుఁడుదీర్ఘకృపానుని నెప్పు హస్తను
స్తకయుతిఁజేసి నీమనువు జాన్తున వై చెనొ, నాఁచినుండి, యం
గకమున మాటలో మది నొకానొక మూర్ఖుడి నాకె వింత; దీ
నికీబరసాక్ష్య మెట్టులగు, నీవును నేనును గాక, శాంభవీ!

104

కన్నులఁజెమ్మలూగుటయుఁ, గతము గద్గదభావమొంది, మే
న న్నెటి పుల్కరింతలగు నాటి దశందలపోయకన్న, నేఁ
డున్నను నొక్కొకప్పుడు కడుంగడు లోఁగొను నాయచస్థలో
నున్నది నేనో? నీవో? మఱి యొక్కటో? యీముడి విస్మయమంబికా!

105

కోరి మనముందు; నాకొక చకోరజనిక దయచేయు; మన్యమూ
హామము మాని, విష్ణుపదమందుఁజరించి, మహాకవీందువి
త్తిమై న చిద్దగనచంద్రికఁగ్రోలుచు నికబరాకళా
నామములు చేకతను గాంచి సుఖించెద నమ్మ! చిన్నయీ!

106

మహాత్మి త్రివిధ వదార్చనమహాసాభాగ్యలాభంబు, లీ
విధినికేవల నటన్న సూక్తి నిజమైనక మేలె; భోగ్యమ్ము ని
వ్వరి ముతున్నను మేనొసంగు; మది కళ్యాణమ్మె; నీసేవలే
మౌనమస్మయ్య, సుయోగ మయ్యదియుఁగాదో, దుఃఖవంబా? శివా!

107

అపరి దివి లింత్రముల, నన్నిట ధ్యేయపు గాఁగ ధ్యానగ
మృత్యుగ నుతింపెనట్టి శివు ధ్యానము దేనిని గూర్చియా నభి
ప్రేక్షింపఁజూచుచు నొక ముగ్ధుల మమ్ము శాక్తబం
ధులము ముగ్ధుల పరివారోఁగని బంధము లూడ్చుమా, శివా!

108

అపరి దివి జేయు, యొక్కపుడు నీ జాపమ్ము మంత్రార్థభా
వనము నాపడెడి తీవ్రవ్రోధ మేమందు; భో
హామము - యిందెను, నీద పట్టదు, నమ స్తవ్యాపృతుల సచ్చు; నిం
దెను నా పాద నిదు దాసుని పరీక్షాకాలమంచేడ్చెదక.

109

అమృత నీ శ్మశాన నిలయాఖ్యకు వెట్టి మొగాలు, వల్లకా
మృత్యుని చెప్పి, యచ్చటికె యేగి దవ మొనరింప, సిద్ధి సి
ద్ధిని యట్లచేసి పెదదారులు ద్రొక్కి నశింతు; రాశ్మిశా
మృత్యుని సచ్చిశోదముల నాశమటంచెఱుఁగంగ లే, కుమా!

110

దాత్రము సర్వసంకటలతాతతి కంచును సార్థమైన గా
యత్రినె చిన్ననాడిడుదు; రయ్యది శాక్తము కాదే? గుప్తగా
యత్రి భవస్మనుప్రవర, మయ్యది చేకొన శాక్తుడండ్రహా!
చిత్రము, నీకృపణ బెడసి చీకటిలోబడె లోక, మంచికా!

111

నీ పదపూజవేళ విధినిశ్చితముద్రల పంక్తిఁజూపి, ని
న్నేపదిసార్లొ పిల్చిన నడేటికొ చూపెమ మానముద్రనే;
చూపకు మార్గికి ములను; చూపు మయత్న సుసిద్ధమైన వే
లో పది సాత్త్వికములని బోధము చేయనొ? చిత్స్వరూపిణీ!

112

చేసెడి నీ జపస్తుతులు చిన్న వె యైనను, నర్థయుక్తితోఁ
జేసిన యప్పుడే యవి సచేతనమా; నటు కానిచో వృథా
యాసమె యంచుఁదమ్ములకు నమ్మరొ! సాధక చక్రవర్తి నీ
దాసుఁడు కాళిదాసుఁడనె; దాని గణింప రజేమి పాపమో!

113

అన్యముపై మనం బరుగనట్లు జపింతమటన్న, మంత్రచై
తన్యము పేరి యర్థయుతి తప్పదు; దాన మనఃప్రసాదమా,
ధన్యతఁగాంతు, రమ్మఁగను దారి యదే చుడి; దాని కిందు ప్రా
ధాన్యమటంచు నేడ్చినను దాని గణింప రజేమి పాపమో!

114

సాహంభావవిశుద్ధసాధకులకుఁ సారూప్యమిచ్చునాఁ
డాహా! “నాసతి యెవ్వరిందని” శివుం డన్వేషముంజేసి, స
మ్మోహంబందని యానవాల్ గను, మున్ను న్నివే ప్రేమఁ భవ
ద్దేహార్థం బతికించుకొంటివట తద్దేహార్థమందంచికా?

115

నీ రత్నమును దెల్పు శ్రీపదముతో నిత్యార్చయకా జేవియే
 నీతోతా? కనుమాద్యవుండు బలిరా! నీ నత్తి మట్టాడుటా?
 హేరత్నమును దెల్పు మాకెలు విమక హృద్ధింధి? మేలెంచి భా
 వించుటా? పడగొట్టు, సాధకతనూజార్థముగా; శ్రీగురూ!

116

మా పిల్ల బిచ్చగాఁడెటులు రౌప్యార్థగడించెన్? గడి
 పుట్టి యుద్ధము నచ్చటన్ బరసుఖశ్రీ నందలేరే? శ్మశా
 నమున మోలె పోరిమయ్యె? నిట సంధానించుకోనా రహ
 స్యమున నాశపుత్ర పాలి కొరులా సాయించువా? రంబికా!

117

వీరాశ్వి వీరు; నియనుఁగు మంత్రిన్నను; లోతుమియా?
 శ్మశానమున రాధిపత్నిదనపశ్యత్వము లీడెటె; ని
 యెట్లు కలుగెనట్లు లేదు పెనుదారిందొక్కచో; నీదు న
 దానియే బలము; స్వీడనుచూ, గాయత్రి! గేయప్రధా!

118

నీ పాదముల నొసంగిరి! పద్మిల! మన్ననోమథు
 నీ పాదముల నొసంగిరి! పద్మిల! మన్ననోమథు
 నీ పాదముల నొసంగిరి! పద్మిల! మన్ననోమథు
 నీ పాదముల నొసంగిరి! పద్మిల! మన్ననోమథు

119

చలనమందని పున్న మచూపులోనా, పా
 న్నన కనుకానందా, నిను నారయ లేని దినమ్మె దుర్దిన
 చలనమందని పున్న మచూపులోనా, పా
 న్నన కనుకానందా, నిను నారయ లేని దినమ్మె దుర్దిన

120

♦ ప్రతిపన్నుఖ్యః శానిధానమయి, శశ్వత్ స్థాయయై, 'సాద'నా
స్తుతవా నీవు సదాశివాఖ్యపరవస్తువ్యగ్రవై, చంద్రికా
ప్లుతసాధాగ్రమునందు నిల్చుతఱి మీపూతాంఘ్రులన్నుని, నా
స్థితియే నేనెఱుంగంగ లేని సుఖమండే తేల్చుమమ్మా! ఉమా!

121

♦ సరదాతో మెఱుమట్లు పద్మవనిలో సంచారముంజేయు, ని
న్నరయంబాలను గాని, కల్పవనిలో నాత్మేశుతో నున్న నాఁ
డరయఁలేనటే? నడ్మ మీసుతుఁడనై యాశుకర క్తంబు నీ
చరణద్వంద్వమునందు లీనతను గాంచన్లేనె? చక్రేశ్వరీ!

122

♦ సురవరవందితా! త్రిపురసుందరి! త్వద్భజనాప్తి ప్రాణికిఁ
జరమభవమ్మనందె, యను సాధువచస్సును నమ్మి మ్రొక్కెదఁ;
ఎరగుట లేదు నీకు నిజమింతయు వెన్నటి పుట్టులందు; నీ
కెరగుట యుండడింక; నిపుడే కయికొ మ్మిడినన్ని జోతముల్.

123

♦ తన పని యన్యబాధకవిధమ్మన మూటిన వెంటనే కనుం
గొని సవరింపకున్న నొనగూడును మచ్చ యటంచునో, సృజిం
చిన మల వేడి తగ్గఁబయిఁజెట్టుల దట్టముగాఁగఁబెంచి, చ
ల్లని వలికెన్నొ కొండసెలలఁ సృజించితివమ్మ! నేర్పునఁ.

124

♦ అతికఠినాద్రాజతనయాత్వము నొందిన నీదు మానసం
బతిమృదుతస్వహించుటది యబ్రమే? పార్వతి! నీదు సృష్టిలో
సతిమృదులాత్మలందుఁగఠినాత్ములు పుట్టఁగఁబన్నినట్టి నీ
యతితరమా వ్యతిక్రమము లస్వయసిద్ధములా? మహేశ్వరీ!

125

* మనుజు తెప్పల్లోల ప నొక మందరి కావలెఁగాని, పిల్లికే
దొ నలక గల్గ, గడ్డి తిని తోడనె క్రక్కిన మానునంచుఁజె
ప్పిన దెవరమ్మ! నోనలకు విశ్వవిధాయని! నీవె నీదు న
క్షణపరిక్షణ క్రమవిచారము చేయుచునుందు వార్ద్రవై.

126

* నినుఁదలపోయి వేళ యని నిద్దుర లేపెడి యెట్టజుట్టువుం
జునకిదె జేజె; తిప్పు ములు చూపని సద్గుటికారమట్లు చే
ప్పిన దెవరమ్మ! నీ యఖిలసృష్టికి మేలె ఘటిలునట్లు చే
యిన దొకటున్న దే? పరదయాకరి! శ్రీకరి! కుక్కు-శుశ్వురీ!

127

* చూపె యిది కొన్ని జంతువులకు, రేచీకె కొన్నింటికి
చూపె న్నీటింటి చూపునిది కొన్నింటి న్దమింబోచు నీ
నీ చూపుచు, "నృసింహోపల వెలి న్నీక్షించి రక్షింతు నే
నీ నా" యంచున దెల్పుచుంటు కే ప్రదర్శించితే ము? లీలావతీ!

128

* నిను బ్రాహ్మణుని నొక్క తొట్టవని సుభానించి మోదించుచున్
భుజించు నాట్టికటావసిద్ధివను నాకన్నటి మిన్నేట, మ
న్నమా వెళును, నన్నుఁగూడుకొని సున్నానార్ద్రవా లండఁద
న్న వికిన్ గుఱుతంచు పెట్లనుభవంబున్ జెప్పవే, శాంభవీ!

129

* నక్కడఁజేనువలి కొనలె తదొ యక్కడఁగాలు పెట్ట; విం
క్కడ మచ్చరాలు తలయెత్తునొ యక్కడ నిల్వనొల్ల; విం
క్కడ భక్తికి స్మరినమేర్పడు నక్కడఁగాపుదింప; వీ
క్కడ నుంచు, వేడ సుగుణోన్నతి మూఁగునొ, యాడనే; రమా!

130

♦ హారుఁ జేపట్టఁదసంబు నూను తటి నొక్కాకై నఁజేకోని ని
ఘృతంబూని యపర్ణవైతివి; ననుకొ శోధింపఁగా నేమి, యీ
నరజన్మంబిడినావు; కష్టతపముంగావింప నేనోప; నే
కరణిజూచిన నీకపర్ణుడను నేఁగాఁజాల; లైలాత్మజా!

131

♦ నీమృదుపాదపద్మసుధ నిచ్చలు నంగముఁజెమ్మచేయ, నీ
నామసుసర్ణమాత్రములె నమ్మికఁతోఁదిను మందు గాఁగ, నా
యామయ మూఁప్పుచోట, గుణ మల్పమె యాటకుఁగారణమ్మ నీ
ప్రేమసుధానుపానమది వెల్లి పడంగనొ యేమి; పార్వతీ!

132

♦ ఖ్యాతి గడింపనీ, కడు మహాత్ముఁడంచు జగమ్ము కొల్వనీ,
నీతులు పల్కనీ, జనని! నీ నుడియా శ్రుతి నీవుగా నెవం
డేతటి నెన్న కే దవుల నేగు చహంకృతి రెచ్చి పల్కునో
యీతఁడు భూభరమ్మనుచు నప్పుడె గుండెగిరింతు; చండికా!

133

♦ అపయశమున్నచోట, సుత నమ్మి గడించెడి చోట, సత్యవా
క్కపగతమైన చోట, శరణార్థికి భంగము గల్గుచోట, సా
ధ్యపకృతి యైనచోట, సదయాళుత మీఁతెడి చోట, మన్యు వి
త్రపమయి పోవుచోట, లలితా! మఱుఁగొదవు; శీలమోదినీ!

134

♦ ఆఁకటి బాధ బీదకు, ధనాధ్యుఁడజీర్ణుజుండు; పేదకు
దోకము లెంతో మంది; ధని తొయ్యలి గొడ్డుది; గానొనర్చు నీ
పోకక యర్థనంతమె? విభుత్వము కద్దను బెట్టె కాని, ని
ర్వాకులమౌచు నీదు ప్రజ భాసిలఁజూడవడేమి? ఈశ్వరీ!

135

♦ అమ్మతస్యందిసరోజరాజమె కదా, అమ్మా ! భవత్పాద; మ
య్యమ్మతమ్మే కద నీదు నామ; మని బాహ్యభ్యంతరాస్మచ్ఛరీ
రము సిక్తమ్ముగఁజేయకుంటెపుడు ? నోరకామందులే మ్రింగి, రో
గమడంపకదలకొన్న నీ నుతకటాక్షంబేది ? చక్రేశ్వరీ !

136

కాలీ ! యంచును బూజ సేయువఱకే కాలీత్వముం బొంది, మా
మ్రొలన్ని లెచ్చద; 'వమ్మ!'యన్నపుడు మాపుత్రత్వ మొందుండి, యా
పై లుప్తమ్ముగు నద్దియుక; బిదప నాద్వైతమ్ముచూ జాటు; నే
నే లేనప్పు డింకేమగుక ? జనని ! చణ్ణీలీల యింతే కదా !

137

తన మెయి సబ్బతోఁ గడిగి తాల్చు మడుంగుల; నింట ధూళిమా
ర్జన మొనరించి యాసనము సర్దుకొనుక; నినుఁబిల్చి మానసా
సనమున దుష్టవాసనరజస్సుఁదొలంపని భక్త వేషియా
తనయుని పూజలెల్లను వృథాకదె, నీవట లేమి నఁచికా !

138

అమ్మ ! మముం గలంచు పరమాపదలం దొలఁగింపుమన్న హ
జమ్మలఁగూడి, మేముఁ “బరమాపదఁబెట్టకు” మన్న యట్టి వా
క్యమ్మున “అమ్మ నేమిటు యన్నదె మా పరమాపదర” ఁప
ర్థమ్ముల నీకుఁదెల్పు నపరాధము సైఁపు; పదార్థరూపిణీ !

139

దినదిన మంగుళమ్ము కొలఁదిక దఱుఁగొందు వివేక మొక్కటే
జనకులఁ బూజ్యులక దృఢము చాడ్చునఁ జూపెడు; నట్టి చిత్త మే
యశువున నీయెడందిరుఁగు నమ్మరొ ! యమ్మతనమ్ము పుత్ర
వనకృతకృత్యతాఫలవిభంగక మాటది ధర్మమా ? శివా !

140

మన బాంధవ్యదృఢత్వముందెలియకే మన్నాడఁగొన్నాళ్లు, నా
చిననాఁడెట్టివ సంధెవాఱు నుడుల జింతించి యాధార్థ్యమున్
గని, నేఁచిల్చిన యంతఁగాదనక రాకలో పోకలుంజల్పు నం
బనుగా నెంచి, యభిన్నతన్ దెలిసి సేవల్పానిజన్ శాంభవీ!

141

అలవడి పోదుమేమి, యెవరై నను ధారుణి నెన్నిదంగముల్
దలసడ మ్రొక్కిరే; నపుడు తప్పునె? నీకిటు లెక్కలేని భ
క్తు లెరఁగువేళ; నంగములతో మనసున్నదొ లేదొ చూతు, వా
లేలివి హుళక్కి మాకగుటఁదెక్కలిఁజిక్కుటఁదప్ప దంబికా!

142

తనతో వెన్నుఁడు లక్ష్మీకిన్ గరుడుపైఁదావిచ్చునట్లే, విరిం
చనుఁడున్ వాణికి నంచవెన్నున నెడన్ గాన్పించు, శంభుండు నీ
కునుఁజోటిచ్చు వృషేంద్రు వీపుపయిఁ, గొంకుం దీర్చుమా; నీదు వా
హనమా సింహము నెక్కనీయ విది మర్యాదా? సతీతల్లజా!

143

అనపాఠ్యాప్తకళత్రుఁడొక్కఁడును, భార్యయుగ్మఁడొక్కఁడు, నీ
తనుజాతుల్; గురుశంకరుండెటులు నిర్ధారించెనో నారలన్
వనితాసంగ మెఱుంగరంచు గురుభావమ్మింత గుప్తమ్ముగాఁ
గ నెటుల్ శంకలు తీఱు, మా కఖలమాతా! తెల్పవే, శాంభవీ!

144

కృప నీలత్యము నక్షరక్షణమునం గీలించి, యీ నీదు యం
త్రపటుత్వమ్మును గాచితేజెడదు; వ్రాత లూర్పులు న్నీసుహ
త్వపవిత్రోక్తివికాసముల్ చలువ శక్తంబొను; గాయత్రి మా
త్రిపురాదేవి సుసార్థకాఖ్య యను కీర్తిబొందు దీవున్; శివా!

145

సలజలజాతపుష్పములు సౌరభవంతము లెన్నో సృష్టిలో
మెలసిన, నీపదమ్మునకు, మేమిడు చిత్తము పేరి కాన్కరున్
జలభవమైన పద్మమునె సాటిగఁబల్కు కవీశు భావమున్
దెలిసిన వాఁడె చిత్తమును నీకిడఁజాలెడి భక్తుడంబి కా!

146

అనుకొనకన్న వొక్కపు డనుత్పసుసిద్ధము లౌటయున్ దలం
పింకొన వేళి నెప్పులతఁజెందుటఁజూచియు, నాగ్రహమ్ము న
న్నలమును; చిత్ర మయ్యది, యహంకృతియో, భవదీరణమై
పిలసిన మే యెదైన నలవే తలపోయఁగ మాకు? శాంభవీ!

147

నీవని వెఱ్ఱెక్కఁబుడవి కీర మవంగనె, రాధ శక్తిసం
పదము నేమదే నరఁడు శక్తుడె? యంచును గోర పల్కు;
నీదన నేదికన్న మధేదము నంబగు, నేను లీలలన్
నాకెచు నంభకంచు బియ్యంతతి కీవె వచింపు మంబికా!

148

నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని
నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని
నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని
నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని

149

నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని
నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని
నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని
నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని నీవని

150

గోరికఁజంపఁగోరుటయుఁ గోరిక కాదట ! నీవు జాగతా
కారము నొందు హేతువది కాదట గోరిక ? మాకుఁదప్పు నే
గోరిక పుట్టినకా ఫలముఁగోరసి దానిఁగఁజూచి తేని, నీ
గోరికఁబోలి నాదియు నకుణ్ణ మకుత్సిత మకాను, శాంభవీ !

151

వెలపలి యంతపీఠమున విఘ్నహరుండగు నొక్క యన్న, దా
పలి తొడపీఠ శక్తియుత బాహుఁడు రెండవ యన్న యుండఁగా
శలమెది నాకటంచును విచారము లే, దిఁక విఘ్నశత్రుహ
స్తల కడవాడ నైనపుడు నాకెడ నీ హృదయమై; అమ్మరో !

152

చేయను, జేయకుండఁ దొలి చేసిన దానిని మార్చ, శక్తవీ
వేయని శాస్త్రదృష్ట; మిపుడేగదె నీదు కరాంగుళీయకం
బాయజు కంటఁబెట్టి, భవదాజ్ఞగఁబూర్వము నానొసంటఁ దా
నే యహితంబు వ్రాసె, నది యిప్పుడ దిద్ద నొనర్తుఁ జండికా !

153

శ్రీతులంబ్రోచెడి కార్యమంచుఁగడు ; ర్జిద్రంబు నీ దీక్ష; దు
ర్గతితో విస్మృతిఁగూడుచుంట నభుకార్యవ్యగ్రుఁడి బిడ్డ; సం
స్కృతి నీచేతిది; పుత్రశిక్షణము నీకే చెల్లు; నీమేలె నే
నతిదీనంబుగ వేడుకొందును; పరాకా ? తల్లి ! జ్ఞానాకృతీ !

154

ప్రోచుట నీదు వంతు; విసువుందలపోతల నొడకుండఁ జే
సాచుట నాదువంతు; నిజసంతతి దైన్యము నొందుచుంట నీ
యాచితి కెంత లోటా; యగయక భవదాకృతియైన సృష్టిలో
దాచక తెల్పుదీపరమధర్మమె; దానిని గాచుకొమ్ముమా !

155

♦ పెట్టిన తెల్వి కొంచె, మొకవేళ నడే తలక్రిందు చేసి చే
పట్టిన దివ్యటింబలె విపత్కరమాటను గంచు, నీది కా
నట్లుల యూరకుఁడుటది న్యాయమె? బిడకు వస్తువిచ్చి యె
టెటులు వాడుటో తెలుపవే యవివేకికి? బుద్ధిరూపిణీ!

156

♦ ననుగెన్నమ్మగ నిన్నె చాటుకొనుచున్, నాయాభిజాత్యోచి
మ్ము, నదీనమ్మగు సాధుమార్గమున నేబోకున్న లోకమ్ము న
న్ననడే నీచుగఁదల్లి! నీవె సకలాంతర్వృత్తిగాఁ బలుక ప్రా
మినుకుల్ సత్యముకావె? తిప్పకొను నన్నెల్లారి, రాజేశ్వరీ!

157

♦ తలుపు ల్లాశము లొప్పనట్టివి, నవద్వారమ్ము లున్నట్టి, యీ
యిలు సూపించితి వుండువంచు, జననీ! యే నెట్టివాఁడైనఁజో
దుల నడ్డంగలనా? ప్రధానముగు దారులో వెండు మూయించితే
ని లవస్య వ్వజలేక, యిందె నిలుతు న్ని సేవ లే చేయుచున్.

158

♦ నీడను బాతెపెట్టమని నీకు విధించితి నన్నయట్టు, లీ
పాడు తలంపుల న్గడపుపాటు విధించితి; సృష్టిచేసి కా
పాడుదు, లోనకీడ్తు నను నాట తలంపుల కాల్య కాదరే?
వీడదు నిన్నె; నిన్నెటులు వీడు? ఉపాయము నీవె చెప్పవే.

159

♦ ఇంతటిదాఁడేసినది యెంతయో కాదు లవంబు; తల్లి కొ
త్వెంతయో లెక్కయన్నది; మతెన్ని యపాధుల నెట్టి విచ్చినకా
జింటిలనమ్మ! “మెచ్చితిని సేవలకు ని్విడనాడ నిన్ను” న
న్న తకుఁబంతగింతు నధమాధమ పుత్తుఁడనౌట, మొండినై.

160

♦ ఇంటిని వీడి పోడు, గ్రహియింత మటన్నను గానరాడు; ము
క్కంటి నొసంటి కంటి తెలుఁగాల్చిన నాఁడు దయార్ద్రదృష్టితో,
గంటివి తల్లి! ధ్యానికపకారముఁజేయునటంచు నెంచలే
కంటిపి; కామచోరగతికుఁతనముంబొనరింపు మిప్పుడే.

161

♦ వనితల చేతి బొమ్మనయి, వాంఛల చేతులలోని బొమ్మనై
యెడయక యాడినట్టి మణిపీఠుఁడటంచును వీడకమ్మ! ఆ
వెడవెడ యాటలందు నిను వీడని నాచరితమ్ము గంగలోఁ
బడు కసుమాలమై పరమపావితమే కదె; సర్వసాక్షిణీ!

162

♦ బెల్లము గల్గు చోటు కనిపెట్టఁగఁ జేమకుఁబెట్టినంత జ్ఞా
నోల్లసనమ్మె పెట్టిన, వృథోద్యమి నై పరతత్వసిద్ధికై
తల్లడ మొందువాడనట! తల్లి! భవత్కృప యిప్పుడైన రా
జిల్లఁగఁజూచితేని నినుఁజేరనట పసిపట్టి? యీశ్వరీ!

163

♦ ఏడుపుతోనె పుట్టుటయు, నేడుపుతోడనె చచ్చుటన్న, నా
యేడుపె నడ్మదెల్ల నన నేమిటి కబ్రము? కన్నుమూసి ని
జూడఁగ వచ్చు కన్దదుల పోనలు కారెడి నాల్లె, తోచ రా
వేడుపునాళ్లుగా; సుఖమయీ! యవే మా కనయమ్ము నీయవే.

164

♦ జగతిని నాడు పోకడలు చప్పఁగఁజర్వితచర్వణమ్ముగా
నగపడ నోడ్చు నాబ్రతుకు నందము, గాబున మున్దు తోటయై
వెగటనిపింప, మల్లి చొర బీతయి, నీదయజేరి ప్రొద్దుచేఁ
బొగయివమట్లు వేయడఁగి పోవనె కోరెద, భక్తతారిణీ!

165

♦ అనుకరణమ్మున న్వేలితియకా ముదమందుచు, మింటఁజేలులం
బొనరుచు డాబుతోఁదిరుగు పుట్టువొసంగక, గోవుగానొ, భూ
జనిగనొ చేసి, నీ తెలివొసంగియె యున్నఁబరార్థనిష్ఠతో
మని నినుఁజేరి, యీ దెసకు మళ్లుదునే మఱి తల్లి! శాంభవీ!

166

♦ నెత్తుటి బొట్లతో సరిగ నిల్చిన వీమెయి నాదొసంగు; లు
వ్వెత్తుగ రెండిటింగలిపి యేర్చుటె మేలగు; వేలు వేటటం
చెత్తులు వేయుదేని, మెయి యెత్తుట మల్లియుఁదప్పదంటె? యీ
బత్తుఁడు నీపదాంబుజము పట్టుట యిందుకె కాదె? ముక్తిదా!

167

♦ మమకారమ్ము శరీరహేతుపను నమ్మాన్మోక్తి నే నమ్మి, నా
మమకారాహమిక ల్దొలంప నిను సంప్రార్థింతునే; నట్టిచో
“మమ మాతా పరమేశ్వరీ సకలసంపద్దాయినీ”యన్న ని
త్యమమత్వ మ్మొడలించినన్ మఱల మేతాల్పన్నదంటె కదా.

168

♦ చల్లని తల్లి! వేములను జాటుచు వెల్లిపడంగ నీకు; నా
యల్లమెఱుంగుదీవు; భవదుద్ధరసత్కృప నేనెఱుంగుదున్;
మెల్లఁగ దిద్దగాఁదగును నేరములున్నను మ్మొట్టి మొట్టి; నా
తల్లి మహేశ్వరేశ్వరి కదా యను ధైర్యము వీడనీకుమా.

169

♦ మృగధరు హానివృద్ధులకు, మేదిని నిల్చు సముద్రవారికిన్,
ఖగతిఁజెలంగు గాములకు, మ్మోతలమందగు భూతిరాజికిన్
జగతిని సస్యపాళికిని జక్కని లంకె బిగించు నీడు ప
న్నగడలు సృష్టిరక్షణవినోదములే కదె; విశ్వసర్జనీ!

170

♦ జననీ! చిత్రవిచిత్రరూపమగు నీసర్గం బడెఁజైనదో
మనుజులమధ్యలు నెన్న లేరనుట ముమ్మాట బ్రహ్మా; దీనిఁజే
రని యట్లుండియుఁ జేరి, నాయొకపునై రాజులు నీవేని, సృ
ష్టినిదానమ్మోదో తెల్పు లేవో, యనుచుంజింతింతు; కామేశ్వరీ!

171

♦ పిడికిట మబ్బులంబిడిచి విశ్వముఁదన్నుదు వానరూపునన్;
పడఁకులఁదొల్చి తెచ్చెదవు వాఁగుల; నంతన నీటి తిట్టకున్
వడివడి దొడ్డి కాలనటు పంపుదు; విట్టులు గాసి యెంతయో
పడెదవు; నీదు పన్నుగడపట్లఁదమింగఁదె; లోకరక్షకీ!

172

♦ మున్నీ రెవ్వరు త్రవ్వి? రాకడలి పెంపున్నింప నెవ్వార లే
శ్శన్నిర్మించిరి? వాని కేతముల నేలావర్లు నీర్వెట్టి? రీ
విన్నాణమ్ము దురూహ్యా మోజనని! నీవే సృష్టిసంరక్షకై
పన్నంజాలితి, వేరి శక్యమిది? విశ్వాధార! విశ్వేశ్వరీ!

173

కాలాదిద్రుహిణాండముల్ సకలము న్గల్గించి యందుండు ని
ద్రీలా గిచ్చటు నుంచెటుంగ నిను నేమింపంగ నెవ్వఁడునుం
జాలండౌట నుమా! మహాయశమునన్ స్వాతంత్ర్యము న్నివె యై
పోలన్నీకె యశఃస్వతంత్రవదముల్ పొల్పారె నామంబులై.

174

♦ నినుఁబూజించిన నీదు లోకము, నిను న్గర్తింప నీచేరువన్
నిను నేవించెడి వారిఁజేరి పలుకున్ నీసాటి రూపంబు, నీ
తనువే యీస్థిరజగమంబనుచు నిన్ద్యానింప నినేరుటన్
గను నీభక్తుఁడు; వింత! యోజనని! ధన్యత్వమ్ము వేటున్నదే?

175

♦ వాగస్త్రమ్మున దండకాటవిగఁజల్పంజాలె నొకఁడు స
దోగప్రాజ్యము రాజ్యమున్; సమరభూముక్తాసుయోధాళిఁదా
నేగాసిం గొనకుండ లేపె నొకఁ; డీయెత్తెన్న, భక్తుండు నిక
లోఁగొంటు కదె; నేడసాధ్యమగునా లోకేశి ! నిన్మోల్చినన్ ?

176

♦ నిను స్వాధీనఁగఁజేసికొన్నపుడు సంజీవక్రియామారగా
స్త్రనికాయాత్మకవాక్స్వరూపిణివిగ్రా రాణింతు; వాకందువన్
మనుజుండెన్నక నేడు పన్ను నొక సంహారాస్త్రమే; నేను మే
ననుచున్నంతకు నాతఁడిట్టి శ్రమకే యగ్గంబగున్, భైరవీ !

177

♦ హరి యిచ్చంగొని తానె పుట్టు ననుటమ్మా ! నమ్మ; నెవ్వఁడు దు
ర్భరశోకాకులగర్భగోళవసతి న్వాంఛించు ? ఏపెట్టి య
ప్చరకోలాదికనీచవేషములఁదాల్పంగోరు ? నీ యాజ్ఞకుం
బరిబద్ధుండగు చేతనుండగుట సంప్రాప్తించె నభ్యేషముల్.

178

♦ నవనాథాగ్ర్యశరీర వీవు; పరమానందైకమూర్తిప్రధా
న; వనాథావసశీల వీవు; సతతాంతఃపూజనవ్యగ్రమా
నవనాథాకృతి వీవు; భక్తజనతానంత్యప్రదానాడ్యవౌ
నవరాత్రార్చితదుర్గ వీవు; నవయజ్ఞప్రీత వీవమ్యతా !

179

♦ ఇమమలఁ బడ్డవాఁడు స్మరియించిన బీతెడలింతువమ్మ ! స్వ
స్థుఁడు తలపోసినన్ బరమశోభనబుద్ధి నొసంగు; దెట్టి శ్రీ
వడిసయినన్ దొలంపఁగల వారలికెవ్వరు ? మేలొనర్చుచో
నెడగన పెట్టివారయిన నెప్పుడునుం గరుణార్ద్రచిత్తవై.

180

అమ్మా! భక్తులకెల్ల నీవె హృదయంబై యుండుటవారి శక్తి
మే నీసుఖమాను; వారల యమర్ష మే త్వదీయాతిరా
వమ్మా; వారి కృపావిశేషమె భవత్కాద్యుణ్యమా; వారి వా
క్యమే నీయుడివోని మాట యగు; భక్తాకార! రాజేశ్వరీ!

181

హరి యొక పాలపాపఁడటు లబ్ధిని మట్టిదళంబుపైని, ప
ర్వసీజముం గరాబ్జమునఁదాల్చి, ముఖంబుజమందుఁదార్చి, గుం
ఁదలిడఁజిచ్చకొట్టి చిలుగుర్కలు గ్రమ్మఁగ జోల పాడి, యా
వరమునఁగాచినట్టి సుఖదాయిని, తాయిని నిన్నుఁగొల్పెదన్.

182

జయదా! కష్టదినాలు సౌఖ్యదములా సద్వేశలాచున్; బరా
జయభీతుల్ జయహేతలాను; బలియా శత్రుండును నిమ్రుఁడౌ;
ప్రయతాత్మ నిన్నుఁగొల్చు భక్తులను సంప్రపాపింపరానట్టి వే
ది! యనంతమ్మగు శక్తిసంపుటము నీవే నన్; రాజేశ్వరీ!

183

నీవే యల్లినఁ జీమ బెబ్బులి యగున్; నీవల్లినం జిచ్చు నీ
తై వోవున్; జగదీశి! నీసెలవు లేకల్లాడ దాకె నన్; లో
కావస్థల్ సకలమ్ము నీముదలచే నట్లట్లు సాగున్గదా;
జీవీ! సర్వము శక్త్యధీనమన సందేహితుమే? చండికా!

184

నిను మా భారతదేశజాల్ కొలిచి 'పంచేమాతరం'మంత్రమున్
గొని యీ చిప్పస్వరాజ్యమే కొని; మాకున్ గొప్ప స్వారాజ్యవి
ష్మయ నీవే? యపవర్గరాజ్యమును దెమ్మన్నన్, సరే! రాజ్యదా
యినీ'కాదన నేర్తువే జనని! మాకీ మంత్రమే చాలదే?

185

♦ 'వండే మాతర'మన్న మంత్రజపమే ప్రారబ్ధమై, రాజకీ
యాందోళాహవమందు గెల్చిడినదై యానందము స్సూర్యై; నే
మందుండేనియుఁగాదనంగలఁడె? శ్రీమాత్రంఘ్రిసంసేవచే
నందఁ రానిది లేదటంచు మఱి సాక్ష్యమ్మేల? రాజ్యప్రదా!

186

♦ రామాంఘ్రిద్వయి సోకి కాన నొక తా రామాకృతిందాలై
శ్యామిత్రుండు సురాళి దద్దఱఁబ్రతిస్వర్గంబె కల్పించె; ఘో
రామర్షుండొక మాని సాగరుల నీతై పోవఁగాఁదిట్ట; నీ
వే మాటంగఁదదాత్మగాఁగలిగె నీవింతైన మాహాత్మ్యముల్.

187

♦ మొదలిటి జన్మలందెపుడుఁబొందని నీభజనమ్ము, లేమహా
త్ము దయనా నేఁడు కల్గ మఱి పుట్టువు లేదను నాప్తవాక్యమం
డఁదఁగొతుకేల? వత్సరము లెన్నియొ చీకటినిండి యున్న యా
గదికొక దివ్యోజనినఁగ్రహనఁజీకటి మాయదే? శివా!

188

♦ కామేశ్వరమహో, తదంకగతమో, కామేశ్వరాకారమో,
నీ మేనాముచు నీవె యిచ్చితిమో, తానే సాము నీకిచ్చెనో?
నా మేమర్థమై తేల్చుకోఁదగని నేనా మీనికంబెంచు, టీ
మా మాయాపృతి వీడనంత కిదియే మా తెల్వితేటమ్మికా!

189

♦ కపటస్వాంతులు కాని యోగులు చిదాకాశమ్మునన్ స్వేచ్ఛమై
యపనీతప్రతిబంధులై మెలఁగ, సర్వాత్మైక్యసంధానుభూ
తివదంబందున నిల్పు దానవగుటన్ జేవాదిజేవేళి! నీ
యపవర్గప్రదసంజ్ఞ సార్థమగుఁగాదా; రాజరాజేశ్వరీ!

190

జననీ! ద్వంద్వసమాసమందు, శ్రుతిశీఘ్రావాక్కులన్, వడ్డు మ్రొ
కున నగ్రస్థితి నీది; వంద్యపదభిక్షుంజై ననుం దల్లికే
సతు లేయక తప్ప; దీవిధము భావింపంగఁ బ్రాముఖ్యమున్
జననీసేవక వేద మిచ్చెననఁగా సంజేహమా? శ్రీమతి!

191

రవియుం జుద్రుడు పంచభూతములు క్షేత్రజ్ఞుండు, నిర్నాల్గు నీ
భవు దేహమ్ములటన్న సర్వమును నాతండంటయే; నీవు నీ
భవు మేన నగమన్న భిన్నమగు నర్థంబున్నదే? అష్టమూ
ర్తివిశేషమ్ములు నీవె కాదగదు కాదే? శంకరాధాకృతీ!

192

జనకుని ప్రేమ మేయమును శాసనదీప్తికతోర; మమ్మ శా
సనమొ, యమేయవత్సలత జాటని మాధురితోడిదంచు, మా
కనుభవమకాట నిన్ను విడ - మైనను దండ్రీకతోరహార్దమే
సమను వారలుంగలరు కాదే? యభిన్నత నెంచి శాంకరీ!

193

ధనులై, రాజ్యరమాగృహీతకరులై, ధర్మజ్ఞులై, ప్రజ్ఞులై
మనుకంపామయులై, కవీశశశ్శులై, యాశాసరత్నీరులై
తనుజానందవిహారులై, సుతనులై, దైవారు వారెల్లఁద్య
స్మనుసిద్ధిం గనినట్టి వారలె కదా; మాతల్లి! కామేశ్వరీ!

194

దినము న్నెట్టును రాత్రి; ఆదినమె రాత్రిన్నెట్టు; శుక్లమ్ము వెం
టనె శృష్ణమ్మును పక్ష; ముత్తరము వెంటవచ్చెడిదక్షిణా
యన, మీసక్రమచర్య నీదనఁగ వింతా! కాలచక్రమ్ము నీ
తనువై యొప్పుటఁబూజ్య, వోసకలమాతా! నీవె శాలీప్రథన్.

195

హరి శక్రాదిసమర్చితంబయిన విద్యారాజమే మాకు నా
దరువొటంగనఁబడు పాతరహితత్వంబేర్పడున్; దల్లికిన్
సరి కాదే సుతకోటి పట్లనగు వాత్సల్యంబనన్దేలు; నీ
కరుణాదృష్టియు నీవలెన్ సతము గాఁగన్ జెల్లదే, తల్లిరో!

196

♦ అమృతము పేరె, కాని యెవరానిరి, చూచిరి లోకమందు?
దమహిజసత్ఫలమ్ములు సదా రసముటైడి నీదు పేళ్లు, సా
ర్థము లమృతాబ్ధిబిందువులు; తత్కణమొక్కటి నోటఁబట్టు వా
రమరసుఖంబు తుచ్చమనరా? మనరా మఱి గాని తావునన్?

197

♦ హృద్యము ద్వంద్వకల్పనమె, యేకము కాదని చెప్పి చూపన
విద్య వవిద్య వీవ యయి వెల్లుచు మంచియుఁజెడ్డఁగూర్చి సృ
ష్ట్యద్యమసిద్ధిఁగాఁతు వవియో, నినునంటవు; నీకు నశ్రులన్
బాద్యమొసంగు భక్తులకు బాధ నొసంగవు; విశ్వసరసి!

198

♦ లలనలఁదొల్త, వెన్కఁబతులన్, జత గూరిచి వృత్తులన్ ద్రిమ
ర్తుల మిధునమ్ము లొప్పుటయుఁ దొయ్యలి బాసిన పార లర్హపు
జలకుఁదలంగి పోవుటయు, జాయలనే గృహలత్సులంట, గాం
చ లలిత యగ్రసేవ్య శివశక్తి యనంగొతుకేల? పార్వతీ!

199

♦ మొదలున్నన్దుది యుండు, నీకు మొదలే పూజ్యంబుగా నంతవె
య్యది? జ్ఞానాత్మికవౌచు సర్వమును నీవై నిల్చుటన్ శాశ్వతీ!
మొదలో? యంతమొ? ఆయనంతమువలెన్ బొల్పాదుటన్ సార్వమే
కుదురన్ నిన్ను ననంత వంచు శ్రుతి పేర్కొగలె; విశ్వేశ్వరీ!

200

శివుడన నీవు; శక్త్యభిభవజెల్లుదు వీవ; అవిద్య వీవు; విద్యవు; సమముఖ్య వీవ; యది తాల్చిన దానవు; అత్మ వీవ; దీక్షవు, నణిమూడు లీవ; నినుఁగాదని వేటొకఁడేది? సర్వమైతివి; పరతత్త్వ మోభగవతీ! కనరాదిక మాకు వేఱుగా.

201

తరగల నడ్డులేని బెడిదంపుఁబయోనిధిఁదూర, లగ్ని మిడ్లుదులును, బ్రొద్దునందుఁగిళుకుల్వలె, నీమహదాదితత్త్వముల్ పొరిఁబొరిఁబొరతంత్ర్యమునఁబుట్టు నణంగును, సాత్త్వికాంశవిస్ఫురణముతోడి నీయెడ న, పో, ప్రతికల్పమునంగు, సుందరీ!

202

మందనిసంఘజీదటిలి, మాను ప్రణ మ్ముకకోఁతతో ననన్ ముందె వణంకి, యీవెనుక నోరిడి మందున, కావ్రణమ్ముఁగి త్తిందెగఁగోయ నోర్చిఁగొనుఁ; దీప్రదుజాహరశక్తి పేరి యానందరసాకృతిందనరినంగ దె నీవట; శక్తిరూపిణీ!

203

మాత! నినున్ 'సహస్రవరమా'యను మంత్రముతో నుతించు పాఠాతటి మంత్రగర్భవరమార్థము నెన్నిన, సర్వమూల మీపైతి, వఖండవీర్యవు, త్వదాశ్రయి సర్వమటన్న బోధమై కాతరుఁడౌన? చెడ్డ కలఁగించిన దోసము వాని నంటునే?

204

రసమయి! నీయెడఁబొడ మె శమ్యబహుత్వవిలాస, మందుచే నెనఁగె రసంబులెన్న; అవియిఁతియె? తొమ్మిదె యంట యొప్పె? యారసములడంగు నీదగు విరాడ్రసమైన ప్రళస్తశాంతమన్ రసమున, నంచెఱుంగుటయె జ్ఞాన, మదే రసరూప మంబికా!

205

♦ నేల వెలుగట్లు వెల్లు జననీ! తనయాదులు బంధుకోటియున్
జెలులును భృత్యులున్ గృహము తేత్రము కాయముసొమ్ములెప్పునన్
వలవక వీడునో, యపుడె పాయని మోహమయాంధకారమున్
దొలచి, కృపామయాత్మవయి తోడనే యండనె యుండు మీశ్వరీ!

206

‘వరద’వనంగఁగోకుల నవారిగ నిత్తువటంటె కాక, నీ
వరుడుగ నెన్నఁగాఁబడిన బ్రహ్మముఁజేర్తువటంటె కాదటే?
అరయఁగ బ్రహ్మ సమ్మితపు సత్తరవంటయు, సంధ్యవంట, య
య్యరపది బ్రహ్మధర్మములు నారిన బ్రహ్మమ వంటెకా? శినా!

207

అమ్మా! యాసురవీర్యపీడ మొదలై నడ్డెంతయో స్వాంతర
జ్ఞమ్మందూతును లోకనిందితగతి న్నాట్యమ్ము; తోడ్తో నపూ
ర్వమ్మా రీతిని జేవవీర్యమునకుం బ్రాబల్యమై, లోన ది
వ్యమ్మా శాంతరసమ్ము పాటు; నవి నీయాశ్చర్యలీల ల్లదా.

208

కను దెర యెత్తి దించుటకుఁగాలము యత్నము సుంతయెనఁద
ప్పనిదగుఁగాని, తల్లి! నినుఁబట్టుకొనం దడవుఁశ్రమంబు లే;
దనయము సంతట న్వలయు నాత్మను నిన్నును గోరకుండుటే
మనుజుని తప్పిదమ్మనుచు మాటికిఁగుందెదనమ్మ! శాంభవీ!

209

జగ మానందమయమ్ము, తజ్జననసంస్థాసంస్థ లానందమం
దె గదా; యీయుపివాక్కె నేడుఁబ్రతిశబ్దించుఁదిగంతములన్;
జగదంబా! యదె నీదు దూప, మది యజ్ఞశ్రేణికిఁ భిన్నభి
న్నగతిన్ దోచినదోచనిమ్మది యఖండమే కదా, శాశ్వతీ!

210

‘మనకెడ లేకే నిల్చి, మనమంగళసాధనసిద్ధికై బిలం
బనము సహింపవమ్మ’ యను మాటను నమ్మి ‘మహేశి! తెల్విక
న్నెనరున విప్పవమ్మ!’ యని నిష్కపటమ్ముగ నేడ్చు వారి సా
ధనధనసిద్ధిఁజేత నిడి దగ్గరఁజేర్చెడు కాదె యంబికా!

211

ముమ్మళ్ళు విడనంతకాలమును, జీవుండీ జనిధ్వంసక
ష్టమ్ముందప్పుకొనంగ లేడు; జననీసందర్శనమ్మే యపా
యమ్మా నయ్యది మాతృపాదయుగమం దాత్మార్పణమ్మైనచో
నమ్మాటిక విడఁగొట్టు దమ్మవు మమత్వాకృష్టవై, శాంభవీ!

212

జనని! తలంప దుర్గభవసాగరతారణనౌక వీవు; దా
ని నడుపు కర్ణధారుడవు నీవె; యసంగవు దేవి! మేధరూ
పున మను నిన్ను నింతయిన ముట్టనె నిత్యను శుద్ధబుద్ధము
క్తను బహుభావతేవ? మటుగాన నసంగవు; శ్రీశివాంగనా!

213

గురురూపమ్మున జీవహృద్గుహల సంకోచింపకే నిల్చి, దు
స్తరమానజ తఁబాటఁదోలుట యధార్థమ్మైన నీ యీజగ
త్పరిరక్షావిధి; నీది కాదట జగత్సర్గాదికం? బండుచే
బరిపాలించుటయు భవల్కృతిగ సంభావింపవా? శాంభవీ!

214

వలుతెఱఁగుల్ సినీమ తెఱపైఁబడు బొమ్మలు, దాని నంటునే?
జ్వలనము కన్పడక, నదులు పాలును దానిని గాల్చి నాన్పెనే?
చలనము లేకయే సకలసత్తగ నిల్చిన నీవు నట్టులే
యలరుదు వమ్మ! చిర్రము నిరంజనవై జనరంజనక్రియన్.

215

అటకు మున్నె యుండి, యట నాడెడి పాత్రలపైనె గాక, యూ
యాటనుఁజూచు వారిపయి, నాట ముగించినపైని వెల్లు, నా
నాటకశాల దివ్యకు విశాళము లేనట, నీవు నీజగ
న్నాటక సాక్షిణీత్వమున నాటకము న్నడిపింతు వీశ్వరీ !

216

భగవతి! నీద్యుతిఁ రవలె భాస్కరశశ్యనలాదులున్; పరం
బగు నల బ్రహ్మమింత నలుసౌను భవత్సుఖమందు; ఈశివా
దిగ భువిదాఁక నిమ్ముకొను దేవిరా! త్ర్యంధశరీరవైన నీ
దగు నుదరమ్మునం; దయిన నాశ్రితులొఁగనవత్తు వింతయా.

217

అమ్మ! ప్రధానవం చొకడు, నాత్మ వటంచును నొక్క, రీప్రపఁ
చమ్మని యొక్క, రల్ల సదసత్తులు రెండు నటంచు నొక్క, రీ
యిమ్మునఁబల్క, వేటొక రవేదియుఁగాదని యందు; రిట్టిభే
దమ్ములు సూడ నీవిలసితమ్ములు నీదగు మాయనే కదా!

218

శివుఁడన నీవు; శక్తి యనఁజెల్లుదు వీవ; అవిద్య వీవు; వి
ద్యవు, సమయాఖ్యవీవు; అదితాల్చిన దానవు; ఆత్మ వీవు; దే
క్షివు, నణిమాదులీవు; నిసుఁగాదని వేటొకఁడేది? సర్వమై
తివి పరతత్త్వ మోభగవతీ! కనరాదిక మాకు వేఱుఁగా.

219

మానిసి పున్కపేరు మెడ, మధ్యమునన్ పరదోఁసజయునున్
కానుఁగులన్ శవమ్ములను జానగు సొమ్ములు చేసి కాఁటిలో
చే నడయాడు, మమ్మ! శ్రుతినిశ్చితతాపకవైభవ మ్మనే
కాననులైన నిట్టి దన నర్హులమే? జగదీశి! కాళికా!

220

నిను నిగమాంతముల్ భువననేత్రి! మహామహిమాధ్యయంచుగీ
ర్తనమొనరించు; విప్రులు స్వధర్మరతుల్ క్రతుభోక్తివంచు, నిన్
దశపుడు రాసలన్ విడిచి, ద్రష్ట్రిగ నిన్గని యోగులీ యహ
మ్మను ముడి వీడ్చి, నిన్నె యనయమ్ముదలంతురు కాదె; యీశ్వరీ!

221

అసురదైవభావముల యాకృతి యేరిది? నీదె కాక; అ
య్యాసురదైవవీర్యముల యాకృతి యేరిది? నీద; యెప్పుడ
య్యాసురవీర్యవృద్ధి యగు, నప్పుడె జీవులయందు సత్కృపా
భాసురచండరూపమున వాలి క్షయబొనరింతు, చండికా!

222

ఏయెడ సర్వవీర్యనిహింసనమా, నది యొందు వీర్యమా;
నాయదె శ్రేష్ఠమైన యభయామృతవీర్యము; దాని కుల్కియే
వాయుసుఖుల్ క్రమంబటక వ్యాప్యతులౌటయు, మృత్యువోడుటా;
నాయసనూనవీర్యమయి వమ్మవు; నీకినె కోటి జోతముల్.

223

అమ్మా! సారజగత్తు లెన్నియొ చిరమై వేగ, నేదో యల
క్ష్యమ్మా కేంద్రము వంక కేగు; నరయంగా నామహాశూన్య మ
స్యమ్మా! దేని యురమ్మున న్నిలిచి బ్రహ్మాండాళి రాణించు, న
స్యమ్మా యయ్యది నీవు తక్కఁగ? నచింత్యప్రాభవత్యాంచితా!

224

మును వెన్గల్, వెలి లోనులున్, గొలఁదియన్తోలంబు, దోలెములా
వును, గుంపు నివిడి, దాపునున్ బయలు, దవ్వంజేర్వయు న్నేలుఁగీ
ల్లను నీవిత్వము నీవె తాల్చెదవు సత్త్వంత్యాఖ్య సార్థమ్ముగా
ననయమ్మున్ మఱి యీజగమ్ములను సల్లాడింతు వీవే, శివా!

225

జననమే యిమ్ము, మోక్షమే యొసంగుము, తత్పరశర్మజేహవున్
గనఁగఁబ్రపంచరూపపును, జ్ఞాననిసర్గవు, రూపహీనపున్
వినతకృపానిధానమవు, విశ్వజనితీవి, ధామసీమవో
నిను భజియింపనిమ్ము నను, నీదగు చిత్తమే నాదు భాగ్యమా.

226

అశులితబుద్ధియోగధన మబ్బినవారికి సౌమ్యవీవు; సౌ
మ్యతరవు ప్రాణదర్శులకు; అమ్మ! మనోవిలయంబొనర్చు పు
ణ్యతముల కీవు సౌమ్యతమ; వట్టి మహాత్ముల నెన్నఁడైన జా
గతికవిశిషసుందరత కన్నొఱఁగించునె? కామసుందరీ!

227

ప్రకృతివి నీవె, బీజముగ భాసిలుచున్ ఫలదూపమందుచున్
సకలమునందు నెన్నొ పరిణామములంగలిగింతు వంచుఁదోఁ
పక, నినుఁబక్షపాతినిగఁబల్కెడి మూఢుల కాత్మతత్త్వమున్
ప్రకృతివిలాసముందెలుపు బాధ్యత నీదె కదా? మ.హేశ్వరీ!

228

‘విడుపును, గాపు, లోఁగొనుట, వీడని నాసుఖలీల, లూరకే
యడలెదవేల, భ్రాన్తిపడి యట్టుతకట్టని? నాయనా! శ్రమం
పడి శ్రమపెట్టెదేల? నిను బద్ధనిఁగాఁదలపోయుదేని, నా
యొడి కెడమే సుమా’యని, సుతోన్నతినే తలపింపు మంచికా!

229

జ్ఞానంబు బరిపూర్ణసంపదయు, రాగత్యాగముఁదైర్యము
నానాలోకపరీతకీర్తియు, లసన్మాహాత్మ్య మీ పట్కు మీ
శా! నీవొటను నీవె సూ భగవతీసంజ్ఞార్థ వోయధిపు
త్రీ! నా వందనముల్ కృపఁగొనుము; శ్రీదేవీ! కలామాలినీ!

230

అమలస్వాంతమునం దనన్యమతి నిన్ ధ్యానించి మోదించు ని
ర్మమయోగీంద్రు మదీయుఁడంచతని కర్మభ్యాతపాశంబు ము
క్తముఁగావించి శివైక్యమిచ్చుటను సార్థక్యమ్ముతో నీకు హృ
ద్యముగాఁ బాశవిమోచనీపదము యుక్తమ్మయ్యె; రాజేశ్వరీ!

231

జలవియదుర్వరాచరము జంతుసమూహము నెన్న నెన్నికో
టులగు విభేదముల్గునఁబడున్, దదవాంశరభేదమెంతో? నీ
లలితవిసర్గచాతురి చలన్మతులన్మముఁజేయకున్న, ని
శ్చలతమవస్తులక్ష్యమున సాగుట సాగదు, చిత్రకారిణీ!

232

♦ సతికయి యేడు, పాపయిని సంతతికేడుపు, దానిఁబెంప వీ
ల్యైతకఁగ నేడు, పెట్టెటులొ పెంచిన లొంగక ధిక్కరించు నా
సుతులకు నేడు, వీవిధము చూడఁగ సంతత మేప్పుకోడిదా
బ్రతుకున రోత పుట్టుటకుఁబన్నిన పన్నిక కాదె? శ్రీగురూ!

233

♦ నీవే పుట్టుచు నీవే పెరుచును నీవే యుబ్బిడించెంచుచు
న్నా, వీ నిన్ను వినాగ వేటొకటి లే, దీమూడు వేసమ్ము లీ
వేవైనమ్మున వేయుచుందు వనఁగా నేమందు, నాయమ్ము! లీ
లాపైచిత్రమటంచు నామనసునే లాలింతు; కామేశ్వరీ!

234

♦ పవలయి జీవుల స్థమయు వాపి మెలంకువ నిల్పి, గాత్రివై
పవటి శ్రమంబడంచి సుకపర్చుచు నుందువు జీవకోటి; సృ
ష్ట్యవనము చేయ నీపడయనట్టి వికారము లేదు; కన్కఁబ్రా
జ్జవరులు నిన్భజించెదరు సందెలు నీవని; కాలరూపిణీ!

235

♦ చక్క-ని చంద్రుడన్న, నిది చక్క-ని చుక్క-యటన్న, నేదియే
జక్క-నిదన్న, నీలొసరు చక్క-దనంబు రవంత యందులోఁ
జొక్క-ణమాటనే త్రిపురసుందరి! చక్క-నిదాను; లేనిచో
నెక్క-సిదమ్మ! యంతట రహించెడి దెన్నఁగ నీదు చొక్క-మే.

236

♦ ననులకు మబ్బు మాపుచు, జగమ్మునఁజురుక-దనమ్ముఁగూర్చు, న
జ్జని నును గోఁకకుచ్చిఱుల రంగును నింపుచు, నేలవేల్పు లి
చ్చిన తడికానకలంది లలిఁజిల్కుచుఁగోరినవెల్ల నిచ్చుచున్
బెనిమిటి ప్రాద్దు రాకఁగను వేకువ రాణివి నీవె; అమ్మికా !

237

♦ అల మూర్తిత్రయ, మాది తేయులుఁద్వదీయద్వారదూతల్లదా;
చలివెల్లు స్వగలింటివెల్లును భవచ్చండాజ్ఞఁబాలించు దా
సులు కారా? మఱి భూతశంకకపుటూసుల్ నెప్పఁగా నేల? నీ
కొలుపుండేయని వార లేజు? సుమనఃకోదండినీ! చండికా!

238

♦ సుగుణుల సంగతిం దొలఁగి గొప్ప తలిర్చెడి నీవె విద్యవై,
సుగుణుల సంగతెన్నలఁగి గొప్ప తలిర్చెడి నీ వవిద్యవై
గిలులేని గాంతు; వీ యిరు తెగల్ హరిముఖ్యుల కందరావు; నీ
వసువునకంటెఁజిన్నవు, మహత్తునకంటె మహత్త; వంచికా!

239

♦ అలలుబ్బంగ నముద్రవై, యలలు మాయన్ గాక యున్నే? పనిన్
దలవెట్లం జలియింపఁగా, సగుణమున్ వ్యక్తం బటంచున్ బనిన్
వలసే వీడిన వేళ నిర్గుణము నవ్యక్తం బటంచు నినున్
బలుకున్ లోకము; శక్తి శక్తియె కదా, నా తల్లి! చిద్రూపిణి!

240

ప్రళయము వేళ నిజగతిగ్రమ్మి రసాత్మకనారమే మహా
జలధిగా మాటఁగా శిశువు చాచ్చున నందున మట్టియాకుపై
అరుహనేత్రుఁడ త్తమిల, జాణతినమ్మిన మీటి, యమ్మహా
జలధికిఁ బ్రాత్రభూతమగు శక్తినిఁగొల్తు జగజ్జనిత్రి! నిన్.

241

అమ్మా! నీవె గుణాధ్యనోచును 'బహు స్యా'మ్మంచు నీదృశ్యరూ
పమ్మందాల్పఁగి సాంగపూరుషునిగా భావించి రూపించి స్తో
త్రమ్మంజేసిరి; దానినే పురుషసూక్తంబంచు ఘోషించె వే
దమ్ముల్; తల్లియైదండ్రీ నాఁదగు పదార్థమ్మివె కాదా? శివా!

242

శ్రీసూక్తమ్మనఁబద్మమట్లగతి నిన్నేవించుచో యాగికా
భ్యాసమ్మందగు స్వానుభూతియు, సవాప్యంబౌ ఫలవ్యక్తివి
న్యాసంబంచు సెఱుంగ లేక, యిహభోగ్యశ్రీదమాత్రంబుగా
నూసుల్ చెప్పుదు, రట్టి దుర్దినము లయ్యో! మాఱునా? పద్మినీ!

243

ప్రతిఘటనమ్మఁజేసెడి స్వభావము నాత్మబలమ్ముగాఁగఁ, బూ
రతఁగను దానిఁగాఁ, గుటిలరౌద్రము శాంతము గాఁగ మార్చి, యై
క్యతకును బ్రోత్సహించు నినుఁగార్యవిదుల్, పరశక్తిపూజనో
ద్యతులయి భక్తిఁగొల్చెదరు దక్షిణకాళి యటంచు సంభికా!

244

సయిపఁగ లేవు నీ వసురసంపద; ద్రోహ మసత్యమున్నచో
దయ విడి తిప్పలంబిడుదు; దాయలఁజెందుదు; వాగ్రహమ్ముఁబ్రే
మయు సఖీప్రేముల్ కుజసమాన్యల పల్ల; నుపాసకారిసం
చయమును ద్రుంతు శీఘ్రతరచారిణివై, పరికాళివై; ఉమా!

245

♦ జ్ఞానికి నెందును నిజయశక్తి నొసంగుదు; పూర్ణతాపిక్త
ధ్యానము చేయు సాధకుల నాదృతిఁబ్రోతువు; శీఘ్రసిద్ధితో
దీనులఁగావ సంతతము దివ్యకరములు సాచి యుంతు, వ
ద్దానినె నిన్నుఁబండితులు దక్షిణకాళిక యందు, రంబికా !

246

♦ స్మృతివయి నీదు బిడ్డలకు మేలెటు చేయుదు, వలె నీవె వి
స్మృతివయి మేలొనర్తు; వది చిన్నదె? జీవున కీదురంతసం
స్మృతివిపినమ్మున న్బడెడి చింతలు సంతత మంటి యాతఁడు
న్నతిఁగనునే? త్వదీయచరణమ్ములఁజేదనె, తల్లి! యెన్నఁడే.

247

♦ ఎల్లజగాల తల్లివి; మహేశ్వరి! నీవాక తల్లి లేని మా
తల్లివి; తోటకనుల్లనని తల్లివి; తల్లుల కడ్చునందు అం
పిల్లెడి పిల్ల కోగిరము పెట్టెడి తల్లివి; నిన్నుఁగొల్చి రం
జిల్లెడి వాని నీయొడికిఁజేర్చెడి తల్లివి; పల్కఁగల్గలన్.

248

♦ నీ పదునేను సత్కళలు నిండిన చంద్రుఁడు నీస్వరూపమై
యేపు వహించి సస్యముల నేడుటచేతనె తత్కృతజ్ఞతన్
గాపు శరత్తుపూర్ణిమను గౌరమపండుగఁగొత్తపంట నీ
కే పరభక్తి నిచ్చు, నదియే నవయజ్ఞము శాస్త్రమం, దుమా !

249

♦ దైవతమెల్ల దుఃఖపరిదగ్ధము, దానికి నెలకోర్కులున్
లేవె? శరీరధారణము లేదె? యొకప్పుడు మర్త్యయోనికిన్
జోవక తప్పునే? విబుధపూజ్యను నిన్గొలువంగ మాని, మా
కావయిపేల? నిర్గుణపరాంబను నిన్నె భజింతు; మంబికా !

250

నాలో యోజన, నాక్రియ ల్పలనముల్, నాశక్తియున్ సర్వమున్
నాలోనుండియే వచ్చునందు, రదియే నిక్కమ్మగున్; నేనా, ద
వ్వేలా? కాదది, యాసమస్తమును నీవే యందు; అట్లన్ననాఁ
డేలే; నున్నది యొక్క నీవే యనుటే, యీశాని! నిక్కమ్మగున్.

251

! అరయఁగ సత్పదంబు పురుషార్థకమాను; సతీపదంబు స్త్రీ
పరమగు; నిట్లు రెండిటికి వాసి పొసంగదు; సత్పదార్థమై
పరలెడి శక్తి యొక్కటియే, ద్వైతవిదూరము; దాని మాతృభా
వరళిని గొల్తు మమ్మ! సుతవత్సలతాభర మమ్మదే కదా.

252

! పరులకు విద్వేయో ధనమొ పండొ మతేదొ యొసంగు నప్పుడే
పరులకు నాకు సంతస మపారము గాఁగని, తుష్టిరూపమై
పరఁగెడి యొక్క వస్తువేదొ పాయక యన్నిటఁజెన్ను మీఱు; న
ప్పరతరవస్తు వీవె యను పట్టున సన్నిధియమేమి? శర్మదా!

253

! మాసిన గాజుకుప్పియను మాసిన యట్లగు డివ్వే; కుప్పి ధూ
మ్యాసహితమ్ము కానియెడ నచ్చరుచి న్ననుపట్టు; అట్టులే
యాసురసంవదంధుల హృదంతరమందున వెల్లకుందు, వా
దోసము లేని చిత్తములఁదొంగలికొందువు విద్యవై; శివా!

254

! జ్ఞానము సత్యమున్ సమరసత్వముఁబూర్ణత నీదు మూర్తుతై
వానినె సృష్టిలోని పరభావములై వెలయింపఁజేయు, ది
మ్మానవవేషమందు పణిమాముఖభూతులు గాఁదనర్తు; వీ
వీ నలుక క్తులే చను మహేశ్వరి, కాళిక, లక్ష్మి, వాణియై.

255

♦ ప్రకృతి యనంగ నీవు బహిరంగము నేయు క్రియాస్వరూప; మనకలము నీదు నిర్ణయవిచారవశంబగు; అందు నీరహస్యకళ పరాక్రమించు; ఇటులన్ని జగమ్ములు నీదు క్రీడలై ప్రకటము లొనటన్న విసువాసమె సారము; విశ్వకాఠిణీ!

256

♦ తెలియఁగఁగోరు సాధకులు, తెల్లము చేయఁగఁగోరు తన్నిదుల పలుగతుల న్నిను న్భయలుపెట్టఁగఁజేసెడి వాదమందు న ప్పొనుకులు నీవ యాచు సికపల్లె మిగుల్చుచు, నీవు నీవయై పలుకుల కందరాక, నిజభక్తులకే కనుపింతు, వీశ్వరీ!

257

♦ అగు నర్థమ్ము కిలాసమన్నఁదెలుపం; చాతెల్పె సత్త్వమ్ము, సత్త్వగుణమ్మే రజతమ్ము; తత్త్వచురమూర్ధమ్మే శివావాసరాప్యగిరీంద్రమ్మని, యందు నీకుఁ బతితో సావాసమం చాద్యులెన్నఁగఁగైలాసము వేఱుగాఁగలదె? యానందాకృతీ! పార్వతీ!

258

♦ 'అ'యవఁగ మాతృకార్ణనిచయాకృతి; దానిని మించు దానవై 'అ'యవఁగ వాక్కునర్థము నటందు; రజే తనువైన దాననై, 'అ'యవఁబ్రకాశరూపశివుఁ; డాతని తత్త్వముఁగ్రుక్క దానవై నియతిగ 'అంబ'యన్న నుడి నీవె గడించితివో; సరస్వతీ!

259

♦ కఁబడుచున్న విశ్వమది కల్ల యెఱా నుమ! పేరురూపులం గనునది పేరురూపులను గానక పోవుట నెంచి, రూపు పోయినను దదర్థబోధక ముదేదొ నశింపదు గాన, నిత్యముగా గనుఁగొన వాక్కునర్థమునుఁగా మదిఁదోఁచును, నీవపే కదా!

260

♦ కీరసముద్రజాత రమ, శీతనగాత్మజ గౌరి నా, సహ
సారమునందుఁదోఁచు భవదాకృతులే; అటనైన కీరసీ
హారములన్న నీదు చరణామృతమే కదె; శైత్యమాధురీ
సారరసాంచితోషధ మసారభవామయదారకం, బుమా!

261

♦ సకలము నేలమట్టముగఁజల్పు తుఫానులుఁ, గాన బూది సే
యు కడిఁది తారుచిచ్చులును, నూళుల ముంచెడి వెల్లువల్, మసూ
రిక మొదలౌ మహారుజలు రేగుటయున్ శివశక్తి! త్వత్కృపా
రకపటుభక్తి దేశమున జాలుటచేఁగదె, సర్వరక్షకీ!

262

♦ లలితా! నిర్గుణుఁడౌ శివుండు నిజలీలాశక్తివై యొప్పి, అం
పిలు నీయందు నసంఖ్యమాచుఁ బ్రతిబింబింపంగనౌ నంచునీ
డలయం దొండగు నావపుఃస్మృతియె బాలాదేవివౌ నీవుగాఁ
దలఁతున్; దప్పదియైన నీవెటులు దిద్దంజూతువో, యంబికా!

263

♦ రాయిడి పెట్టు భక్తునిఁదిరస్కృతుఁజేయుట యెన్న, సంతలోఁ
జేయిడి యుద్ధరించుటకె; చేయఁదలంచిన దాన మార్పులన్
జేయవు; నీదు శాసనమె చెల్లఁగఁజూతువు; తల్లి! ఓజగ
ద్దేయచరిత్ర! నీకరుణదృష్టికె దీనతతోడ వేచెదన్.

264

♦ నినుఁగనువారు చుట్టములు, నీపరత త్వముఁదెల్పువాడు నా
జనకులు, నిస్సంగడఁగు సామయులే చెలు, లమ్మ! సత్యమే
మని దరిఁజేరు వారలె ప్రియాత్మజులై, తగు పెద్దగేస్తుగా
మనుపుము తల్లి! నన్ శతసమంబులు హాయిగఁజిత్స్వరూపిణి!

265

♦ పలుమలు నీమహాత్మబారపాటుననో, మది పట్ట లేకయో,
కులుకుచు నుగ్గడింపఁ, బెదగోపన పెట్టెగ నెంచి, నన్నిఘా
హులకయి చేడు సజ్జనుల రోయక, నా చనవెంచి, నన్నలె
బలుకృపఁదన్వి గూర్చి నిజభక్తుల పద్మనఁజేడ్చుమా, ఉమా!

266

♦ నీ యిడినట్టి వాక్పటిమ నిచ్చలు నీమహిమంబుఁదెల్పునేఁ
జేయు ప్రయత్నమై యడరఁజేయుము; కానల నెమ్మియాటగాఁ
జేయకు మమ్మ! లోకులకు శ్రీయన నేమియొ, విద్య యన్న నే
మో, యెఱిగించు వై నమయి యొప్పునటుల్ కృపఁజూడు, భారతీ!

267

♦ నిలువఁగ నిమ్ము మేను; మఱి నిన్నె యనుక్షణమందుఁగంటినీ
కొలుకఁగఁగాంచనిమ్ము; ముదమొందుచు నీ పరతత్త్వగాథలే
పలుకఁగనిమ్ము నన్దరియు వారికి; మోక్షమటన్న నెట్టిదో
తెలుపుదు కానిలే, మనకుఁజేడయె తేలిన నాఁడు, శాంభవీ!

268

వను మునుఁజెట్టుఁగా శిలఁగ నల్చి, క్రమమ్ముగఁబేడపుర్వుగా
నొనరిచి, నొచ్చి, మొట్ట విని, యుద్దవిడిక గృహతోడ మానవుఁ
బొనరిచి, బొట్టబొట్టులుగఁబ్రోఁగగు తెల్విని నిల్పితమ్మ! యీ
జననము దాని పట్టుననె సార్థమొనర్చుట యేరి వంతగున్?

269

కలదొక తెల్విసందర మఖండము, దాన జనించు లెక్క లే
సలలనుఁబట్టుకొంటె సనియై యయిదింద్రియముల్ డెలంగు; నీ
తెలివిడియే గురుండు శివజేవుఁడు; వాని ముఖమ్ముతైదు నీ
తెలివినె తెల్పునంచు నొక తేజ వచించితి వీవె, శాంభవీ!

270

ధవుతో సాటిగ నీకు ముక్కనులనన్, దైకాలికజ్ఞానరూ
పవు నీవంటయె; మాకు సుంతయిన నాభాగ్యము లేకున్నఁగా
కవికిన్ బల్లికి భావిసూచనగుణఖ్యాతింబ్రసాదించి, మా
నవలాభమునకే లగించితివి, సంతానప్రియా! శాంభవీ!

271

శనఁగా సాధకుఁడెన్నఁడొందు సహజాఘాతముఁదాఁజేయు సా
ధనమందప్పుడె, యాత్మశక్తికిఁబ్రబోధమ్మా; నదే నీవు సా
ధనయుద్ధావని దూఁకి, యాసురగణోద్వాసక్రియన్ మాకు గ్ర
హునఁదోడౌట; యదే దయాళుత; యదే మాతృత్వ మోచండికా!

272

“ఏకాంతాశ్రయమంచు నెంచి ననునే, యీ నా మహాప్రాణమం
దే కొంకున్విడి నీదు ప్రాణమును బొందింపం, గడున్ వ్యాకులం
బై కానంబడె నీమనస్సిపుడు, నా యంకమునన్ జేర్చికో
నీకట్లన్నియుఁద్రెంతు”నంటివిక నే నిర్భకుఁడన్ శాంభవీ!

273

తనయుల మంచిసెడ్డలను దల్పు; నీవయిపే సతము మా
కనుకలు లుండుటే కనెదు; కావుననే మహిషున్ నిశుంభు
శుంభుని మధువున్ హిరణ్యకశిపున్ వధియించుట పేర, స్వాంకమం
దునఁగరుణించి చొటిడితి; తోఁచదు నీకృపకెల్ల; చండికా!

274

అమృరో! ఆత్మ-శక్తి-యను నాపదయుగ్మముతో సమానభే
దముల నెన్నో రేఁగెను వితండకుతర్కము; లివ్వి నీవు దూ
రమనుకొన్న యంతకును స్రగ్గ; పదెప్పుడో చూపు నీపయిన్
గ్రమ్మిననాఁడె రెండును నొకండని తెల్పుదు వీవే సత్యమున్.

275

అమ్మా! నీ యొడిఁజేరుకొంటనెడి యాత్మావాప్తి యావాని వా
శ్యమ్ముల్ తీయనతోడ నిండు; నిఁకఁదత్కంతస్వరంబెంతో సా
ధమ్మై తోఁచును; వాఁడు తిట్టినను భేదమింతయుంగాక, మో
దమ్మేయా; నిటు లౌటకుంగతము బోధంపెట్టు మీవే శివా!

276

ఎవనిని సజ్జనుంజలుప నెంతువొ, యాతనియందుఁబైఁడి కొం
డవలె నచంచలమ్మును దిటమ్ముగు శ్రద్ధగ నిల్చి, నీవస
చ్చ్యవనునిఁజేసి, సత్కృప నసత్పరపారముఁజేత్తి, వానిఁబ్రో
తు వదె కదా, మదంబ! సరి తోఁపని మాతృత; భక్తపాలిసి!

277

“విడదు ప్రవృత్తి పూర్తిగ; నివృత్తి వికాసము కల్గ, దెన్నియో
గొడవల కోర్చి, కన్దడుల కుంచము లీభవదంఘ్రిపూజకై
యిడిన”నటంచు నేడ్చునపు డీ జె సమక్షమునందుఁగాలివై
యడరి గ్రసెంటు వన్నియు; రవంతయు దుఃఖము లేదు చండికా!

278

భవదవతారసత్కథ తె భావవిశుద్ధిక రాషధంబులై
భవదవవహ్ని కామకసుపర్ణములై, యఘుమర్షణములై
భవదవనేక్షణప్రసరభాగ్యనివాసములై, హిమాద్రీసం
భవదవదాహపానకము భాతి సుతృప్తిదముల్ భవాంగనా!

279

నే నాయమ్మకు ముద్దుబిడ్డ నను వానికొ, మెల్లఁగొన్నాళ్ళకున్
నే నీవాఁడననంగఁజేయుదువు; వానిన్ మల్లి కొన్నాళ్ళ కీ
వే నేనంచును బల్కఁజేయుదువు; నీ యీ జీవకాదుణ్యాబో
ధానందమ్మై భవాని! నాధనఫలంబై ప్రోచు నీబిడ్డలన్.

280

*రాకర్ణిగ వింటి, శాస్త్రములలోఁగంటిన్ జనుశ్చక్రికో
 దీరాయా సముదీర్తు వీవే యని; నీవే యింతలో నాదు న
 భృగ్మందున లక్ష్మీద తగుటనాఖ్యస్వచ్చి, చేట్టి యు
 త్తీర్ణంజేసితి; నీదు ప్రేమమున కేదీ హద్దు? రాజేశ్వరీ!

281

అనయమ. ధర్మదేవతవయై, తలఁపించిన చొప్పుఁబూను వే
 శ, నెది యెఱైననున్ సరియె, లగ్గని, యప్పుడు మల్లి నీవె చూ
 పిన గతి నేగు వాని నవివేకు లొకొండుగ నెంచికొన్ననున్
 వెనుకకు మళ్ల నట్టి సువివేకులఁగాతువు నీవే, చండికా!

282

ఇదె నా యెక్కటి ప్రేమ కేంద్రమని, నేనెదాని నీక్షించుచుం
 దుఁ, దదీయాంతర మంధకారమయమై తోఁపక, మమత్వమ్ము పే
 రి దురంతాసురభావముఁగెడపి, యీరీతిఁ దగుల్త్రెంప, నీ
 వె దయఁ జేసితివంచు నెంచెదను; సర్వేశీ! శ్రితానందదా!

283

ఈవే తక్క నితఃపరాశ్రయము నాకేదంచు నిగొల్పు స
 ద్భావుఁ, బ్రాణము నెఱ్ఱు నాదగు మహాప్రాణమ్ముతోఁజేర్చు
 న్నావో బిడ్డఁడ! చూడు నీసకలబంధమ్ముల్ తెగఁజూతు'నం
 చీవే యెత్తు దభీతిహస్తమును జేవీ! చండముందార్దినీ!

284

అమృతమహాబ్ధి యున్నదదె, యంతికమందునఁగోరినంత స్నా
 నమగును, శాంతిగల్గు నయినక బహుళోద్భవకర్మబీజమో
 హము లటు వెనక కీడ్చుకట్టి, నయ్యెడి దేహహృషికసంఘవై
 రము సయితమ్ము భక్తపరిరక్షణకే కలిగింతు, వంబికా!

285

మతి నిన్నుంగను నాస రేగునపు డమ్మా! యన్నచో నిశ్చిత
స్మృతిరూపమ్మున వచ్చి, తెల్పి మన నిర్భేదస్థితిన్ “నాయోడిన్
సతమున్నాడవు చావువుట్టుకలునున్ జాత్యాదులున్ నీకు వై
కృతులున్ లే”వని మమ్ముఁ దేల్చెదు కృపాకీర్ణాత్మవై శాంభవీ!

286

అమ్మా! యంచు సమస్తమున్ మఱచి యాహ్వానించినన్, బిడ్డనె
య్యమ్ముంజిందుచు వచ్చి “జీవుఁడవు కావయ్యా! యసద్రాచ్చంతి పా
జిమ్ము జీరణెఱంగు చాటున నినుంజేర్పంగ లాలింప, మీ
యమ్మన్ వచ్చితిఁగన్న విప్రు”మని స్తన్యంబిత్రు; సర్వాంబికా!

287

మతి నిన్నుంగని నాస రేగునపు డమ్మా! యన్నచో నిశ్చిత
స్మృతిరూపమ్మున వచ్చి, మాపెదవు మాజీవర్హిబోధమ్ము; “నా
సుతుఁడౌ నీస్థితి నాదుసంఃమునఁజూ శోభిల్లు; సచ్చిత్సుఖా
త్మత నీసా”మ్మని మమ్ముఁ దేల్చెదవు వాత్సల్యమ్మునన్ శాంభవీ!

288

మమతాపంకము మాఝిఁగోదగిన సామర్థ్యంబు లేనప్పు, డా
మమతాకేంద్రమునం దసహ్యగుణదుర్మాలిన్యమున్ జూపి, భ
క్తమణిన్ దానికి దౌల నిల్పె; దపుడాధన్యండు నిన్నే కదా
మమతాకేంద్రముఁజేసి మైమఱచి సంపాదించు సంపాద్యమున్.

289

స్వాంతక్షేత్రమునందుఁబోరు నసురప్రాతంబుపైఁజూపు ర
వ్వంతే న్నిల్పక, నిన్నె చూచుచును, దైన్యంబొప్పు నిన్ బిల్చు నీ
సంతుంగక్కసపెట్టు నయ్యసురసంస్కారమ్ములన్ జండివై
యంతంబొందఁగఁజేయకుండఁగలవే? అమ్మా! భజద్వత్సలా!

290

భోగము దుఃఖయోని యను బుద్ధి ప్రతిష్ఠితమైన, నీ జగ
దోగమునందు నిన్ను సుఖపూర్ణముగాంచెడి వాని, నీవే నీ
రాగు, నిరాగసుంజలిపి కానదిలాసునిఁజేసి ముక్తిసం
భోగముఁగూర్తు; వన్నిట విభుత్వము నీయది యాట, శాంభవీ!

291

లలితా! చూడఁగ నొకసంస్థితిని జల్పఁ జీవు లున్నారగా
ములు గాకుండను, శాస్త్రరూపముఁద్రయీమూర్తిత్వముందాల్చి శో
భిలు, దండైశ్వర్య క్తిరూపమున నీవే; నీ నియంతృత్వశ
క్తి లచింత్యములు సృష్టికర్తకే కదా తొట్టింతు, సర్వేశ్వరీ!

292

తలఁపఁగ నన్నపూర్ణవు, సదా పరితృప్తవు, మా యతృప్తుల
దొలఁపఁగ మా మొగంకడఁదోఁచెద నీవె యతృప్తిమూర్తితో;
తలఁచిన గుండె జల్లమను, ద్రాపది నన్నకణము వేడి, య
య్యిలిని మనస్సుతోఁగటపి యీఁగరుణించిన గాధ; మాధవీ!

293

దురవస్థంబడి పౌరుషము వితయై మర్గా! తనుఁగావ, నే
వెరపుఁ లేక, విషద్వనము లలమఁ భీతుండు దిగ్భ్రాన్తుడై
యరికిట్టంబడి, దీనుడై, శరణమం చజ్ఞేయమా శక్తివై
పరయఁ, గుఱ్ఱుడు, మ్రొక్కు; నప్పు డెవరమ్మా! శాతు రీవే కదా!

294

అమ్మా! యంచు ఛలము మాని నిను నాహ్వానించు సత్పుత్ర శ
బ్దముంబోలిది చేరఁదీయుదావు వాత్సల్యముతో; నీదు న
య్యముం బోల్చిఁకొనంగ లేని నరులే యీనాఁడు నీబావతో
సమ్మాధాత్ములటంచుఁ బేర్కొనుట విస్మర్యంబె? కృష్ణాకృతీ!

295

నేనన దేహమే యనెడి నీచత, నీకృపచే నడంగఁగా
నూనసనీమఁ జేరియుఁగ్రమంబుగఁగాదని, బుద్ధియందు వి
జ్ఞానమునందుఁజేరియును, సాధకుఁడయ్యెడియుం జడమ్ముగా
నే నికరమ్ము చేసినను నిన్వడిఁజేరు టదెంత ? శాంభవీ !

296

గురుశాస్త్రాత్మకృపాప్తి తేకెవఁడు ముక్తుండౌను ? నీవే శివా !
గురువు శాస్త్రము నాత్మవౌటెఱిగి నీకుఁగ్రమొక్కఁజై తన్మమే
యురువౌ నీవు, కృపాత్రయాకృతిని సద్యోబుద్ధియొగంబుఁద
త్వరసాప్లావపటుత్వ మిచ్చెదవు వాత్సల్యమ్ముతో, శ్రీగురూ !

297

దేనంజేరెడి మంచి వాసన సముద్దీపించుచో, 'నిచ్చటఁ
నేనంచున్న కురూపి నేను, నిజమా నేనాడు; సంకెళ్లు లే
కానేనో, విభుఁడున్ నిరంజనుఁడు నిత్యానందుఁడంచెన్ను వాఁ
డీ నేన్ నేననునా ? త్వదీయకృప తేకీబోధ మానా ? శివా !

298

అది యిది చేసినాఁడను, గృతార్థత కల్గదు, సంశయమ్ము పా
య, దమరతారసాప్తి యిసుమంతయు లే, దభయమ్ము చిక్కదం
చెద నుడుకెత్తు వేళఁగని, యీవె కృపన్ గురురూపమొని న
చ్చెద, విదె నీనిసర్గము విశీర్ణహృదాత్మజరక్ష కంచికా !

299

భగవద్భావమునందు జీవుఁడు మనఃపర్యంతమున్ దన్మయుం
డగునే, న్నీవు విశిష్టమూర్తిఁగొనియే యావిర్భవంబందు, దె
న్నఁగ నీదర్శన మెల్లసంశయములన్ మాయించ, హృద్గ్రంథి యిం
తిగ శైథిల్యము నొందినట్ల యగుఁగాదా నీకృపన్ శాంభవీ !

300

విగళత్కర్తృతతోడ నీయొడిని సంవేశించి, తానున్ భవ
జగతీభేలనమందుఁ జాల్గొనినఁ, ద్వాజ్యబంతుఁద్వాగంబటం
చగడుంజెందని నీతనూజున, కగమ్యంబైన నీభామేమే
సుగమంబా, నటఁజేర్చు నీకృపయె నిస్తుల్యాదృతిన్ శాంభవీ!

301

నేనే యిచ్చెద బుద్ధియోగమనుచున్ శ్రీకృష్ణరూపమ్ముతో
నానాఁడన్నటు లీయఁగొన్న సుతుఁడే యన్నింటికిన్ సోపీయె
తానే యుండుటెఱింగి, యెన్నఁడును నీ ద్వంద్వోత్థచాంచల్యముల్
లేనే లేక విశుద్ధబోధమున నిర్లీనుండగున్; శాంభవీ!

302

నిను నెడఁబాసి యార్తుఁడయి, నీదు నభావముచేత దీనుఁడై
నిను శరణమ్మటన్నపుడె, నీత్రిగుణాత్మకశక్తిరూపమున్
గనఁగలఁడమ్మ! జీవుఁ; డలనాఁడె త్వదార్తశరణ్యమూర్తితో
గనఁబడి భీతి వాపి భవకష్టమడంతువు సత్కృపార్ద్రవై.

303

† మ్రొక్కెడిచోఁబదమ్ముల శిరోమణు లొత్తెడి వేల్పులందుఁ, బెం
పెక్కిన భక్తితోడి యుడుకెత్తు శిరమ్ములు మోపు సూయెడక
మక్కువ నీకు నొక్కటియె; త్కృధనహర్ష్యమా, పేద యిల్లు, నా
లొక్క విధంబుగా నెఱవకుండునె సోముండు చంద్రికల్; శివా!

304

† అనయము మా వివేకగతు లారయ నీకును, నీదు తత్త్వమున్
గని, కడతేఱ మాకును జగజ్జననీ! పనిముట్లు గాఁగ నీ
తనువు మనమ్ము నిచ్చితివి, తథ్యమటంచు నెఱుగు భక్త్యుండే,
నినుఁగని నిన్నుఁజేరి జననీస్తనపీడకు మళ్ళి రాఁడుగా.

305

♦ చెల్లని రాగిడబ్బు, సరి చెల్లులు పెట్టిన యప్పు పత్రమున్
బొలగు విత్తనమున్, జనిపోయిన వాని హృషీకముంబలెన్
దలిరొ! యింటఁబై ని గురుతం దొలఁగించెడి ముప్పునన్ సహా
యల్లము నిన్ను నేమఱక యుండుట, యీశ్వరి! నీ తమింగదా

306

♦ పరమాన్నమ్మని యంబటింగుడిచి, చిప్ప న్నెండిగాఁజూచి, ము
ప్పిరిత్రాటింగని పాముగా నడలి, కంపే యింపుగా నెంచి, క
క్కురితి న్నేనన మేనె యన్న మదితోఁగొట్లాడుకొన్నట్టి నా
దరితంబూడ్చెడి వీలు త్వత్కదణసింధుస్సానమే; అంబికా!

307

♦ మందులు లేకయే రుజలు మాన్పుట, శస్త్రము లేక శత్రులన్
మందఁగఁజేయు, టైనదియు రాఁగల దాని నెఱుంగు, టెంతో దా
లందగు శబ్దము న్నినుసులన్ గ్రహియించుట, యన్న శక్తి ని
ర్మందభవత్కృపారసము రాజిలుటన్ నడుఁడొందు శాంభవీ!

308

♦ ఊపిరియాట తక్క నిక నొందెడి లేకయే పుట్టు వీనిలోఁ
బ్రాపయి తెల్విరూపమున భాసిలు నీవె క్రమక్రమమ్ముగాఁ
జూపుదు వన్నియు న్నియతి చొప్పున; అట్టి నినున్దనంగ రా
రాపుల నొందనట్టిఁడొక రాతికిఁదక్కువ కాఁడె? శాంభవీ!

309

♦ ఏచిన భ్యానవేళ నిను నెంతగఁజూచినఁదన్ని పోదు; కన్
వాచిన యట్టులుండు నొకనాఁడు నినుందలపోయకున్న; న
మ్మా! చితిరూపనౌచుఁదిగవైలను దోచు చునుందు; వింతయున్
జూచియె నిన్ మహాత్రిపురసుందరి వందు రమందధీయుతుల్.

310

పవళుల సం దెలక నిసులఁబర్ల కుటీర ములక ధనాధ్యసా
 (విసరమందుఁజిట్టడపి తావుల, దుర్గహిమాద్రీయందు, నీ
 వే కైతకు చుందు వేసరక, విశ్వజనిత్రి! భవత్స్వరూపముక
 సమిలి కనుంగొనందొడరు ధన్యులఁగన్గొని చేరఁదీయఁగాక.

311

బాలగ మాటి సంతస మపారముగా నిను నీవె చూచికొం
 తు? లలితా! యజేల? కడు వృద్ధగనై నిను నీవె చూచినక
 జేలును మాజరాదళల త్రిక్కులు; డొక్కులు కాకమున్నె మ
 మ్మేలవయేని, స్వార్థపరి యీలలీతాంబ యటంచు నాడరే?

312

✦ ఎఱుఁగను హోనుడద్దతు లవెట్టివో; తర్పణరీతి బొత్తిగా
 నెఱుఁగను; చక్రపూజ యడుజే; యయినక గురుదర్శితాధ్వముక
 మఱువక హృన్మనుప్రతిటమార్గమె గమ్యముఁజేర్చునన్న యీ
 మొఱకును, గన్నతల్లి వెటు పోదువు ప్రోవక తావకీనునిక?

313

✦ ఈతను వజ్జునంతకును నే నొనరించిన తప్పు లెన్నియో
 నాతరమా యెఱుంగ; ఓడునా ఫలరూపములై న కీడు? లీ
 మే తగులూడ్చుకోఁగఁదగి మే? మెడవల్పు సడల్చి వత్సముక
 మేతకు వీడునట్టు లిది నీపని; నాపని కాదు; శాంకరీ!

314

✦ ఒగులకు స్వార్థము నిద్దిచి యుందుట మేలను వారు, తామె య
 చరిణమునందు జాటుటది సాజమె? జ్ఞానసుఖస్వరూపవై
 పరఁగుచు నీవె మీఱుటది స్వార్థము కాదట? లాతికిచ్చుచోఁ
 బొరవడుదే యవిద్యవయి పోవుదే యప్పుడు చిత్స్వరూపిణి!

315

♦ అక్కటి కేదో తిండి, దగ నాపంగ నీరము మానలేని యీ నా కడుపెన్ని జీవులను నామమడంచెనో? దాని పంట నీ వే కయికొందో, పాచితములే నొనరింపంగలేని నన్ను నా యాశలిదప్పు లంటనటులై న నొనర్చెదో? పాపనాశనీ!

316

♦ మనసె భవద్వశంబగుట మైమఱిపొందెడి యోగివద్య, ని న్ననుగొని వాక్సమర్పణమునకదనివొందెడి జ్ఞాని, నీకునై తనుధనమాత్రమిచ్చి యదె ధన్యతగాఁగను వేట్టి నాగమక గనుగొని, 'యిందు నేనెవఁడనా'యని కుందుదు నమ్మ! శాంకరీ!

317

♦ అమ్మా! జంటలు కొన్ని, యెక్కములు కొన్నానట్లు, నాకిన్ని య జ్ఞమ్ముల్లూరిచి, యింద్రియమ్ములను సద్ధానించి; తీచెత్త వ్యర్థమ్ముంజేయ; మల్లి నీకిడద; నాప్రార్థనందోహదా హమ్ముంజేయుము తెల్పిచిచ్చు నిడి; జ్ఞానాకార! కామేశ్వరీ!

318

♦ పలుమఱుదోలుచున్న మెయిపై నడుగునుచు నేఁచు మక్కికా దులవలెఁగామముఖ్యులగు దుష్టులు దాయలు వీడిపోరు; భక్తుల కిదియో సహాయ? మెదఁదోపదె నిపని యంచుదలి! ఆ ఖిలగణసేతియైన యల కామున కీశ్వరివేమొ? ఈశ్వరీ!

319

♦ దాఁగుదుమూఁత లాడునటు, తలి! యొకప్పుడు చిక్కకుందు; నా బాగెమిపైన, నిత్యసుఖభావముతో సుతుఁదన్ను టిట్టిదా? యోగివరేశ్వరీ! యరయు నూహయొ? వంతో? గ్రహాల యోగమో? రేఁగిన యగ్గినార్చిన మఱికదరికొల్పుట కష్టమాఁజుమా.

320

♦ మాఁ సికమ్ములౌ రుజలు మాయును; మేని తేవుళ్ళడంగు; ని
మేనికి యోనిఁజూచుకొను మేటి శ్రయమ్ము తొలంగు; దృష్టయే
మానిన సంచెటింగి పలుమాటును గడ్డిన, గుగ్గిలంపు జి
డై నను వీడ, దేమివేరవమ్మ! శ్రితావనమిట్టిదానటే ?

321

♦ రూపము లేక చూపెదవు రూపము; రూపము గల్గు నన్నిటిం
గాపొనరింతు; వామెతయుఁగట్టడ మద్దవు; నీవె యిత్తు వే
లోపము చేయ; కై నఁజెఱిలో నిటికించితి, వమ్మ వేమొ ? నీ
పాపలమేమొ ? పాప తమి పాపికొనంగను నోపుదే ? శివా !

322

♦ బాములఁ బెట్టకమ్మ; పెనుబాముల పెట్టెలు బాము లెన్న; లోఁ
బామును బట్టఁజాలకె, సబామును మార్చుకొనంగ లేకె, యీ
బాములఁజిక్కుకొంట; మదిఁబాము నిడు ల్విడఁగొట్టి యేలు, మం
బా ! ములుచొను గాక తన పాపఁడు మాత కుమాత కాదుగా.

323

♦ దినుసులఁదృష్ట, శాస్త్రములఁదృష్ట, కవిత్వపుఁదృష్ట, సద్యశో
ధనములఁదృష్ట, యాత్మజుల తన్నికిఁదృష్ట, హృషీకత్పష్ట, యీ
యనువున నున్న తృష్ట లడుగంటఁగఁద్రొక్కక, నిన్నుఁజేద తృ
ష్టను గొనసాగఁజేయుటది సాధ్యము నీకునుఁగాదు, శ్రీకరీ !

324

♦ జనకుండాదృతిఁజేతఁబెట్టినది పైసా; దానితో “బైసికిల్
కొనుకొంతా”నను ముగ్ధబాలకుని పల్కు ల్విన్ననుకొ, దంభులౌ
చు నిదిధ్యాసపటుత్వశూన్యులగు నీచుల్ ‘జీవి ప్రత్యక్షమా’
కను టప్పాలను విన్న నవ్వగును, దుర్గా ! స్వర్గమోక్షప్రదా !

325

♦ నీవే నేనను మాట నిక్కమగుచో, నీళ్ళ క్తి భేదమ్ములున్
నావే చేయవదేల? నీకు శ్రమము న్నానీక, నేఁదిప్పనే
నీవంక న్బెడమోము పెట్టు పసుల న్నివలక కే; యిట్టి న
ద్భావమ్మే ఫలమన్న పుత్రుడెడ విశ్వాసమ్ము లేదా? ఉమా!

326

♦ చిరకాలమ్ముననుండి నీదగు నుదాసీనత్వమే యెంచి, నీ
చరణమ్ములో గయికోన్న యందులకో, తచ్చబాధమిన్యంబుగా
జరగ నూచెద? వెన్ని నాళులు పరీతౌకాల? మీ నాయెడన్
బరగింతే భవదీ మపాండితుల నంబా! సూనుడన్, దీనుడన్.

327

మఱపా? జ్ఞానమే నీసదాకృతి; అసామర్థ్యంబటే? శక్తివే;
కొఱయా, వత్సలభావ? మాశ్రుతులు పల్కు న్నిన్న సర్వాంబుగా
తటి కాదందువో? డెబ్బదైదు వ.కు; సీదార్థ్యంబెటుల్ నమ్ము? న
మొఱకర్థమ్ము నెఱుంగుదీవె; వడిగాఁబ్రోవలదగున్; హృదయం!

328

♦ నీవే నేనను తెల్వి యితమరినన్ నీలోనె నేఁజేరఁగా
జేవీ! జేవనె యొక్కదారి; అది యాది న్బెట్టకున్న ముక్త
యీవే దండుగగాఁగ నాయువొక నూతనెట్టిచ్చి, యీతెల్వితో
నీవే నిన్బ్రకటించుకొ; మృదయె వాంఛితుఁ జగత్సేవగా.

329

♦ కన్నులు పుస్తకాలకిడె; కర్ణములన్ బుధవాళికెచ్చె; లో
నున్న ననుంగనం డితడయో! పఠితపుడటంచు, జ్ఞానం
పన్న గురూత్తమాకృతిని వచ్చి తెరందొలఁగి చి, తట్టి యీ
యున్నతమార్గవమ్మెటు, శిలోచ్ఛయపు తి క్రికఁగతే? శీగురూ!

330

శవతతి యాసనమ్మయి, క్కళానమె తావయి, పునకపేరె జా
శ్రు నగ్గవై, దెసల్యసనమా నొక యుత్పథలోలకుం దనూ
సవులము; తల్లి పోల్కి గలవారలమా మముఁజేరి నోడు మృ
త్యువు; సత మామెనే కొలిచి ధూతభయాత్ములమైతి; మంచికా!

331

♦ తన మెయి గంట్లు పెట్టినను; త్వక్కును జెక్కి, చివుళ్లు త్రుంచి, వే
ళ్లను దెగఁగొట్టుచున్న, నది లాటికి మేలని, మంచిదంచునే
మనియెడి మందుచెట్లఁగని, మా త్రిపురాంబ కృపామృతాభిషే
చనమును గొన్న వీనికిఁక జన్మము లేదని యీసు చెందెదన్.

332

మనసిజుఁడంట; అఘనుఁడె మన్మథుఁడంట; సెబాసు! పుట్టినిం
టిని వెతపెట్టు క్రూరుఁడనుటే కద; నిష్ఠను దొంగిలించు దొం
గనిన, 'మనస్సె' నేననుచు నర్జునుతో నను సర్థమేమి? కృ
ష్ణుని దెగడందగు నృరుల నొవ్వఁగ నాడఁగ నేల? శాంభవీ!

333

♦ ఒకటే పిచ్చుక జాతి; నీడరచనోద్యోగంబు, బంగారు పి
చ్చుకకుంబిచ్చుక కెంత భిన్నముగఁగూర్చు న్నీవిలాసంబుమా!
స్వకుటుంబమ్మగు జీవు లొక్కటయినన్ సంరక్షిలో భేదమెం
దుకొ నీకే తెలియున్; నమస్కృతులు నీచుర్యేయభావాభికిన్.

334

కట్టునఁబెట్టి నిమ్మనసె కారణమంచును దిట్టఁబోను; నా
కటెడలించు మేలి కదె కారణమాటను నమ్రనమ్రతన్
బటెద దోయిలిన్ విడుపుబాటనె త్రిప్పమటంచు; గానిచోఁ
బెటెద నీమొకమ్మననె; వేటొక యెత్తెఱుఁగన్ మనోన్మనీ!

335

గుణమయి! చెప్పవే, త్రిపురగూఢచరిత్రుల దైత్యులకొమఱ
రణమొసరించి చంపుటనె రాజులెనో, త్రిపురాంతకాఖ్య నీ
దణికి? శివా! శివోహమను తత్త్వధూరీణుల స్థూలసూక్ష్మకా
రణపురనాశకుండగుట రాజులెనో? త్రిపురాంతకాంగనా!

336

♦ పురముల రూపముంగొనిన మువ్వర దైత్యుల రూపుమాపుట
బురమథితప్రళ స్తిగనె; పో, భవదీశుండటంట యెప్పు? త్రై
పురమునుబీడసమ్మధనముంజలిపె, నవనీత మెత్తె, నీ
వరుండదిగాన నీబిరుదు, పార్వతి! యంటయె యెప్పు? చెప్పవే.

337

♦ ఏతటి నేడు నీడు మతమెయ్యది? యన్న, “జగజ్జనిత్రికం
జాతనిభాంఘులన్గొలుచు సన్మత”మందును; దాని వారల
ద్వైతమనంగ-ఊ; యదియె ద్వైతమనంగ-సరే; విశిష్టమైన య
ద్వైతమనంగ - భేష్ - పరమాబంధుండ నెల్లరకంచుఁబొంగెదన్.

338

♦ వాక్కులు సర్వ మీవ యని వాకొను వేద మసత్యమానె? యీ
చక్కని తెన్నతోనె నిను సంస్తుతఁజేసెద; నయ్యముందు, తా
నొక్కనె పీఠ; సంస్కృతము నోరను రాదని? యెట్టి వాఠినే
గక్కసబుద్ధితో ననధికారము సూపిన నీవునైతువే?

339

♦ అవమానమ్మును గౌరవమ్మును ధనాధ్యత్వమ్మును లేమియు
భవదీయాజ్ఞలు, శీర్ష ధార్యములు కావా? జేవి! నాబాధ్యతా
నివహనమ్మ మకరందపూర్ణభవదంగిధిద్వ. ద్వసాన్నిధ్యమం
దు విడం, గాలను దన్ని పోగలవె? చూతుంగా వాత్సల్యము.

340

సెమాటల్ వెయి యేల; అయ్యవి వ్రగల్బా లెల్లయన్ వేళకు
రామాచారులె; ముఖ్యమద్యయమునై న నెట్టకే, మున్ను నిక
శ్రీమాతా! యన లేకు, నీసరమదాక్షిణ్యమ్ము నార్జింప; ఈ
రామాచారమె దక్షిణమ్ముగుగదా; వామాత్రమాకారిణీ!

341

మలినము గాక, నీరచనమాధురి జానగు పుణ్యలాగలి
ప్రలినములందు సాగు మన ముచ్చట లంబరనీరసంచర
ములు విననిమ్ము; తల్లి! తొలి పుట్టుల పున్నెము పండి ముందుబా
ముల నిలుగొల్పు భాగ్యమున, ముక్తములై చనుగొక, శాంభవీ!

342

అతిధ్యమ్ములు లేక సాంబశివపాదార్చావిధు లేక, స
త్పతివ్రత్యము లేక, శౌరితులసీభవ్యార్హణ లేక, శ్రీ
మాతృస్తోత్రము లేక, తాతగురుసమ్మానమ్మును స్నేహి, వి
భ్యాతింబాసిన యిండ్లగొలిడక దవ్వై పోదు వమ్మా! రమా!

343

మన కడ్డంకు జగత్ప్రియత్వ, మదె యాత్మప్రాప్తి కానీని బం
ధనమంటెగ్గదె, మిమ్ము నన్నుగడు సంధానించు నెయ్యంపుద్రా
డనియుక, బిమ్మట నయ్యడే తగులు పాయంజేయు కీలంచు, నీ
వనవేగ బిడ్డలు తప్పదాదులకు పోనై పోవరే? శాంభవీ!

344

నేనే కోరి బహుత్వలీల, నిటఁబత్ని పుత్త్రభృత్యాకృతిక
నేనే విష్ణువిరాట్స్వరూపనయి సందీపింతు, సేవింతు, నా
నేనుక; సత్యమటంచుదల్పెదవ యేనిక, నీసుతుల్ నేననం
గా నేమో గుఱితించి యమ్మవగు నిన్నానంగలా; రవికా!

345

అకటా! శిష్యుఁడు గాక జేశికుఁడుగా నాసింపఁబోకోయి! సా
ర్థకమా శిష్యత నీకె యబ్బిన, గురుత్వంబింతలో నబ్బు; దై
శిః దేహంబది మట్టిబొమ్మ యయినన్ సిద్ధి చు మోక్షంబు సా
ధకపుత్రా! యని తెల్పి కాచుటది నీధర్మంబు సర్వేశ్వరీ!

346

సకృప న్నీకుపదేశమో, యెదియొ దీక్షాదానమో చేయు జే
శికు, నీవానిఁగ నాంతరంగికునిఁగాఁజేయంగ లేవేని, జే
శికుఁడే నీవును గావయేని, విత నీశిష్యత్వమున్, నీకు దై
శికలాభంబెది? యంచు సాధకునకున్ జెప్పంగజే శ్రీగురూ!

347

అగుదవలంబులై, సదమృతార్థవివంచితులై, సదా విష
గ్రసననిషక్తులై, భవదరాతులఁబోలి చరించు మూఢులం
దు సయిత మెన్నఁడుంగనలు జోపని కన్కలి నిల్చినప్పుడే,
యసదృశసాధనాప్తి ఫల మబ్బిన గుర్తు గు మాకు శాంభవీ!

348

అనయము నింఁదియూయనములందగు నాగమనాగమంబులన్
గని నను బట్టుకోఁగలవు నన్నొకనాఁ, దది వ్యర్థమైననుం
వనరకు; నీకు సప్త్యఫలభావమె సూ ఫలమిచ్చునంచు, నీ
తనయుల కీవె కూర్పఁదగుఁదాలిమి నెయ్యము మీఱ శాంభవీ!

349

జననీ! నేనన దేహమే యనెడి క్లేశమూడ్చి, యాపైని నే
సనఁగా బుద్ధి యటన్న క్లేశమును హాయంజేసి, యీ బుద్ధికం
దని చోటన్ మఱి “నేను నే”ననుచు సంభావింప రానట్టి తా
వున నీబిడ్డనిఁజేర్చ నీదె : దె యీపూటయు; సర్వాంబికా!

350

జననీ ! సంశయమున్న తావునను విశ్వాస, మృసూయాస్థల
యునఁబ్రేమయును, హాని చోట సహనమున, నిర్దతాశాస్థల
యునఁబూర్ణాశను, నిల్పు నొక్క- కరణమునగా నొసల్పంగజే
సను; నోసర్వనియంత్రి! సరమాసందాత్మికా! శాంభవీ!

351

ఎన్నఁగ నాకృతఘ్నతకు నించుక పాచిత మిదై యంచు, నే
నన్నివిధాల నాత్మబలి యచ్చెదనంచు ముముక్షుభావసం
పన్నత యబ్బినన్ సకలవాససలున్ భవదీయమూర్తిలో
నన్నెఱిఁజేరిపోవు; నిదె నచ్చిన ప్రార్థనమందు శాంభవీ!

352

తనయా ! విశ్వవిరాట్టు నొందుటకు నిత్యంబీవు నీలోన నే
యనుభూతింగొను వ్యష్టిస త్రయే చుమా, యాధారమా; భూమిగ
ర్భసిగూఢంబగు వాక్యపహాహమునకై త్రవ్వించుకోవే పెరం
టను గూడంబని నీదు బిడ్డనిఱిఁజేటంబెట్టుమా; అంబికా!

353

జననీ ! నీపృథు దేహమా పృథివివక్షమృందుఁబద్మాదికా
సనముంగూర్చెద, ధ్యాసయోగినయి, తచ్చైధిల్యభీయుక్తు, న
న్ననుకంపామతిఁగావజే, యనెడి వాఁడాత్మార్పకుండఁచు, నా
సనశుద్ధింబానఁతు వీవె శ్రితరక్షాదీక్షతో శాంభవీ!

354

ఏకడ నున్నదమ్మ, యని యిట్టటు పాటకుఁడంతటన్ సదా
మీకయి పూర్ణభావమున మీకొడువల్ దొలగింప, నేనె వి
శ్వాకృతితోడ నుంటిఁనని యాత్మజకోటికి సచ్చఁజెప్పుచున్
నీ కడగొట్టు సంతనెడి నెందుముఁజూపుము విశ్వరూపిణీ!

355

నీకడుగాకటాక్షమన నిల్చి యదెప్పుడో బుద్ధియోగమున్
నాకిడుదేని, దేనికయి నాశ్రమసాధనమయ్యె, దేనికై
వ్యాకులపాటు చెందితినో యాఫలమబ్బును; దాని వర్ణనం
బేకజై కృష్ణగీతల ముగిం; పది పెట్టుము భిక్ష శాంభవీ!

356

ఈ సుఖ మొక్కతైన విషయేంద్రియయోగముచేత భిన్నతా
భాసము నొందు; మానవుని భావము భిన్నగుచిప్రకీర్ణమై
మోసము నొందుచుండు, రసమూర్తిని నిన్ను నెఱుంగలేక; యీ
మోసమునందు బిడ్డలను ముంపక సత్యముఁదెల్పు మంచికా!

357

అమలాద్వైతమహానుభూతియుతులౌ నాశంకరాచార్యము
ఖ్యమహాత్ముల్ స్తుతివేళ, వేడు తట్ ద్వైతాధారలే యాట, స
త్యమ కాదా - అది మాకుఁదప్పనిద కాదా, యట్టిచో మమ్ము తు
ద్రమతుల్ గాఁగని త్రోసివేయకు, జగద్ధాత్రీ! సుతాళికిన్ శివా!

358

అమ్మా! ఆత్మవు నీవు; నిక్కముగ 'చే'నన్నట్టి వస్తుస్వరూ
పమ్ము నీ; వది యొక్కటే సకలజీవవ్రాతమం, దేనువే
సమ్ముందాల్చి ప్రతిధ్వనించు; నపుడే శక్తిప్రథన్ బొల్చు; భి
న్నమ్ముంచెన్నకు మున్నె నీవనుచు సంతానమ్ముతోఁదెల్పవే.

359

దుర్గంబన్న, భయంబు సంస్కృతియు దైత్యంజున్ జనద్దుఃఖరు
గర్వగంబర్థము; కొమ్మునందమరి 'ఆ'వర్ణంబు తద్ధంతయా;
భర్తార్థాంగి! జనించె నిట్టులు భవద్భవ్యాఖ్య; నాతల్లి! యీ
దుర్గానామనిరంతరస్మరణసంఖ్యోషమ్ము నాకీయవే.

360

“ఉన్నది జ్ఞానతేజ, మదియున్ గొలుఁగానిది, చిత్తశాంతి నీ
కున్నది, నాయహంకృతికి నూతయి; కావున నాదు శోకమో
హోన్నతి దాఁటు దారి యొకటున్నఁగృహందెలియంగఁజూపవే”
యన్న యుదారభావమె యథార్థనమస్య, గురుస్వరూపిణి!

361

అవిరతతాపతప్తమగు నాత్మజబృందము, నీదు స్నేహబిం
దువులకు నోడు సాఁచుట కనుంగొను, మీయుగసంధియందు, దౌ
దవులను నిల్వ కొక్కపటి దర్శన మిచ్చెదవే-ద్రుతాపవ
హ్ని విధునమై రసార్ద్రమగు సెండిన సస్యము వోలెఁజండికా!

362

అకటా! నీ జగదాకృతిం గనుచు, ‘మిథ్యా భ్రాంతి’మున్నొ నిర
ర్థమా మాటలు కొందఱంటకు నిమిత్తంబేదొ నేఁగాన నే
రిక నిన్నజెద; సర్వభూతములలో భ్రాంత్యాకృతి బొల్తువా
నిము నిల్పుఁగ వారి నోళుల నిటుల్ నీవే బయల్దేటితో?

363

మణఁగంగోరెదవేసి, రూపమును నామంబాటి, యూహలో నుడులో
మణఁగున్; నీవు వికాసమొందిననె యమ్మా! నామరూపక్రియా
గణనలో తేలిక యానుమా; కపుడు నీకార్యంబులన్ జల్పు మీ
యణుసంతానకృతార్థతాప్తి కనువొన ట్లోగుణాలంబనా!

364

ఎక్కడనుండి వచ్చితిని, యెవ్వఁడనో తొలి పుట్టువందు, నే
నెక్కడి కేగువాఁడనొ, మతేమగుదున్ మెయి వీడి నంతనే,
యొక్క రవం తెలుంగ; నిటులున్నను సర్వము నాది యంచునే
నిక్క చరింతు; నిట్టి కడు నీచుని సైఁచెదొ, యేఁచెదొ? శివా!

365

అరయ భవచ్చరీరజగదంతరమం దణుభావమొంది, ని
ద్దురఁబడి, స్పష్టిలీల మఱిదోషఁగ, మేల్కొని వ్యక్తమాట సు
స్థిరనియమంబు జీవుల కడే యని శాస్త్రము చెప్పఁగా, జను
స్థిరతి యెఱాను? యీముడిని విప్పఁగి నీవె సమర్థ, వంబికా!

366

‘అదె యదె చెట్ట’టంచు మనసన్నది; వెంటనె బుద్ధి ‘కాదు కా
దది యొక చెట్టు రూపు గొని యమ్మయె యున్న’దనక, మనస్సు న
మ్మదు; ‘జగదాకృతిక సకలమాతయె’యన్నదె బుద్ధియోగ; వి
య్యదె బహుభాగ్యమంచుఁదనయాళిఁదెల్పుము నీవె; జ్ఞానదా!

367

మాది విచారమార్గమిది మంచిది; మీ వరివస్య మాకు న
మ్మోదకరంబు కాదను సుబుద్ధుల కీవె వచింపుమా, విచా
రోదరమం దుపాసనమె యున్నది, శ్రీరమణర్షి రామకృ
ష్ణాదుల బోధతోదుతఁదదాచరణమ్మును జూడు మంచుమా!

368

ఇసుమంతేని జడప్రతీతికి మనమ్మికైన యన్నాళ్లు, న
య్యసురాత్యాచరణమ్ము శాన్తిలదు; దృశ్యమన్ జడమ్మంచు లే
మ సుమా యెన్నఁడు నేదియుక; వేరవు నేనో చూచి యాజ్ఞానమే
పాసఁగంజూడుమటంచు బిడ్డలకెటో బోధింపుమా, శాంభవీ!

369

సమరము లేల రేప? అణుశస్త్రహతిన్ గలిదోషదూరజ
త్తుమరణ మేల? మానుషతనుశ్రితవై యవమాన్యవై నఁగో
షమణఁచు కోనిదా వేరవు? నానికి నీపేటా మెల్లఁగా వహం
మమతల వేరు త్రొంచు మతిమ త్వముఁబెట్టినఁజాలదా? శివా!

370

నిన్ను నెఱుంగఁజేయు జతనమ్మె రజోగుణ; మట్టి యుద్యమ
మ్ము నెఱవేర్చు స్పందమునఁబుట్టెడి బోధమె సత్త్వ; మట్టి తె
ల్విన్నెటి నడ్డు స్పందనము పేరె తమోగుణ; మీగుణాల తె
ల్వినైఁటిఁబట్టకున్న సవివేకులమై చెడిపోదు; మంచికా !

371

వీనినెకా, ప్రకాశము, బ్రవృత్తియు, మోహమటంచు, నీగుణ
జ్ఞానముఁగోకు పార్థునకు నచ్చఁగఁదెల్పితి; యోగశాస్త్రమో
వీనివె ప్రఖ్యయంచును, బ్రవృత్తియు నా స్థితియంచుఁబేర్కొనెన్
వీని నెఱుంగ లేనతఁడు నీవయిపెట్టులు సాగు? శాంభవీ !

372

జనిచక్రావిరతార్తిఁగుండెడి భవత్సంతానమున్ బ్రోవ,
యనుకంపామయదృష్టి తత్కఁగ నుపాయంబొండు లేదంచు, నీ
వనజాతాంఘ్రులఁగానకగా నిడిన నాప్రాణమ్ము, నీప్రాణమం
దు నెఱుల్ చేరిచిఁకొంటా? యెవ్దా? సుఖచిద్రూపా! భజత్పావనీ!

373

అమ్మతావాప్తీవిరోధియైన, దసదాఖ్యంబౌ జడత్వప్రియ
త్వమె చుమ్మా; శరణాగతత్వ మొకటే తద్ద్రాహమోక్షాప్త్యపా
య; మదే గట్టి పునాది సాధననికాయ్యస్థామ; కెందైన నం
చమరాకాధ్యసదాబ్జ! నీసుతుల కీవందింపవే, శాంభవీ !

374

తలఁపఁగఁజాలకుంటిమి యధార్థసుఖంబెదొ; కామకాంచనా
దులనగు తుచ్చసౌఖ్యమిది దుఃఖముతోడిది, చంచలమ్ముగా
నెలువక, ముండకఁచియలనే తిని నోళ్లు గాయపడ్డనున్
దెలియఁగ లేని లొట్టెల గతిస్మను మమ్ముల పైఁపు, మంచికా !

375

ఇమ్మని, నిన్నుఁ దెచ్చునుట కేమి మిగిల్చితి వమ్మ ! పంచకో
శమ్ముల పుష్టికొ దినుసు చాలఁగ నిచ్చితి, వందులో నిగు
స్తమ్మగు వాని తెల్విడిన దండిగఁ బెట్టుము, దానిఁ బై కిఁబోఁ
జిమ్మెడి యాసురీగణముఁ జెందు మటంచు నె చేయి సాఁచెదన్.

376

నిత్యానందద ! జీవికాకృతిని సందీపింతు వీవన్న యా
సత్యజ్ఞానము జాటి, లేములు నిరాశల్ గ్రమ్మఁగా, నింద్యదు
ష్కృత్యమ్ముల్ బురడాలు లంచములు హెచ్చెన్; బిడ్డలం బేదలై
నిత్యమేమచు భారతీయులకు నీ సిక్కచ్చి యెట్లుండువో ?

377

తల్లీ! తల్లీ! యటంచపారమగు నుత్కంఠన్ ద్వదఁ కాధిన్
హోల్లాసమ్మున నుండ, మోహినివి తుల్యోత్కంఠతోఁ బిల్వక
లలన్ దవ్వగుచుండు; వింతకును మా యాత్మార్పణభావమే
తల్లీ! హేతువు; దాని శర్పఁగదె వాత్సల్యమ్ముతో నిప్పుడేన్.

378

తొలుదొల్త బరజన్మజన్మములయందున్ నాబహుత్వాశి లే
తల నిక్కించుచు నాదు చిత్తమను తేత్రమ్మందుఁ గూర్చుండె శ
త్రులెయై, నీవె కరాత్తఖడ్గవయి శత్రుచ్ఛేదమున్ జేయవే
నలవే ? నాకట నీకుఁ దావిడెడి ధైర్యంబేది ? శ్రీచండికా !

379

జననమె యిమ్ము; మోక్షమె యొసంగుము, తత్సరశర్మరూపవున్
గనఁగఁ బ్రపంచదేహవును జ్ఞాననిస్సర్గవు రూపహీనవున్
వినతకృపానిధానమవు, విశ్వజనిత్రివి, భూతధామవా
నినునె భజింపనిమ్ము నను; నీదగు చిత్తమె నాదు భాగ్యమా.

380

తల్లీ ! క్రమ్మెను నీ ప్రియాత్మజుల మిథ్యాభ్రాంత్యవిశ్వాసముల్
పెట్టె కామగదార్లు లల్లుకొనె; నానిర్భూతవై నీకృపా
పుల్లాలోక సుధాభిషేచనమునన్ బూతాత్ములన్ జల్పి జ్ఞా
నోల్లాసాగదరత్నయోగమున మమ్ముల్లాసులంజేయవే !

381

డెబ్బది యంచోకం, డొకఁడు డెబ్బదియాటన, నీవొ “అబ్బిరో!
డెబ్బది తొమ్మిదేడులు పటిష్ఠశరీరు నొనర్తు నంటి; వా
నిబ్బరమూని నీదుపదనీరజసేవకుఁజాల వీలటం
చుబ్బదు, నాఁటిమాట మదినుంచుచు మర్వకు, కాలరూపిణి !

382

♦ మంచుల కివ్వి మంచి బహుమానములంచును గొన్ని, నీవు గా
వించిన దుండగమ్ముల కివే యని గొల్సులు కొన్ని నాకు బం
ధించితి; వచ్చి దుల్చుకొను తేఁకువ నాకెది తల్లీ? నీవె మే
లెంచి నడల్పఁగా పలయు; నెప్పటికో పరిపాక ? మీశ్వరీ !

383

♦ అజ్ఞుల్ కర్ణపిశాచయక్షిణుల నాయాసమ్ముతోఁగొల్పు స
ర్వజ త్యాశను, నీకె రూఢమయి సర్వజ త్వమేపార; క్షే
త్రజ్ఞా ! చందసభూరుహాభ్రమనుద్రాప్తోత్థమా వేము నే
యజ్ఞానమ్మున నాశ్రయించునటు లమ్మా ! సర్వశక్తిప్రదా !

384

♦ నీతలఁపేమో, సర్వజననీ ! సకల బునఁబ్రజ్ఞరూపునన్
భ్యాతి పహింతు; విష్ణు నరునందున, సర్వము తెప్పపాటుతో
భూతి యొనర్చు చివ్వపనిముట్టులఁబన్నఁగఁజాలు ప్రజ్ఞవై;
తీశేఱఁగెన్నఁగా మొదటికే తలపెట్టితివేమో ! భైరవీ !

385

* అమ్మిక ! నిన్నుఁబూజలను భ్యానములకా జెలఁగించు నారి హస్తముల నెల్లఁగూర్చి మొలత్రాడుగ, వారల పుట్టెకూర్చు హరముగ, వారి వీడ నద రాక, ధరించితి వంచెఱుంగకే, యిమ్మగు నీపదార్చ మతిహీనులు చేటనుచుండు, కాలికా !

386

* ఒకమఱి చెల్మియైన మఱి యొగ్గదు పిట్టలజంట; అగ్ని సాక్షికశపథంబు లెక్కడివి? నీ! నకు పెండ్లిఁదలంచుకొన్న, లజకుఁగతమాను; మానిసిది సాహసచంచలభావమాటచే సకలజనిత్రి! నీవిడిన జ్ఞానము మాతెనా? పెట్టుటెంతయో?

387

* కూరుకు తిండి కూటములకుం గడవన్నిగులైన కాల, మా కూరుకు తిండికూటములకుం దగు దిన్నులు కూర్పఁబుచ్చు చాచారి నటంచుఁదిప్పొని, సత్యమిదే యను మర్త్యఁడౌర! తన్నారసి నిన్ననారసి సుఖాప్తిఁగనండిది వింత; మోహినీ!

388

* బౌరా! మూర్ఖజగత్తు! చిన్నటనె గాయత్రీమహావిద్య నోరారంగైకొని, మూడికిందుడిచి పాడై పోవుటే కాక, యేధీరుండేజాననీమనుప్రవణుడై దీపింప, నిమ్మాత్మకా జారుల్ తప్పనుచుండు రెండు నెఱుంగన్ సత్వమ్ము లేకమ్మికా!

389

* తన మెడపోగు కందువను, వారల కుత్తుకత్రాటి సత్తెముక గనుఁగొను వాఁడె జాణ; అది గానఁగ నేరని వాఁడు రెండునుక బెనవడఁగూర్చి పెండ్లె కురిపెట్టుక చచ్చుట మేలు; కానిచో మానుజతతో ద్విదర్శమాను మఱుగు గల్పుటే కాదో, శాంభవీ

390

పదీయాంఘ్రుల ముద్గిపోగల సుఖోపాయమ్ము లెన్నేని, మా
వకల్యాణమె కోరి చూపిన జగన్మాన్యరు లెచ్చోటఁబా
వదేహమ్ములఁదాల్చి, రచ్చటనె యీ దేహమ్ముతో నిల్చి, న
న్నవమానించెదె, ధీవిహీనదని మాత్రతాయాసిగా? నంబిఁదా!

391

అమ్మవు నీవు, సుప్రకట వందతి, కీవు ప్రసన్నవౌట, 'మా
నుమయె మాకుఁగావలయు'నంచుఁదపించెడి వారినెల్ల స్వాం
'మునఁజేర్చి, యెన్నఁడు దిగంబడ నీక, చెఱంగుచాటునం
కిమ్మిడు"దన్న నమ్మరది యీవె సుతాళికిఁజాటు మంబికా!

392

వెలయఁగ నాత్మయే ప్రకృతివేషమునక, మఱి మాయరూపునన్
దలికుచు శక్తిగాఁగ, నదె తాలిచె నయ్యయి పేళ్ళ; నీయదే
కల తెఱఁగాత్మభిన్నములు కావనినక, దవు చూపు లేని తం
బులకది నచ్చకున్న; దెటు బోధ యొనర్తునొ నీవె, శ్రీగుహా!

393

అమ్మ యథార్థతాపరిచయమై యనంబడు జ్ఞాన; పుష్కలఁ
బమ్మిన ప్రేమ నిల్పుటయె భక్తి యనంబడు; భక్తితో నెదే
సమ్మను గూర్చి చేయు పని యంతయుఁగర్మము; గాన నెద్దియే
నమ్మనె కూర్చి చేయుఁడని యార్చినఁజేయ రదేమి పాపమో!

394

వెదకెద లేల యమ్మకయి, విశ్వము_తానయి నిండియుండ? మీ
వెదకెడి కన్ను మూసికొని, విన్నది కన్నది మీతలంచు న
య్యది, సకలంబు నమ్మ, యనినంతనె కన్బడు నంచుఁబోరినక
బదిఁబది నమ్మరే కడుబండలు తమ్ములు; విశ్వరూపిణి!

395

అవునా, నీజడతాసురా ర్తి విడునా, అమ్మా! మహాప్రాణరూ
పవు నీవే నలువైపులకొ మలసి యుద్భాసించుటకొ విస్మరిం
చి, వివేకాంధులమైన మాకు? నెటు రక్షింతో త్రితాపాగ్ని హే
తి వెసంగ్రమ్మిన హేతు వీచుదియ కాదే; యెట్లు చల్లార్తునో.

396

నల్లని తల్లి కాళి, యనినకొ వెఱపించెడి మాటలాడుచుకొ,
దెల్లని తల్లి వాణి, యన ధీరతఁగొల్పెడి మాటలాడు నీ
కల్లరి మూఁక, నీకభిముఖింబగు సంతతి మోము మాడ్చుకొ
దెల్లదలంచు మాయువుకు నెప్పుడెటుల్ తొలగింతో? కాళికా!

397

సురధసమాధు లెందఱొ విశుద్ధులు నన్లని యాదరింతు; నా
మెరమెరఁదీర్పఁజాలు నొక మేధసుఁజూపకు; నీనె మల్లి న
త్కరుణను బాసఱై విషయకాననమందునఁద్రిప్పఁబూనితే?
వెరవిదఱే? బలంబటిన పెత్తనమందిటు; భక్తవత్సలా!

398

ఇదిగో, యర్పణమందు లోపమిసుచుంతే లేనటుల్, తల్లి కీ
వెదియే నిమ్మడి శక్తిపూర్ణమయి, నీకే మల్లి వచ్చుంజుమీ,
యదియే మాతృత; అర్పితమ్మలఁదియే యాఁగాక, చింతింప క
మ్మదయాలుత్వము మచ్చుచూడు మనినన్ మాతంబి యూఁగొట్టఁడే.

399

స్తనయిత్వంతరగు స్తచంచలలఁబ్రజ్ఞకొ లాగి, మా యంత్రచా
లనదీపజ్వలనాన్న పాచనకృతుల్ చల్పింతు మేమం చహం
తరు నిక్కించెడి వారికెల్ల, మనుజత్వమ్మిచ్చి ప్రజ్ఞాకృతిన్
మను విద్యుత్తవు నీడె యంచెఱుఁగు సామర్థ్యంబు లేదంబికా!

400

అనుగడుగందు, శ్వాసగతియం, దళి లేంద్రియచాలనమ్మునం
దుడుఁగని జ్ఞానరూపమున నొప్పెడి నిన్నె గ్రహించుచుండి యె
న్నఁడు నొం సారి, అమ్మ! యని నమ్మికఁబిల్వ కనాదరించు మా
దుడుకుఁదనంబె నిన్ను నెడఁదోలెను మౌకని కుందెదన్; శివా!

401

కన్న కుమారు లెంత నినుఁగన్నడ చేసిన, నీవు స్నేహసం
పన్నవు బాధ్యువై మఱి వచ్చెద; విట్టి యనాదరమ్ముతో
నెన్ని యుగమ్ములో చనియె; నిప్పుడు మానుషదేహమబ్బినన్
గన్నులు విచ్చి నిన్దనని కశ్మల మింకెపు డాఁడు? శాంభవీ!

402

దయ లేకెంతగ నీవు బుద్ధిమయకేంద్రమందుఁగాలాన్చు యో
గయుతిన్ వేళను దవ్వు సేయుదునొ, నిక్కంబంతఁగా మాకు వై
షయిక క్షేత్రనిగారి కారణ యెటుల్ శాంతించు? నీపుత్రసం
చయమున్ ద్రాగఁగఁజేయుదే విషము? నోసర్వాంబ! సర్వేశ్వరీ!

403

నతులర్పింతుము పెక్కు రీతులను, దాన న్మాయహంతాశిరా
నతి యెంతయ్యెనొ, తత్ప్రతిస్థయును విజ్ఞానమ్మునందెంత యు
న్నతి యీడెఱెనొ; యెన్న లేనపుడు మానమ్రత్వ మన్వర్థతా
చ్యుతమై నీయొడి కెంత దవ్వులనొ మమ్ముంచునదా; శాంభవీ!

404

తొలుత గురప్రణామములతో, గురుమూర్తిని నిన్నె కాంచి, యా
వలఁదలతో నహంతను భవచ్ఛరణార్పిత మాచరించుటే
సులువుగ నాత్మరాద్యమునఁజొచ్చు దువార మిదొక్కటే కదా!
తెలియదు శర్మసాధన మిదే యని యజ్ఞులు కొందఱుంబికా!

405

చాలఁగ నమ్మకమ్మును నసఁశయమన్న రసాయనమ్ములన్
 గాలసుతాళి కీయమినె, భ్రాంతి జడమ్మును విధ్య యంచు ని
 ర్మలపచోవిశేషములు నీసకలాకృతికిందగిల్చి, జ్ఞా
 నాలయ మంటసిల్ల నడుగాడని దుర్బలులైరి, శాంభవీ!

406

పలు తెగతా నభావముల పట్టిక సిద్ధము చేసియే, నినున్
 బిలుతురు; జీవభావమును వీడక, నిత్యముతోడనే నిగా
 కలుపక, వెట్టి మొట్టి దరఖాస్తులు పెట్టిన బుట్టదాఖలా
 ఫలమగు నన్ననుం జెవిని బట్టకు తంబులు, చూడు మంచికా!

407

కసగుడ్డల్ ధరియించు వానిఁగని మోకాళ్ళంబడున్; నిక్కమా
 రుసియైనన్ సహజంపు వేసమున మార్పుల్ లేని పుణ్యాత్ముడై
 విస్తువుంజూపు స్వకీయుడైన; నిది నీవే భ్రాంతివై సర్వభూ
 తసమూహమ్మున నుండు హేతువునఁగాదా? చిత్రలీలాచిత్ర!

408

కర్మఫలమై జ్ఞానమగు; కర్మమె రూపముఁగాఁదలిచ్చు, నీ
 ధర్మము తత్ప్రకాశకము; తల్లిరో! జ్ఞానము నిత్యమాట ను
 ధర్మవిదుల్ సుధాభిదను దానినిఁ బేర్కొని; యట్లు గానఁ, ద
 త్కర్మఫలమ్ము పైతము సుధాప్రథతో శ్రుతి పల్కె, శాంభవీ!

409

తనకంటె బరమైన జ్ఞాతృపతతత్త్వంబందు లీనముగా
 మన, సానాడమనస్కుడై నడుఁడు కుంభప్రఖ్యమా వాయుచా
 రనిరోధంబయి, కుంభసంభవుఁడు వాఁబ్రఖ్యాతుడై, శ్రీహయా
 స్యుని శుశ్రూషఁద్వదీయతత్త్వలహరీసున్నాతుడౌ; నంచికా!

410

జననీ! చండికవాచు నీవు నిశితాసంకల్పనాస్త్రంబుఁజే
తనుఁబెట్టంగఁదణించు నాఁడె, చలచి త్రప్రఖ్యదుర్వైరిఖ
ణ్ణనముంజేసి, ప్రశాంతమైన భవదజ్జంబెక్కెడున్; గానినాఁ
డనయంబున్ జనిచక్రయంత్రణము పాయంబోదు; రాజేశ్వరీ!

411

అరయఁగ నింద్రియాలు విషయమ్ములఁజేగుట, యవ్వి స్వాంతమున్
దరియుట, యద్ది బుద్ధికడ దార్చుట, యస్పడు బుద్ధి నాకడన్
దరియుట, నేను నీకడను దారఁగ నీనయి పోవు టతయున్
బరఁగును యోగసంజ్ఞ; నదె వాస్తవమంటివి కాదె! శాంభవీ!

412

మా సకలాంబయే సతము మాకు సుఖాప్యవధార్థ; మామెయే
యీసకలంబుఁదాన యయి, యేసరు నెల్లెడ; నన్న గాథవి
శ్వాసియె, శ్వాసరోధముఖసాధన లక్కట లేకె, తాను వి
శ్వాసియగున్; సురాగమవు వత్తువు కోరినయంత, శాంభవీ!

413

అమ్మా! తోచును శాస్త్రవాక్యములయం దాపాతదృష్టి విరో
ధమ్ముల్ పెక్కులు; జీవునందెపుడు మేధాయాపవై నిల్చి స
త్యమ్ముం దెల్పుదొ, నాఁడె నీవు విదితాఖ్య బాలు; శాస్త్రార్థమ
ర్మమ్ముల్ బైలగు నాఁడె జీవుఁడెడయున్ బంధమ్ముతో, శాంభవీ

414

నినుఁగనెనేని బ్రాహ్మణుఁడు; నిన్దనుదారి క్షతంబులోర్చు వాఁ
డనఁదగు క్షత్రియుండు; భవదాదరసీమఁబ్రవిష్టుడైన వాఁ
డనఁబడు వైశ్యుఁ; డమ్మ పదమందక శోకమునన్ ద్రవించు వా
డనఁబడు శూద్రుఁ; డీయవె యథార్థము వాలుగు జాతులంబికా

415

శోకార్తుండును, యుత్పరీతుఁడును, దుఃఖిండును జిత్రహా
హాకారములు చేసి చేసి, తుదకందానందపుంజాడనె -
ట్లో కన్గొందురు; నీస్వరూపమట నెంతో గుప్తమైయుంటుచే
లోకంబాకులపాటునొందు, నిది నీ లోపంబు కా, దంబికా!

416

కరుణాసాగర! తల్లి, పుత్తుని యహంకారము యద్రవ్యము
బరిణామిత్యము మాపి, యే తనువుతో బ్రత్యక్షమై కట్టనాల్
విరియంజేయునొ, యట్టి మూర్తిగని, నిర్భీతి దదీయాంకవి
ష్టరము సాధకపుత్తుఁడెక్కుటకు నీషణ్మాత్రముంజంకునే?

417

మనసే యీయక మేను పంచు జనుని మన్నింప; వానప్రత
గని సామాన్యులు వాని భక్తుడనుగొన్నా, నీవు సర్వజ్ఞు
టను నీకంటిని డాగురింపఁగఁగలండా? వాని యీ యాత్మవం
చనమే నీకెడముంచి త్రిప్పును జనుశ్చక్రమునందంబికా!

418

మము రక్షించుట యన్న, నీవొక తెవే మా సౌఖ్యదుఃఖాకృతి
దమితో వత్తువటన్న సత్యమును జిత్రమృంజును మర్మమ
ర్మముల నాటఁగఁజేయుటే; యపుడె సూ మమ్మేచలే దీబహు
త్వ, మిదే రక్ష; మతేమి కావలయు జీవభ్రాంతు లూర్షణ, శివా!

419

అమ్మయె సత్కృప వలయు నప్పుడె లోపల బుద్ధియోగరూ
పమున, 'నాకు నమ్మకు లవమ్మును భేదములే'దటన్న ని
క్కమ్మది నాటినట్లు; విని గ్రంథములంగని యూదువారి భా
ష్యములు కేవలమ్ము శుకశాకుల పల్కులు కావె? శాంభవీ!

420

సుమహత్తత్వవికాసమైనపుడె తోచుక జీవునగ, దెన్ని జన్మములే నెత్తిన, మార్పులెన్నో యయినక, మత్తేంద్రియగ్రాహ్యభావము లెంతే నెఱపెట్టినక, సతము “నావాసమృఖండమ్ము నిత్యమునౌ సుస్థిరసత్త యంచు; నదె నీయంకమ్మటంచుక,” శివా!

421

జీవుఁడు బుద్ధితత్వమునఁజేరిన యంతన, మున్ను తెంపు లేకే వికసించి, వానిఁదలక్రిందులు సేసిన భావరాసు, లాజీవుఁదటస్థసాక్షి యని, చేరక శాంతిలి ఛాయలట్టులె పోవును; మాకు దీని సరి పుణ్యఫలంబు మఱేది? శాంభవీ!

422

“నీమహిమంబుఁదెల్పునది నీదగు రూప”?మనంగ, నీజగన్నామకరూపమంచు నొక నాడెపుటర్థముఁజెప్పికోన్నచో ‘ధీమహి భర్గ’యంచొక ప్రతిజ్ఞకు సూటిగ ధీప్రచోదన స్థేమఫలాప్తి జీవునకు సిద్ధము కాదట? సర్వసిద్ధిదా!

423

అనుభవమయ్యె నాకు సకలాంబయె ప్రాపని; నా కవశ్యమాపనులెవి లేవు; సాధన లవార్యవిశుద్ధిని బొందు; నేను నగ్నవత్సునివలె నీయొడిన్నిలిచి, చూచుచునుండెద; నన్ను మొండి బిడ్డను దిగఁద్రోయఁగాఁగలవె? డంబము లేక వచింపు మంచికా!

424

తనుముఖ్యముల నాత్మబోధ విది, ధీతత్త్వాధిరోహమ్ము చేసిన బిడ్డంగని నీవు డిగ్గుదువు ధీక్షేత్రమునం; దాస్థలమునె బృందావనమండ్రు వైష్ణవులు; శైవుల్ దానిఁగైలాసమేయనఁగా, నేను నుతింతుఁద్వత్పరమధామాఖ్యక జగత్పావనీ!

425

చాతుర్వర్ణ్యభాగమే తెలియు సృష్టంబైన సర్వంబునం,
దీత త్వమ్ము నెఱుంగ లే : మతులై స్వేచ్ఛాహితాహంకృతిన్
బూతాపూతమబలందెగించి కలగల్గుండేయ నీ నేమనుల్,
వీతాజ్ఞాగుల యట్టులుండుటని జేవీ! ఆలమా? లీలయా?

426

లలితా! నీనియమంబు లంతట ననుల్లంఘ్యములై తోచి, మ
ర్త్యులయందయ్యవి వ్యర్థమాటంగనఁగాఁదోచుంగ దే - యింతలో
బలితంబౌ పరివర్తన మొకటి నీస్వాతంత్ర్యముంజూపుచున్
విలయాశంకముగా నొనర్తు వనుచున్, విశ్వేశ్వరీ! చండికా!

427

హెచ్చుందగ్గును లేక సర్వమున నిన్నీక్షించి, సర్వమ్ము నీ
యచ్చుపుందనువంచు, నందలి విమర్శాకార మీనంచు, నీ
సచ్చిద్రూపమెఱుంగు విడ్డలె భవచ్ఛాతాకృతిస్నిగ్ధులై
నిచ్చిత నీయొడిఁజెంగుచాటునఁదమి న్నిల్వంగలా రంబికా!

428

నీ పరమార్థముండెలిసి, నిత్యసుఖానుభవమ్ముతో, నెవం
డౌపనివన్నహరి సముదై, తన పల్కులు మేలుకొల్పులై
చూపులు సత్యవస్తువరిసూచకమార్గణదీపకాన్తులై
యేపు వహించు నాపురుషుడే భవదగ్రసుతుండు, శాంభవీ!

429

దాసోఽహమ్మని చేరనా? వలదు; సంతానమ్మనం చక్కనం
వాసమ్ము వ్యరియింపనా? వలదు; నీ బంధుండనంచేగనా?
వాసింగాన; “సహం త్వమేవ”యని విశ్వాసుండనై యాన్నచో
మోసమృచ్చుండునె? తల్లి! నీవపుడు నాముద్దెట్లు చెల్లింతువో.

430

యవ్యక్తమునుండి పుట్టునో మన, స్త్రీ చి త్తవృత్తుద్భవం
నేయవ్యక్తమునుండి యై మఱల నందే చేతునో, సాధకుం
గాయవ్యక్తముజాడనే యెఱిగి, యట్లే నందుకొన్నప్పుడే
యొన్ని పరమాత్మరూపమును గవ్వమ్మింత లేకే; ఉమా!

431

న్యాయగతులు మాని మాతృపదసన్న్యస్తాత్మకృడౌ వాని చె
న్యజ్యోతి యొకింత క్రుంగక, ధుతానర్థాన్తరగా, ధర్మిగా
సన్మంగాబొనరించు; సక్రమముగా దర్శింపజేయుక జగ
న్వన్యాయకము లేని తావు; నదె నీ ధామంబు, సర్వేశ్వరీ!

432

సగుతరయోగనిష్ఠలు వికుంతితములే; భవదంఘ్రిపూజనా
పరమున వెల్లి; శాస్త్రహితధర్మరతింగడుజేడు; స్తోత్రకా
ర్యరతుల నోపికల్ కొలయె; యైన భవన్ముఖలగ్నదృష్టిన్
విరతిము నుండు సాధనము నీకెటు నచ్చునో చెప్పుమా; ఉమా!

433

మా యాశేబ్దము విన్నయంత మదిలో, మాతృత్వజుంగొన్నదీ
మా యాత్మాఖ్యకృపాబియే, యనెడి సమ్యక్త్వమే తట్టు ని
ర్మాయుల్ నీసుతులెంతో చన్వనను జేరక వత్తు, రవ్వారికి
మాయందటంగబాలరన్న నుడి భీష్మంబానె? మా హేశ్వరీ!

434

అసురవాసనార్దితుడ నంచు నెఱుంగు తుణమ్మునందె, వి
శ్వాసముతోడ నేడ్చి, నిను సాధకుడమ్మ! యటంచుచిల్వగా
నీసహజానుకంప రవణిల్లగ నీ రణరంగిచండికా
భాసురమూర్తితో నసురభావములం గడతేర్తు వంబికా!

435

ధనహేత్యాజిజయాప్తికే విజయునిఁ దామోదరుం దాజిభూ
మిని దుర్గ న్నను జనున్ గొల్వమనుచున్ మేల్కొల్పుతే; దాతఁడే
తన యాచార్యత సిద్ధి నొందుటకె గీతారూపమా యోగ సా
ధననామాజి జయాప్తికే యనుచు సంతానమ్ముతోఁజెప్పవే.

436

తలఁపము నిన్నె యాత్మ యని; తప్ప కొకప్పుడు నాత్మదానము
జలుపము; నీవే ప్రాణమని సందియమున్ విడి పల్క; మందుచే
మలయపు భక్తిరూపమున మాహృదయమ్ములఁ, గాన నీయొడ్డి
బలితఁపుఁజన్ముతోడ నధివాసము చేయఁగఁజాల మంచికా!

437

జనని మహత్వ మింతెఱుఁగఁజాలని కున్నలు నై తమంద్రు “మా
జననియే గొప్పదం,” చటులె జంకక నీయమితప్రభావ, మే
మును వినుతింతు; మూరకది పోవునె? పోవదు; మా యసద్వచో
వినుతులె మా ముఖమ్ములఁబవిత్రము చేయును నిక్కమంచికా!

438

ననుజేర్వారకె యెప్పుడుండు వనుచున్ నన్ను న్గరాలఁబధి
రునిగా నుంచితివంచు, నా నడకతీర్పుల్ నీ నియంతృత్వ స
త్త నె సిద్ధమ్ము లటంచు, నమ్ముకొని యాత్రంజేయు మాత్ర స్థితా
ఘనవిశ్వాసికే దుర్గమంబనుచు విఘ్నంబంచు నున్నే? శివా!

439

తనయన్నే హవిమూఢయా జననియే, తావచ్చుఁజండాకృతిఁ,
జననీన్నే హవిమూఢుఁడౌ తనయుఁడే, చండాకృతి స్వచ్ఛ మా
తను నిర్భీతిఁగనంగఁజాలును, సమస్తంబందు శ్రీమాతృద
ర్శన మభ్యస్తము వానికౌటను; యథార్థంబే కదా? చండికా!

440

అమ్మ నడేడనో వెదక నక్కట యేటి? కసంఖ్యమైన శ
బ్దముల విందు, నందు, నవి తప్పక యమ్మయె; నాజపించు మాం
త్రమ్మడి యమ్మ, 'అమ్మ'యను నామము నమ్మయె; నామనామిభే
దమైద నెన్న కే పిలువఁదప్పక పల్కుదు వీవె, వాఙ్మయీ!

441

పలుతెగ లాటలాడుకొని, పార్థివధూళులఁబూసికొన్న కొ
డ్కులఁగని సైంపలేక, తమ కోరి రచించిన మూఁడు బొమ్మరిం
డ్లలవునఁగూల్పఁజండతరవై చను దెంచెడి నిన్నుఁజూచి, యే
యలుకును లేక చేతఁజను నాత్మజులే కడు ధన్యు లంచికా!

442

అమ్మరొ! నిపదాబ్జముల నాత్మసమర్పణచేయఁగల్గె నే,
నమ్మయె చండికాతనువు నంది, కృపాళుత మూడు ముళ్ళ భే
దమ్మనరింప వచ్చెనని, తాన యెఱుంగఁగలఁడు సాధకుం;
డిమ్ముడి వీడ వందనుక నీభవవీడ తొలంగునా? ఉమా!

443

ఎందు భవత్స్వరూపమగు నీజగమందున నున్నదెల్ల నా
నందమె కాని, దుఃఖమను నామముతో నొకఁడేటి? యాచు నా
నందమయిన్ నినుంగను చనారత మీజగమంద యుడి, యా
నందమయుండ యా చమరవాధుని సంపదఁగేరఁడే? శివా!

444

జననియె చండవేషమున సాధనరంగమునందు డిగ్గి, పు
త్తుని వెతపెట్లు నాసురవిరోధిగుభావములెల్ల లీనముల్
పొనరుచు; నమ్మ ముచ్చటయె పుత్త్రుకు నై కృమునందుఁజేర్చు నం
చనుభవ మొందుచుండు భవదాత్మజులే కడు ధన్యు; లంచికా!

445

జననాంతమ్ముల, దుఃఖసౌఖ్యముల, ఊర్వస్వస్థమ్ములందన్నిట
జననీస్నేహవికాసమే కిని, జగత్సంబంధికంబందు, సా
ధనరాజ్యమ్మున మాతృమాంగళికహస్తస్పర్శసాక్షాత్కృత్తి
గనుచు సాధకపుత్రుడతయసుఖాకారన్ నినున్ జేరుఁగా.

446

ఏనే యిల్లొరనంచు, నీమిగులు నాయిల్లాలుఁబుత్తాదులున్
నా నొకరని యెంచు మూఢునకు జ్ఞానంబున్నదా? పారికి
దానే నొకరు నంచు నెంచునుచున్ ద్రుమాపవై నీవె, యీ
త్మానందంబిడుదంచు నెంచు నతఁడే యాత్మజుఁడౌ, నంబికా!

447

నగ్నశిశుండు వోలె సుఖనర్తితచిత్తముఁదృష్టదాబసం
లగ్నమొనర్చి, నిత్యతరళంబగు నింద్రియవారధాటట
ద్విగుఁడు కాని పుత్తు. నొడి దింపక ముచ్చట లాడికొంచు, ని
ర్మగ్నపు కావె శర్మజలరాశిని నీవును? భక్తపల్పలా!

448

ఆలిన్ స్వార్థము గాఁగ నెంచి, సుతు నాత్మాభిన్నుఁగాఁజూచి, బం
ధ్యాళిన్ స్వీయసుఖాప్తిసాధనముగా నాలించి, తద్వర్తనం
గోలిన్ నిన్ దిలకించు సాధకుఁ డుపాసోద్యోగమున దడ్డటం
చాలోకించునె? యాత్మదృగ్విలసితాభ్యాసుండు కానన్, శివా!

449

కుసుమమ్మున్ కుసుమమ్ము గాఁగనిన సంకోచమ్ముగన్ బుద్ధి; కా
కుసుమ మ్మయ్యె, ప్రాణమే. యనిన వ్యాకోచమ్ముగన్ బుద్ధి; కి
విసువాసమ్మునె పున్నెమండ్రు; తొలిదే విఖ్యాతపాపమ్ము; నీ
వె సుమా యీతనుయుగ్మరూపిణివి జేవీ! చిత్రిలీలావతీ!

450

శిదియే సార్థకదృష్టి, సర్వమును నీయాకాగమే యంట; యు
న్నది నీవొక్కటే యొండు లేదనుట; నీవాత్మాభ్యుతో నన్నట
గుదికొంటున్నటు; సర్వశక్తులును నీకు న్వేలుకాదంట; నే
శిదియే యంట; మఱియే యంటకును మృగ్యముల్ నుడువ; శాంభవీ!

451

జననీసత్తయే సర్వసత్తయనుచు సంధాన మానాడె, నీ
భువచిత్త గనగల్గి, యందు నిలుచు గప్తున్నతే; కన్నడ
నిను నానందమయి స్పృశింపఁగలుగు నీ బిడ్డఁడంటే కదా?
నను సచ్చిత్సుఖరూపిణీ! సయిపుమా నాపల్కు తప్పెనచో.

452

గొడవలఁజిక్కి యేడ్చు కొడుకుంగని పర్విడి వచ్చు వేళ, నీ
కడి నడ, జాటు పైట యెఱవాటిన యడ్డులు, తూలు ముంగుడుల్
నిడు సెక యూర్పులు వెలయు నీజననీశ్వ మెఱుంగు నాతఁడీ
గొడవలె మేలు సేసె ననుకొంచునె నవ్వును గాని, యేడ్చునే?

453

అయోభ్యంబగు మానసాననము నీకర్పించి, ముచ్చట్లకై
యక్షము య్రుళించునంత, కెవి నాకందిత్తువో నీవె; సూ
క్ష్మాద్వారమాలం, దవే యిని; యట శాస్త్రక్షపాగర్భమే
సాక్షీభూతము; నీవదే కదవే; ఓసర్వాకృతీ! శాంభవీ!

454

సంచితదుష్టవైషయికసంస్కృతిసాద్రవనమ్మన భయ
మించుక లేకయే తిరుగు నీ నరసింహమే, సాధనమ్మఁగా
వించెడి వేళ, నడ్డయిన విఘ్నజమ్మలఁగూల్చి, బిట్టు గ
ర్జించుట నీకృపాబలవిశేషము నొందుటఁగాదె? చండికా!

455

అమ్మవు నీవె నా ప్రకృతివంచుఁదమింగని, భక్తి సంఘియు
గృమ్మనఁబూవుదోయిలి సమర్పణ చేసెడి సాధకుండె, ని
క్కమ్ముగ నీడు వాహనము కాఁదగు సింహము యాచు, నికయభ
చ్ఛమ్ముగ నిట్టు నట్టుఁ బరిచాలితఁజేయఁగలండు; చండికా!

456

నడుము విగిరిపుమమ్మ! యుడునాడుకసత్కళ మాళిఁదాల్చి, శే
రడిదము నూని, శూలకరవై వెన రమ్మ; మృగాధినాథుఁడే
కడఁజనె? నేను వాహనము కాఁదగనే? యసుగాళి నైశసం
బడలక చూతుఁ, దోడగుదు, నాహవభూమికి రమ్ము, చండికా!

457

అమ్మ! నడుండు నీడు ప్రళయంకరశక్తి విశేషబోధలా
భమ్మగు నాఁడె, మృత్యుభయవర్జితుఁడై విషయాస్మితానుభ
త్వములఁజిక్కుకోఁ; డదె కదా రణభూమి విషణ్ణపార్శ్వైః
జిమ్మితి కృష్ణరూపమునఁ జిక్కని నెయ్యము నాఁడు; కాళికా!

458

అమ్మవు నీవు, జీవులు త్వడాత్మజులై నపు, డింక నిష్ఠుర
త్వమ్మున కేది తా? కపు డభావదుజామరణాదులందపో
హమ్మున, నెగ్గులంచనిన వన్నియుఁదోచును, సర్వమాత నె
య్యమ్మున, నై న లగులని, యన్నిట హాయి నె జీవుఁడొందుఁగా.

459

అమ్మ! విశిష్టరూపమున నంతికమందున నిల్చి, వత్స! కా
మ్యమ్ముల నిత్తు నన్న, ధుతమాయుఁడయై, “పరిపూర్ణవీ, వభా
వమ్ములతో వరమ్ముల కభావమ యేర్పడె; నిర్భుమా సమ
క్షమ్మున”నంచు వాఁడనిమిషస్థితి నొందక యున్నె? శాంకరీ!

460

క పటి యాత్మనిష్ఠనగు నుద్ధరసౌఖ్యము నొందువాఁడు, దా
క పటి వ్యాకులంపడును; నిచ్చలు నీయలవాటలు గాటమై
యెక విషయోత్థతృప్తి కెడమీయదు; వాఁడె యనన్యభక్తుఁడ
స్మకుఁబ్రయపుత్తుఁడతనికె మళ్ళని శాంతి నొసంగు దీవుమా!

461

గా తల్లీ! పరమాత్మ! నీప్రకృతి యెన్నండే జడమ్మానటే?
చైతన్యాత్మకు భిన్నమై ప్రకృతికిఁ స్థాయిత్వ మెట్లుండు? నం
నీత త్వమ్ము స్ఫురించువాఁడు జడమంచేనాఁడుఁ బేర్కోఁచు; స
ర్వాతీతంబగు నీస్వరూపమున కభ్యర్థమ్మునన్ నిల్వఁడే?

462

తనజీవత్వవధక్రియాఫలము సిద్ధంబైన యాసాధకుఁ
జన మగ్గించును సింహమం; చతని యజ్ఞమ్మే భవచ్ఛక్తిచా
లకయంత్రమ్మయి, కొన్ని నీవగు పనుల్ సాధించుటన్, సింహవా
హనవై యొప్పితివంచు నెంచెదను; తప్పా? చెప్పుమా, చండికా!

463

రమణీయోచ్చహిమాద్రిశృంగమె సహస్రసారం; మృటన్ నిల్పి ని
న్నమలుల్ సాత్త్వికభావులై కొలువ బాష్పసారముట్టున్; సమ
స్తమలతొలసదక్షిణిష్ఠుపదజాస్నానమ్మదే; వాతి క
శ్రమలభ్యమ్మగు నిత్య మామరనదీస్నానమ్ము, సర్వేశ్వరీ!

464

నా నిరతాశ్రయాంబను బ్రణామసుహృష్ట నొనర్చినాఁడ, నా
హీనత దుల్లిపోయె, మఱి యెందు నభావము తోఁపదింక, నే
దీనుఁడ నెట్లు లొదునని, ధీరత యేర్పడి జీవుఁడొందెనున్
మానసికోన్నతుల్ సకలమాత! ఫలమ్మిదె నీకు మ్రొక్కుటన్.

465

కారణభూతశక్తి యొక్క గమ్యమా వెళ్ళా సారి చేరగా,
గోరిన, గమ్యమొందువఱకున్ దలపోయకె నాగంగంటి, నే
సాకులు; నీవదే యనెడి సత్యమా తోచు; నీవే పునస్తనూ
ధారణకారణమ్మనెదఁ, దచ్చయినన్ తీమియింపు నుచితా!

466

అణువునకంటె నీవణువ వన్న శ్రుతిగ్నిని యున్న మానవు
డణువును జీల్చి చీల్చి యొక యగ్భుతమారిణియంతరికల్పనా
చణతకు నుబ్బితే? మనుజుచాతురి మూలము నీవ యాచు, న
య్యణుగతశక్తి వీవ యను చందఁడె లజ్జను? ప్రాంపదార్పితా!

467

హృదయస్థుండగు నొక్కదేవుఁడెటు నన్ బ్రేరేచు నట్లేను జ
ల్పదుఁగర్మముల వన్న తెల్వి యడరన్, లోపించి కర్మత్వ, మా
హృదయస్థుండగు దేవునందె తగులబెచ్చిరి, స్వాంబు నీ
యదె యంచచ్చఁడె యాత్మ సాధకుఁడు? ధన్యత్వంబదే; శాంభవీ!

468

అమ్మయె వస్తు; వన్యము సమస్త మవస్తువె యన్న గట్టి జ్ఞా
నమై సహాయమిచ్చిగ నొనర్చి, నిమిలితదృష్టిలోనె, య
న్నెయొక తోడు తేకరిగి, నీమణిమందిగమార్గమందు భం
శమ్ములు లేకె సాధకుఁడు సాగి నినుంగనఁజాలు శాంభవీ!

469

అల కీటాణువు గోలె నీశ్వరుని పర్యంతమ్ము మాయమ్మయె
వెలయు న్నావున సర్వభావములతో, విశ్వావృత్తీ! యగుచుదొ
ల్తులుతన్ మ్రొక్కుట యభ్యసించు సుఖుల దూరస్థులె త్వదమా
కలితాలోక సుధాః గాల్గుతలనుల్ కానేరురే? శాంభవీ!

470

అంబాస్నే హాసుశీతలాంకమును, భావాతీత ! త్రైగుణ్యశా
న్య బా నీయురమున్, సుధామయము నీయంఘ్రిన్ సుతుండొక్క నో
మంటే చేరినచో జగద్ భమము మామమై, జగజ్జీవభా
వంబున్నే! మఱి నేనటంచు నొక భావమ్మన్నే! భావాత్మికా !

471

అమ్మా! సాధనమూలవిత్తమగు మాత్రా సిక్యబోధమ్మే, పు
ణ్యమ్ముంటటి, యెపండదెంత యధికమ్మార్జించునో, యంత లా
భమ్మొందున్; ప్రతిఘాతసంశయములున్ బాధింప; వీనత్యబో
ధమ్మజీవుని సాధకాగ్రియునిగా ధన్యాత్ముఁగాఁజేయజే?

472

సుతు సుతుండంచునే యెలమిఁజూపఁగఁగావ్యముచే విశిష్టసం
స్కృతి యటఁబ్రేమగూఢపక్షున సిద్ధమగున్; సుతు లేమి కల్గఁబ్ర
సతమగు వేదనమ్మొకటి తోఁచును; దానికి లేమియుండ దా
స్థితియె యఖండహర్దజలధిన్ నడు ముంచెడి హేతువా సుమా!

473

సతిసుతులన్ భరింతును నిజమ్మగ వారిల తృప్తికే; జగ
ద్దితకృతులన్ జగమ్ముందనియించుటకే యొనరింతు, నన్న వా
డతితరమోహపంకిలుండె; యంతయుఁజేయుదు నాత్మత్వత్తి
న్న తేలివి కల్గనంతకు ననాతనివా నినుఁగాన లేడుమా!

474

గురుమూర్తింగని, యమ్మ నాయెడకు నాగుదాత్రియై, యీమ
హారూపమ్మన వచ్చె, సాహృదయరాజ్యమ్మేలు సామ్రాజ్యయుగి
జిరమిత్రమ్మడ, సర్వభూతములలోఁజెన్నారు విజ్ఞానసుం
దరి యంచుం బ్రణామిల్లు నాభపనకున్ దవ్వండ లేవంబికా !

475

చూపులు రెండు లీనమగు చోటనె సాధకమానసమ్ము ని
రేపత నొంది లీనమగు; లీనవిలోకమనస్కునందుఁదా
నాపకె యాఁగు మాగుత; మిదంతయు నాత్మసమర్పణమ్ముతో
నొ పని కాదె? నీదు కరుణార్ద్రతతోడి దదెల్ల శాంభవ!

476

అగదము నానువేళ, ప్రణీతంబగు సంగము శస్త్రవైద్యహ
స్తగతము సేయువేళఁదొలుతన్ వెగలొందిన, నందసామ్యమా
సుగముగ నీవె యుంట, వెనుసూపక తత్ప్రతికర్మలొందఁగా
నగుచునె బాధ్యులొదురు జనమ్ములు; నిత్యసుఖస్వరూపిణీ!

477

అమ్మనుఁజూచినంతనె ప్రయత్నము లేక సమాధి వచ్చు సం
చిమ్ముడిమాట కొందఱకె నిందమిచే, యమముఖ్యకష్టమా
ర్గమ్ముల నూనుకొందు; అది కాదు; సమాధినిఁబట్టి వచ్చు సం
గమ్ములు; బిడ్డలార! యని గట్టిగ నీవె వచింపు మువికా!

478

దేవాంగమ్ముగు నీజగద్రచనముఁ దెల్పంగ దృష్టానమై
శ్రీవిధ్యాది సవశ్యభార్యమయి, సుశ్రేయోదమై, జ్ఞానదం
బా వాసోరచనమ్ము సేయఁగల పుణ్యాత్ముండె, సర్వేశి! ఈ
శావాసోపనిషద్రహస్యవిదుఁడౌ నచ్చంపు దేవాంగుఁడౌ.

479

అవచోమానసగోచరంబయిన యాత్మాభాస మైనప్పుడే
యవబోధాఖ్యశరమ్ము నేయు, గుఱిగా సయ్యాత్మక చేసి; కే
శవుఁడీ సాధననే మహాప్రతముగా, సంసిద్ధిమూలమ్ముగాఁ
బ్రవచించెన్ దుది చేతగా, జనని! యాపార్థాఖ్యజీవాత్మకుఁ.

480

'రూపంజేహి'యటంచు స్థూలమగు రూపమ్మాని, సత్యప్రతి
ష్ఠాపద్యం జనుదేని, యెంత యగునో సౌలభ్యమోబిడ్డ! రూ
పాపోరాశిని మున్లు, టాపయిని రూపాతీతరూపాబ్ధిపై,
జూపుల్వాఱుట, నీవె చూడఁగలవంచుదెల్పు మీవే, శివా!

481

ధనరూపమ్మగు నీదువిక్రమము ప్రత్యక్షమ్ముగా జాహ్యాజీ
వనపూర్ణత్వవిధాయి యైన, సకలవ్యాపారజాలమ్మునం
దున నాదే యను భావ మాసురము, నిందు న్నాది కాదమ్ముడే
యనుటే దివ్యము; నీవు మెత్తువు ద్వితీయమైన భావమ్మునే.

482

ఇచ్చుట కీవు మెచ్చఁదగు నేదియు లేమిని జేసి నన్నె నీ
కిచ్చెద; పాపదోషముల నేసరు నాకిది యేల నాక, చో
టిచ్చెదో నీకృపాద్యుతి రహించు కరాంతరధామమందు; లే
కెచ్చుట చూపెదో, జననియే గతి నాకను బిడ్డ కంబికా!

483

అతని మనస్సె శాంతిమయ, మన్నిట నెవ్వఁడు నిన్నె కానఁగా
జతనము చేసి కన్గొనుచు సర్వమునందును ద్వస్మయత్వని
శ్చితమతినుండు; నాసుజనశేఖరు వీడఁగఁజాల వీవు, ని
న్నతఁడును వీడెలేడెటుఁగనా; తుదకైక్యమె తత్ఫల, మ్ముచా!

484

అపరా! పారము లేని దైశ్వరము సత్యంబౌచు, నీదేశకా
లపదార్థార్థకమైన జాగతము లెల్లన్ స్వీయమా చిత్రమా
వపువై యొప్పెడి 'సాద'పీరి కళనే భావింతు యోగీశులం
దు; పరాంబా! యటు వెన్న నేనె కడుగొందు న్నేడుచూపెట్టవే!

485

తల్లీ! అక్షశరీర; వానిను నహంతాశూన్యమా చూపు శో
భిల్లంగొల్వ, నిదంతయున్ సమసిపో, భిన్నత్యమండచ్చి, వా
డెల్లపు న్నిను సెల్లెడంగనుచుఁదానే నీవుగా మాట, శ
ర్మలోలోయ్యలదోఁగి నాదమయ్యఁడై యొప్పఁడే? త్రిక్షరీ!

486

అదివటకుంటచేనె సతి వైతివి, కావున నాదిశక్తి వీ;
వెద నిను నెంచికొంచుఁబరమేశుఁడు సృష్టి యొనర్చు సన్నచో
మొదలెవరన్న సందియము పుట్టును; భారము శబ్దశక్తిపై
వదలక, మీకభేదమను ప్రానుడి నమ్మినఁజిక్కు బీమమా!

487

అసకలాంబకే విడుతు నన్నియు, బ్రేముడి నామె పెట్టు నా
గ్రాసమె సౌధమై వెనుచు; కర్మఫలమ్ములఁగోరనంచు, వి
శ్వాసముతో నుపాసనము సల్పెడి వాఁడె యథార్థమైన స
న్న్యాసి; అతండ్ మల్లి యొక యమ్మకుఁబుట్టఁడు ధీరపూజితా!

488

నందజు మ్రోల గోవిక లనందగియో, తలి కుల సగున్నలై
నందకులైన కందువు లనందగియో, యరనాయిఁగొంతులో
నందక సంచరించి జగదంబయె దిక్కని పేడకుండ నె
ర్మందతఁగొల్చి వారల సమాయలు నాఁగని తాత వంబకా!

489

♦ దినకాలమ్మును బాలదంచునె నినున్ దీక్షన్ సమర్పించు భ
క్తునకు న్దవ్య జగమ్ము, నీవు పొటగున్; దుచ్చక్తియానొలదు
రని కాకాలము దీర్ఘ, వికాజగము చేర్వఁ; నీవు దఃస్విది నీ
చనువే సాజమటంచు భక్తుఁడెఱుగున్, సర్వంబ! భక్తప్రియా

490

✦ ఆలను జూచి, భూజముల నారసి, యేళుల నెంచి, కన్నీనీ పాలునిఁగాంచి, కల్వచెలి వైపయి కన్గొని, మాటుమేలునన్ దాలును వీడి యెల్లరను దమ్ముడు, నాస్తిక నొందఁగా నడచాలని చూపి చెప్పెదవు సర్జనపాఠము లెన్నో మా, కుమా !

491

✦ ఎప్పుడు నేను-నాది యను నీరిక బుద్ధిని వీడి, లాటికి దప్పక మేలుచేయుటె వ్రతమ్ముగ మన్గడ పుచ్చు చూనవుం. దప్పుడ యొప్పి నిర్విషయమై మడి యంటదు చేసి; నప్పుడ చెప్పఁగవచ్చు నీదరిని జేరఁగ నర్హుఁడటంచు; నీశ్వరీ !

492

✦ భూతవ్రాతదయాపరోపకృతులే ముమ్మాటికి న్నికృపం జేతంబెట్లెడి యజ్ఞమంచు సతము జ్వలించు వాఁడుంబలెన్ శౌతస్మాత్తసిధాకలాపములఁగిష్ట శిష్టుఁడౌ వాఁడెటుల్ నాతల్లి ! దరిఁజేరు ? సంస్మతిజనంతాపాగ్ని కే మ్రొగుచున్.

493

✦ ఎరియుచుఁదానె, తీవ్రమగు నెండకు శీర్షము నొగ్గుచుండి, దరిసిన వారి నీడనిడి తన్నెడి భూకుచూమట్లు, నన్ను నిధర మననిమ్ము; నిన్గొలుచు వాసుఁడనైన ఫలమ్ము గాఁగ; భూధరతనయా ! పరోపకృతిధన్యత, చేరువ దారి నిన్గనన్.

494

✦ ఎవఁడు పరోపకారములనే యొనరించుచు, ఇక్తి మీఱి ధ్యానవశగ నిశ్చుఁజేయ జతనంబును వెల్పునొ, వాఁడె జేదశాస్త్రవిషయత త్యజేత్త, సుఖసంపద కర్హుఁడు; కాని నాఁడు, కకివలెఁజిరాయువై బ్రతుకు క్రించనఁజెల్లదె ? తల్లి ! నిబ్బగా.

495

♦ మేయము మర్త్యమానస; మమేయపు నీ; విలులుండ నిన్దన్
జేయు ప్రయత్న మెల్లదటి చేటునకే యయి, జేనతోడ న
భ్రామతిఁగొల్చునట్లుగు; ప్రయత్నము లుండఁగనిముక్తి; “నీవు నే
నే”యను తెల్వి జాటనటు లేలినఁజాలును, ద్వైతవర్జితా!

496

♦ మమకారమై శరీరహేతువను నమ్మాన్యోక్తి నేనమ్మినన్
“మమ మాతః! పరథామజే! సకలసంపద్దాత్రి!” యంచుఁబ్రమో
దముతోఁగొల్పడి మాకు భీకరమె యకాదద్వాక్య; మేనింక నీ
మమతస్విడి యభేదమే మనకు నమ్మా! యంచు మోదించెదన్.

497

♦ తనుపాత్రమ్మును భ్యానశక్తి శుచితప్తహ్మానటుల్ చేసి, లో
మనసే యన్న జలమ్ముతోఁగలియు కర్మభ్యాసబీజమ్ములా
సెనగల్ పక్వము చేయకున్న, మొలవన్సిద్ధమ్ములా చుల్లి; ఈ
ఘనపాశక్రియ సేర్వనట్టినికి మోక్షమ్మున్నదే? ముక్తిదా!

498

ఘనమో యల్పమో తాను జేయు సని నిష్కామంబుగాఁజేసి త్వ
ద్వనజాతాంఘ్రిల కప్పగించు నతఁడే ధన్యాత్ముఁ డన్నింట నీ
యునికింగాంచెడి వాఁడె సాధువు; తపస్వీద్యోగమం దీవియున్
గనుగోల్మున్నగు నేవి లేనతఁడె నీ గారాము బిడ్డండుమా!

499

♦ అంతకు నీవే యంచును బ్రయత్నము మానుట తామసార్పణ
మొంత ఫలమ్ము లేనిది కదే; భవదాజ్ఞలు మీటగుండ ని
శ్చింతత నిన్నుఁగొల్వఁదగు; చేయిదు దప్పుడె జాటకుండ; అ
డ్డింతయుఁబెట్ట కీదుతల నిడ్డ ప్రదీపము నాటిపోవదే.

500

నినుఁదప్పించి మఱొక్కవస్తు వెదియు నేదన్నచోఁబ్రార్థన
మును బ్రార్థ్యమును నర్థి యొక్కటగుటే ముమ్మాఱు నిక్కమ్ము; గా
న నినుఁవేడను, చిత్రచిత్రమహిమోన్నద్ధమ్ము నీ సృష్టి నె
ల్లను నీయాటడినుస్సుగా నడుపు లీలల్మెత్తు; లీలావతీ!

501

♦ అంతట నిన్నుఁగాంచు నతఁడన్యుల యాఁకటి కోర్వలేడు; గో
రంత లభించినంతఁగనకాచల మల్బినయట్లు పొంగు; కొం
డంతలు వచ్చినన్ నగుచు నారయు ధీరత; నీట్టివెల సి
ద్ధాంతిలతలక్షణములు గదా పరతత్వవిదాళి, కీర్తవీ!

502

♦ కోరిక దేహకారణము; కోరిక లేని మనస్సె దేహముం
గోరదు; కోరిక రూపఱుటకున్, వెలి లోపల నాటలాదు ని
న్నారసి 'నే నదే'యను యథార్థముఁగైకొను నాఁడె, కోరికతోఁ
దీటును మేతగుల్; మఱొక తెన్నది తోఁచదు; మోక్షదాయినీ!

503

♦ నీ పదభక్తి పేరి తరుణీమణితో ననపాయయై, హృషీ
కోపధి లేని జ్ఞానతనయు న్ననువాఁడె సపుత్రుఁ; డాసుతుం
డే విత్తమోక్షకారి యను నిక్కువ చక్క నెఱుంగు సాధకుం
డే పడిపోఁడు; వానికె యొడిం దలమిత్తువు పిల్చి, ముక్తిదా!

504

♦ దినుసులు, వాని పన్నుగడ తీడును, బిడ్డలమైన మాదు కా
మనకగుటే నిజంబగు; సమస్తమునందునఁదిండి నూపిరిన్
మనువున నిన్నె చూడక ప్రసూదముతోడిది భోగమైన, నా
తనయులటన్న ప్రేమ విడి, తాళము పట్టుదువీవె; చండికా!

505

♦ భవదాఖ్యాసుమమాలలోనిది 'శివా' ప్రఖ్యాతపుష్పంబె, యీ భవదుర్వాసన మాపునట్టిదని, శశ్వచ్ఛీర్ణ భాత్యమ్ముజేయు విశేషజ్ఞుఁ డిహమ్మునందు శినధుర్యుండై శివాకాదుడై శివసాయుజ్యమునొంది రాఁడు భువికి, శ్రీరాజరాజేశ్వరీ!

506

♦ ఆతఁడలజ్జఁడంటకు నఘాత్ముఁడు దైవప్రపానుదూడఁడంటే తగు నర్థమాను; జగదీశ్వరీ! వాఁడు సలజ్జఁడంటకు బాతకి కాఁడు, నీకృపకుఁబాత్రుఁడు, నాఁదగుఁగాననే, నినుఁ భూతములందు లజ్జవయి పొల్చెద వందుకు పండితోత్తముల్.

507

♦ కనుగొన ముట్ట నేవయగు కంబళిపుర్వు, స్వరూపసంస్కృతిం గొని, యొక గూడు పన్ని యటఁగొన్ని దినాలు నిను న్జపించి దాఁగినఁగనుపండువో భ్రమరకీటముగా, మఱి మార్పు నీకృపఁ జనుఁడు గణించి నిన్గొలువ సత్కృతుఁడౌటాక వింతయా? శివా!

508

♦ ధనరూపమ్మునఁగొందఱుఁసుతుల వాత్సల్యమ్ముతోఁబ్రోతు, వైనను వారల్సుఖులంచు నెంచ; నెవరి న్వాగ్రూసవై ప్రోతు, వాఘనులే నీకు నదూడలై, విమలులై, జ్ఞానప్రదానాధ్యులై నిను సేవించుచు సార్వభౌమపదవిఁ గ్రేణింతు; రాజేశ్వరీ!

509

♦ నీపరశక్తి లోనఱరి నిర్మలుఁడౌ తఱి సాధకుండు తా లోపము చేయఁడే సతనిలో వెలుఁగొందుదు మౌక్తతీరుగా; దీపము గాజుకుప్పియను దేజరిలం బొగపోవు చాల తా నాపిన దీపమూటి తమమందు మునింగి కలంగఁడే, శివా!

510

కనుగొన రాని స్వర్గనరకమ్ములఁగూర్చిన రిత్తచింతతో
మనుగడ పుచ్చ లేక, వరమంబగు శక్తికి లోక నీజగ
త్తని, కన నద్ది నీవె యని, యర్చన చేయుటె స్వర్గ; మాదెసన్
గన కురకుంటె ఘోరనరకమ్మని యెంచి భజింతు, శాంభవీ !

511

♦ జననీ! నీ గరిమమ్ము నెన్ని న మనఃసంకోచభావమ్ము తీ
ఱును; గర్వోన్నతి బత్తిసడ్డలుగ మాఱున్; జిన్న చూపెందునున్
గన; దీ యైహికతుచ్చరూపరసగంధప్రీతి మాలుం దనం
తన; నీవే మిగు లాదటె మిగులు కాదా; తల్లి! నీవిడ్డకున్.

512

♦ తలుపులు బిగ్గ మూసికొని, తల్పమున న్నదిలోఁబరున్నచో
వెలుగును గాలి లేమిఁదనివింగొన వీలటె? అట్లె నీదు సే
వల నడిసన్న చేసెడి యభాగ్యశిఖామణి భుక్తిముక్తులన్
బొలయఁగలాడె? జ్ఞానసుఖభూతికి దూకుడు నాడె? శ్రీ. రి !

513

చేరునె పానకోయిలలు చెద్దుల నేళుల? దప్పిగొన్న నా
నీరముఁ గ్రోలునె? వలచు నీరదనీరకణమ్ము; లట్టులే
సారభవత్కృపాగుణరసమ్ము నెఱింగిన మాతృదేవుఁడౌ
ధీరుడు నిన్నె చేరఁగను దేశముఁగాలముఁజూచి; అంబికా !

514

♦ 'ఉమ'యన శాక్తమా ప్రణవ; మోంకృతిమాత్రలు మాదుదానిలో
నమరగఁచారకప్రణవ ముచును బెద్దలమాట; యీరహ
స్యము కమలాదిశక్తినిచూఁత్మను నిక భజియించు భక్తన
జ్ఞమునకె తెల్ల; మమ్యల మనమ్ములకెక్కునె? ఓంపదాకృతి!

515

♦ ధనిభవనంబు డంబుఁగని తన్ని గొనంగనె జోగి తుత్తు మా
యునె? తన క్రిందిపిల్పునకు, 'ఓ'యని యాధని పాపమిది యా
ర్తనినదమంచు వచ్చినఁగదా; అటె సాధకుఁడు న్మహర్షితో
నినుఁగఠఁగించు నాఁడె జననీ! దయఁజూతువు, పాతువంగదత్.

516

♦ ఆయపుఁబన్ను పైఁబడు భయమ్మునఁబెట్టుబడిఁగొఱంత తాఁ
జేయఁగ లాభమందుఁగొఱ చెందఁడె కోమటి? యట్లె త్వత్కృపా
దాయినయత్నమందుఁగొఱఁతంబడు సాధకు సిద్ధి గొట్టెతోఁ
కే యయిపోయి, పోదతనికి న్భవబంధము, బంధమోచనీ!

517

♦ ధనము గడించు శక్తి ధనదా! భవదర్పణ మాచరించిన
ధనగకళంక మంటదు; ధనవ్యయవేళను సందియమ్మును
న్మనమునఁజంచలత్వముఁగనంబడెనే నది, జీవి లోపబం
ధనములకౌచు, నెన్నఁడుఁదుదంగన వాతని బంధజాలముల్.

518

అరిగి శివాలయమ్మునకు నందుఁగనంబడు బోడి రాతిఁ, బె
దిగుగటి దిమ్మఁబోలి యది నిల్చెడి పీఠము, బోడి రాత ము
త్తిదుగుల నున్న సీద్రమును, దెల్విడిఁగాంచిన, శక్తిశక్తిమ
త్పరమరహస్యబోధమయి, ధన్యత నొందు జనుండు; శాంకరీ!

519

ఈ మా దర్శన మాధిభౌతికముగానే సాగు నన్నాళ్లు, జే
వీ! మాకెన్నఁడు బుద్ధియోగమను నావిత్తమ్ము చేకూలు? న
మ్మా! మా దర్శన మెన్నఁడేసరిలునో యాధ్యాత్మికమ్మాచు, మా
కామూర్తమ్మున మాత్మలాభపరధన్యత్వమ్ము; చిద్రూపిణీ!

520

అమ్మా! నీయుం పాత్యదట్టెడి తుణుబదెల్లఁజాపంబుంబు
 న్యాయముగా గొనియు పొఖ్యదుఃఖములు మున్నో చాని, నీచెంత ఛ
 ద్దముల్లాని నివేదనము చలువక. దద్భక్తునందేమో గు
 ప్రమాణ శక్తివికాస మొంది యతనిక బారముఁజేచ్చంగదే.

521

నినుఁగొనియాడు నాస్యమును, నీకె యెరంగు శరమ్ము, నీదు ప
 ద్దనజనమర్పితంబయిన ప్రాణము, నీకిడు మంత్రపుష్పమా
 మనసును, నిర్మలాత్మయును, మర్త్యులకెల్లర శబ్బునే? తపో
 ఘనధనశాలియా సుకృతగంధికె యబ్బునుగాని, శాంభవీ!

522

‘నేనే యిచ్చెద బుద్ధియోగ’మనుచుక శ్రీకృష్ణమామముతో
 నానాఁడన్నది చెల్లినంత విడు బ్రహ్మగ్రంథిఁ జీవుండు తా
 నానాఁడంతటపాధుల న్మునిగి, నే నాయెదు కోశములుక
 గానే, వానికిఁబై నిఁబొల్తునని యానందింపఁడే? శాంభవీ!

523

జననీ! యెల్లెడ జాగతంబగు సమస్తంబందు సత్యప్రతి
 పను జేయంగలవాడెపో గురువుగాసర్వముభావించి, “
 స్మినుశాసింపుము శ్రీగురూ! ననుబ్రహ్మన్నక దల్లి”యంచేడ్చి యీ
 మనుజత్వమ్మును గొందినుండి విడిపోమార్గమ్ముఁ జూచుకళివా!

524

తొలి మెట్టెనది సత్రప్తిష్ఠ; యటఁగాల్ తోరమ్ముగా నిల్చినక
 మలిమెట్టె తగు చిత్రప్తిష్ఠను బదన్యాసం బనాయస్తమై,
 నలువో మూడవ మెట్టు నావెలయు నానందప్రతిష్ఠక సుని
 శ్చలుఁడౌ జీవుఁడు; నిత్యము క్తదశ యీసాభాగ్యమే; శాంభవీ!

525

కోరక నీవు కన్పడవు; కోరిన యెల్ల గుఱున్వరూపవై
చేరుదు; సాధకుండవు కి శేషముగాఁదన సర్వమున్ గురు
శ్రీకృణీయపాదముల చెంతనుఁబెట్టి, గురుండే నేనుగా
మాటును; నేనె కర్త నను మాట తొలంగుఁగ్రమమ్ముగా, మమా!

526

నినుఁగను నిచ్చతో-గురుఁడు నీవను బుద్ధి, గురుండు నేనయై
చనుటయు, వాని యంఘ్రులకై సర్వము నచ్చుట, కర్త నేనుగా
వనెడి నిరూఢి, శ్రీగురుఁడు నాత్మయు నొక్కట యన్న నిశ్చయం,
బనునవె మెట్లు, నీ కరుణహర్ష్యము నెక్కడి వేళ; శ్రీగురూ!

527

గురు, డాధ్యాత్మకశక్తి, మంత్రమను నికూటమ్ముదెంతో పర
స్పరసంబంగియు, నేకమంట యదిరస్కార్యంబటంచుకొ, మహే
శ్వరభావమ్ములె యీత్రయంబనెడి విశ్వాసమ్ముతో సాధకుం
డగు వేగమ్మున సాధనాగ్రియుఁడుగా నొప్పారఁడే? శాంభునీ!

528

అమ్మా! సర్వమునందు నిన్నుఁగను నభ్యాసమ్ము తేనటి ప్రా
జ్ఞమన్యుల్ నినుఁ జార్థివాభ్యుదయవేషకగా నె ముప్పించి, క
ష్టమ్ముల్ కుడ్చుచు నీయమర్ష మయవర్షమ్మే కనుంగొంద్రు, సా
మ్యమ్మా నీదు ప్రసన్నమూర్తిఁగనఁగా నర్హత్వముఁగాఁతురే?

529

ఆత్మగుణ్యమె భోగలాలసముగా నాభావమే యాసునం;
బాత్మగుణ్యమె మోక్షలాలసముగా నొ జీవభావమ్ము; ఈ
నై తాంతాసుర జీవయుద్ధమున కన్తమైన నాఁడే గుణ
తీతుండై యపవర్గబంధముల భ్రాంతిన్ జీవుఁడొందం, మమా!

530

తన వధికము చేప్తయు, బ్రకాశమలంతయు నైన, దుఃఖసం
జ్ఞనలరు; చేప్త యల్ప, మదనము ప్రకాశము నైనచో సుఖ
ముసంబు; ఆసుఖము నెఱి యడ్డు తమమధికమై యైనచో,
దనదను మోహసంజ; నిది తప్పయినన్ సరిదిద్దు, శాంభవీ!

531

ధనధాన్యాదికలక్ష్మివీ, వదె యసదృశ; మృదే రాత్రి; చి
దనతేజోమయలక్ష్మివీ; వదియె సదృశ; మృదే చెప్ప నొ
ప్పునహస్సంచు; నసత్తునే కనెడి జీవుండే దివాంధము, నా
సనె ప్రేమింపంగ ఘూకవాహనవుంగా నిన్నెంత్రు, మోహత్మికా!

532

నన్ను నేనెఱుంగంగఁజేసెడి ప్రయత్నాల పెక్కులొచ్చున్న, నీ
కెన్నో నాల్గెడమాట తప్ప; దపుడీవే వచ్చి, లో నిల్చి, "యా
నన్ను నన్నుగ నెన్నకున్న నిమిషే నీద్వైతభావము? నా
కున్నా!" యంచును గన్ను విప్పునపుడే గోచరమగున్, శివా!

533

నీ యస్తీర్వము నమ్మి, మాపనలలో నీసన్నిధి నమ్మినన్
మా యారంభములందు దిగ్జయద మీమార్గం; బడే యబ్బడే
మాయాగ్రంథిని విప్పుకోదగిన సన్మార్గంబు లే; దందు దీ
రాయాసమ్మో; తే సశేషమగు మాకంతే కదా; శాంభవీ!

534

తన బ్రహ్మమును నీకొసంగఁగల విద్యద్యయఁడౌ వానికే
జెనుముందు ల్గనకీవు నీవరునె యర్పింతంచు, గాయత్రి వం
చు నీషేవించి సుసిద్ధినొందిన మహర్షి ప్రేమతో మాకుఁజూ
పిన దారిం జనఁగల్గు విప్రవరు లన్వేష్యులదా; నేడుమా!

535

ఉన్నదేలే చుసత్తనుచు నొక్క ? డఖిందమునన్ బహుత్వీ
లోన్నతి రేగునప్పు డదె యొప్పె పసత్తని; పద్విరోధిగా
నెన్నక యానభార్థమున కీషదటన్నను జిక్కు లేదు; నన్
నిన్ను నెఱుంగ నొననుచు నీవె పచింపుము బిడ్డ, కంబికా !

536

భావమె నామరూపములు; భావమె నీరవమైన శబ్ద; మా
భావము లూరుటన్ మనసు వాగుచు నుండును ద్విరోధి
రేవగ; లాత్మబోధము ఘనీకృతమైనపుడే, సకలభా
వావళి యాటిపోయి స్థిరమా నొక పత్తయి నెల్లు; శాంభవీ !

537

భావముతోడిదే చుమి యుపాసనమాటను, దొల్ల నీ జగ
ద్భావములెల్ల నేనె, యను భావముతో రసికుండనై నచో
భావుకతన్ గడించుకొని, భావము మీటిప గాన్యసూపమం
దీవు చొటంగఁజాలుదనీ, యీవె తనూజన కన్ము, శాంభవీ !

538

ఏకపు పద్వితీయపును నీశ్వరివౌ నిను నొంద, నేను నే
కాకినె కావలెన్; గహనకాననమందు వసింప నొందునే ?
నీకును నాకభేదమని నిన్నని, పస్మటవంగ నొందు నే
కాకినె; యప్పు దేశతనుఁగన్గొను నాక్షి యెవండొ ? శాంభవీ !

539

అమ్మా ! నిర్మలబుద్ధితత్త్వమది ప్రజ్ఞాఖ్యంబగున్; దత్ప్రకా
శమ్మా నాఁడె భవత్స్వరూప మెఱుంగన్ శక్తుండు జీవుం; డభా
వముల్ భీతులు తోఁప వప్పు; డది లుప్తంబై న యీనాఁడె, మా
త్నమ్మా లేములు భావసమ్మ లతనిని దావమ్ములై కాల్పవే ?

540

సరమా నందమయాత్మస తయెడ విశ్వాసంబు హేమాద్రీసు
పిరతంబొందినచో, హృషీకసుఖముల్ చేదె, బహుత్వంబున
విరసంబై, తొలి శత్రువైన మనసే నీయంకముంజేర్పగా
వెరవుంజూపెడి మిత్రుడై నిలువజే ? విద్యా ! మనోరూపిణీ !

541

జననీ ! శ్రద్ధయు భక్తియుండొలఁగు శుష్కస్వాంతవప్రంబు, నీ
యనుకంపాసురదీర్ఘ కావిరతకుల్యార్ద్రంబు గాకున్న, ని
ర్ధనమై పోయి, హతాశమై చెడి, పునర్ధన్యంబు కానోపునే ?
నిను గుర్తింపని వారి దుర్గతు లివే నిక్కంబు; రాజేశ్వరీ !

542

అమ్మా ! చిన్నయి ! నన్ను నేనెఱుంగనం చొరారి ! యాత్మస్వరూ
పముంగొన్గొన స్వేచ్ఛ మల్కిపడు నా భావమై, యా చంచల
త్వమై, యెన్న రజోగుణమ్మనుచు నిర్ధారించి; రా బుద్ధియో
గ మూర్ఖుల కెవ్వరిచ్చిరని టంకారమ్మగున్; శాంభవీ !

543

ప్రాణమే హరి యంచుఁబల్కె శ్రుతి; యా వాక్యమ్మునే నమ్మి, స్వ
ప్రాణమ్మున్ హరి పేరి ప్రాణమునఁజేర్పఁ లేని జీవుండు, ని
స్ప్రాణుండేయయి, శ్రీహరీ ! యనుచు మిక్రవయ్యంగ ఘోషించిన
ప్రాణమ్మందుఁబ్రతిష్ఠ కల్గ; దమరత్వ మ్మబ్బునే ? హేమతీ !

544

నిను గుర్తించితి భావరాశిమయి ! నాసేనా ! వడిక రావె, నా
జననీ ! వేగమ రావె రూపమయి ! ఓశబ్దాత్మికా ! వచ్చితే ?
యని సర్వస్వము నాత్మగాఁగనెడి ధన్యాత్మున్ సమీపించి, నా
శనమున్ దామయి కోరికొందు రసుకుల్ సర్వేశి ! సర్వాత్మికా !

545

గడుసరి భావరాశి యుబుకకగని, మాపమయ్యా! యిటే కడున్
వడి. నరుదెమ్ము శబ్దమయి! స్పర్శమయ్యా! వెస రమ్మో! మాటుమో
మిడం! కనుచిట్లు భావతన నెల్లను నిన్ను చూడూనునాడు, లోక
బడక జయింపడే యసురభావమూలక శ్రమ లేక? శాంభవీ!

546

చెడు కలగాంచు వేళ, నినుజింతన చేసెడి వేదమంత్రమం
దడుగున నున్న నీదు పరిమార్థ మెరింగిన వాడు, దానినే
విడక యహర్నిశల్ నెమరువేయుచు, గోతనుడైన నందికే
శుడువలె దల్లి! నిన్ను గిరిశుక వహించుచు, గట్టు చేరడే?

547

అమ్మా! నీదగు స్థూలజీహమె జగత్తుంచెన్ని, యద్దానినే
యమ్మంగాగన లేని వాడెటులు లోకాతీతమా సూక్ష్మరూ
పమ్మున్ గేవలశుద్ధచిన్మయసురూపమ్ముంగనంజాలు? వ్య
ర్థమై యాతని సాధనల్, తుదకు జింతంగూరడే? శాంభవీ!

548

మెలో నిల్చి యవిద్య మాపగల సామర్థ్యంబుతో సానుకం
పాలుత్వమున నొప్పు సూక్ష్మమొకటే వంద్యంబనక జెల్లునా?
సాలగ్రామము నుంచు పీటయునుబూజ్యంబై నటుల్ శ్రీగురు
సూలమ్ము బరిపూజ్యమంచెటుగు శిష్యుండే ఘనుండొబి కా!

549

మమతాపంకిల వేషమా! శుభము; కామాకల్పమా! రమ్ము; స్వ
ర్ణమయాకారమ! స్వాగత మ్మనుచు, సర్వమ్మమ్మయే యుచు, ని
న్ను మలాత్మక గుఱితి. చి మ్మొక్కనపు డమ్మా! మల్లి తుద్రత్యరూ
పమ్మతో రా ముగ మోడకుండ! యిదె విశ్వాసమ్ము, రాజేశ్వరీ!

550

నేనను వస్తువున్నదను నిక్కపుఁజెల్వీ రవంత నిస్మృత
మైననె, మృత్యువన్నను భయంపడు మర్త్యుఁడ; నేను మర్త్యుఁడన్
గానను తెల్వీయే నిలువఁగా, నది నీవె యటన్న తెల్వీ లో
లోన నెసంగునప్పుడె, విలుప్తభయుఁడగు, నాత్మరూపిణీ!

551

పతి తన తృప్తికే సతిని, పత్నియు నల్లె పతిన్, గుమారుఁడున్
తయుఁబరస్పరంబెలమిఁబెంచుట యాత్మను దన్నుటే, యటం
చతికిన తెల్వీ లోనమడు నానఁడె, సత్యమునందు సుప్రతి
ష్ఠితుఁడయి చిత్సుఖాత్మకవిశిష్టపదంబునుఁజేడు, శాంభవీ!

552

సారజ్ఞానులు సర్వశక్తిమయి మా సర్వాంబయే, యిట్లు సం
సారాకారముతోడ నిత్యమును ముస్తాబౌచు మోహాఖ్యదు
ర్వారావర్తములోన జీవుఁడను పేరక దూఁకునం చచ్చుమా
దానిందప్పరు, గాన వారలకు బంధంబుండునే? శాంభవీ!

553

ఏకాలమ్మన నుండియో తనయ! మేనే చుట్టమై పోయె; నీ
నీకు న్నాకగు నిత్యబాంధవమునే నిక్కమ్ముగా నెన్నితే
నేకాకిత్వము నూనమున్ జతనమింతే తేక నీకబ్బు, భా
షాకార్యంబటి, శాన్తికల్లు ననుచున్ సాయంపు మీవే; శివా!

554

ఆనాఁడీవు కిరీటికూఁదిన రహస్యంబిద్దియే, శ్రీగుడు
సానంబందున నిల్చి; వైషయికతృప్తి వీడి నీరాగుఁడై
యేనేనై పరశాంతియు కుఁడయి యుండు యాత్మసంధానమా
నీనిపాఠము నాటి తేలుటది మా కేనాఁడగున్? శాంభవీ!

555

♦ అవగతతంద్రుడై శ్రీతుండనావిలభక్తిని గొల్చి నీదు గా
థగరిచయమ్ము నొంద, నొక డంబగు శక్తియె దారి చూపుటన్
గృహమెయి వాని కార్యములు నీవె యొనర్చుటయున్ గ్రహించి, పు
ణ్యపరిణతిన్ సమస్తము మదంబదె యంచుదరించు; నీశ్వరీ!

556

♦ తడి గల చల్లగాలి నకు దప్పిని దీర్చదు గాని, నీరము
న్నడకె నిగాను లాగునటు, లీడ్యగురూ త్రమబోధతోడ నీ
కడకను చూడ్కి చేర, నొకకవ్వమె నిన్ను భజించి కాంచి, నీ
యదుగులయందు ముని భవయాతన లేక సుఖించుటంబికా!

557

♦ 'ఉన్నది యొక్క నేనె' యనుచుండును గృష్ణుడు గీతలఁ; దతే
యున్నది యొక్క నేనె యనుచుండువు నీవు; ననంతశబ్దసం
పన్నత నెక్కమే యనెడి మాట నెఱింగెడివాడు, పూరుషుం
డన్నను నారి యన్న నెడ యంచుదలంపక కొల్తు, రంబికా!

558

♦ పర మొదలై న నాణుగగు వాక్కులు నిక్కము నీవ యాచువి
స్ఫురణమునొంద, స్తోత్రమును స్తుత్యమనున్ స్తుతి యన్న భేదమే
పరఁగక, నీవొక ర్తమె యుపాధియు జ్యోతియు నాదమైతి వం
చరసి నిరంతరమ్ము సుగమందెద సాఁజలిన్ పరాంబికా!

559

♦ నమ్మికమేడ యెక్కుటకు, నడ్వడి మెట్టులు చూచి నీప్రసా
దమ్మునఁ దెల్వికోల కయిదండగఁదాల్చిన నాఁడె మాకు సా
ధ్యమ్మగు; నీపదాబ్జములె ధ్యానము చేయుచు, వానియందు నే
మమ్మఁబెట్టికొన్నపుడె, మాజెయి యూతగ నిల్తు, వంబికా!

560

ఏమైమేము గడించుకోఁదగినదా యీజన్మరాహిత్య? మీ
వేమున్నొక్కపు డిచ్చగించితకదా యీశర్జనోల్లీల; య
ట్లైమె నెన్నఁడు దీని శారతిని నీవిచ్చింతో, యండాఁక, మా
బాముతో సావులుఁ దప్పునంచెటులు విశ్వాసంబగున్ ? శాంభవీ !

561

♦ దీపము లేని వేశ్మమునఁదిర్లుట దుస్తర, మట్లై త్వత్కృపా
దీపము లేక యున్న జగతీతతి యెల్లను జీఁకటిల్లు కా
దే? పరశక్తి పేరి బలుదీపశిఖికా నినుఁగొన్నవాఁడె, తా
నేపనినై నఁజేయఁగలఁ; డియ్యదె చాటును వేదవాక్కులున్.

562

♦ 'అవ-అప'నాక, ముర్చనరహస్య మెఱుంగక, నీపదాబ్జమఁ
దవనతి లేక, చేయు వివిధాచరణహక్కులు, సాహసించి నే
ల నిడిచి చేయు సాములునని, లాభము లేని వణిక్పచ్చత్తులై
యవటములోన దించు చెడు నావటముల్లదె; చక్రవర్తిని!

563

ప్రేమమె నీస్వరూపమట; ప్రేమమె నానిరపాయభక్తి; యీ
ప్రేమలు క్షీరశర్కరల రీతి నొకండయి, నవ్యమాధురీ
స్తోమము పుట్టుటన్నదియె చూ పరమైక్యత; దాని నొందుటే
కోమలభాష, 'ముక్తి'యను కోవిదపాశ్యమె రూఢమంబికా!

564

♦ తలఁపటి యైక్యతకదనివి తార్కొను వేళ కృతంబు; సర్వవ
స్తుల నిశె శాంచి యస్య మెది తోఁపని వేళయె త్రేత; నీదు పు
జల నొనరించి నీకె యిడి సర్వముఁగుల్కెడి వేళ ద్వాపరం;
బల కలియన్న నీస్మరణ మాగళ చేయుట కాదె, కాళికా!

565

♦ తొలి దుష్కర్మఫలముకై కలఁచు నాదుఃఖములన్ నీదు చా
వలి చై నా తొలిపున్నపున్ ఫలముగా భాసిల్లు కల్పద్రుకో
మలశాఖంబతె నెంచికొంచు జగదంబా! ధీరతంబొల్చి బె
గ్గలముంజేదను; పాదభక్తజనరక్షాదక్ష! రాజేశ్వరీ!

566

♦ ఇంటను జిన్న దివ్యయు నొకేంతగ నందడి యున్న, దొంగ లే
వెంటను దూర లేరొ, యటె విశ్వజనిత్రిమహాత్వబోధ నూ
లొంటయు శుద్ధచింతలును గూడిన చిత్తగృహంబుఁగల్గిషం
బంటదటంచుఁజిన్నటనె యార్యుల నీమనువిచ్చు టంబికా!

567

♦ తన యాత్మార్పణశక్తిఁబట్టియును స్వార్థత్యాగముంబట్టి, భ
క్తునిలో నీశ్వరశక్తి పాట, నటఁడొందు న్నవ్యమోదంబొగిన్;
గనిలో నేర్చిన తాయి శాణతలసంఘర్షమునన్ బల్కు ని
గ్దనయంగాంచిన శిల్పిఁబోలి, యదే తాయీ! నీకృపావీక్షయా.

568

♦ అమ్మా! శోధనకాగి, దార్ఢ్యయతమై, యత్యంతసంతోషపూ
ర్వమౌనట్టి విధేయతాగరిమ స్వార్థచ్ఛాయ లేకుండ ని
త్యముంజూపెడి పాఁడె యాత్మనిడఁగా నర్హుండగున్, నీదు పా
దముంజేరును; కాని నాడతఁడు వ్యర్థప్రక్రియండే కదా.

569

♦ అహమిక లేని శ్రద్ధగల యాత్మసమర్పణమున్న, నీ యను
గ్రహమును రక్షయుంగలుగు; కానియెడన్ భ్రమతోడి యాసయే
బహుగతి నొంచు; మెట్ల బిగి చూసిన నిచ్చెన నమ్మి యెక్కినన్
మహిఁబడి యంగభంగమయి, మగ్గడ దుఃఖిద మాను శాంభవీ!

570

♦ శరణము నేను, త్యాగమును జల్పుమటంచును దండె తెల్పు, నే
శరణము, భోగమూలముగఁజల్పుము త్యాగమటందు వీవు; మీ
స్మరణము రెండు బోధల సమానము, ముఖ్యము గాన, బోధలం
దిరవగు త్యాగభోగముల కేకతయే ఘటియిల్లు సంబికా!

571

♦ ఇరువది నాల్గు తత్త్వములు నీవని, వానికి సాక్షి నైన నే
నరయఁగ జీవనామకుఁడనై యలరాట శివుండ నన్న సు
స్థిరమతి, తల్లిఁగొల్వకయె చేతురదంచును, వేదసారమై
పరఁగెడి శ్రీమహామనువె పట్టుగ వడ్డునఁదెల్పి రమ్మికా!

572

♦ అమ్మది మాది యంచుఁదనయల్ కొనిపోయెద రింతో యంతో హ
క్క; మ్మది యంతతో నెలవు కాని, కుమారుని వంతు వచ్చుని
త్యమ్మగు నమ్మ సేవనగు తన్విసుకమ్మలె చెల్ల; వందుచే
నమ్మ కుమారరక్ష్య యగునంచు నె కట్టడ చేసి రమ్మనో!

573

♦ పువ్వులనవ్వుతో జగము మో మరవిచ్చెడి వేఁగుబోటివై
నవ్వుల కీపు రుద్విన ఘనంబగు నూఁదుపసిండి బంతి య
ట్లువ్వున మింటికెక్కు నొక యుత్తమపస్తువునందు నిల్పినీ
నవ్వుమొగంబు నెన్న, గగనమ్మో? యనామయసిద్ధి, శాంభవీ!

574

♦ నీరూపంబు మనస్సు, నీచునువును నీరూపు నిక్కంబు, న
నీరూపి యని కొల్చు జన్మికిలలో నీరూపలా శక్తు లా
ధారంబై సుగమిచ్చు చంతమున నిత్యమైన తావిచ్చు నం
చేరాళమ్ము మహర్షులన్న నుడులే, యీశాని మాప్రానుడుల

575

♦ నిను సేవించి వశంవడుండగుచుండ నే నీకు సర్పింప మా
ని, నినున్ లోఁగొనఁజూచు స్వార్థపనుఁడౌ నీచుండు, సర్వేశ్వరీ!
తనుఁగట్టంపడి పెంచి సర్వమిడి వాత్సల్యంబుఁజల్కించు తం
డిని స్వాధీనుఁగఁజల్కుఁగాఁగనెడి యెడ్డెంబోలి వ్యర్థుండగున్.

576

కులము నశింపఁజేయుమని కోరఁడెవండును, నేను గోరెదన్;
కులములతోడి లంకె విడఁగొట్టుము; నన్నకులమ్ముఁజేద్దు; మీ
యలజడి మామెడన్ గుపితవై నపుడే యగునమ్మ! దుఃఖిస
మ్మిలితసుఖానుభూతి విరమింపఁగఁజేయు మమర్ష మూర్తితో.

577

ఊడిచి నాయహంమమత, లోఁపిన యంతగఁజూచికోఁగ, జి
డ్డూడదు మూలముట్ట; మిగులున్న రవంతయు నూడ్చి, విప్పవా
మూడవ గ్రంథి? నాదు బలముంజలమున్ సరిపోక కాదె, యీ
యేడుపు? చేయి చేసికొనవే నిరక నాగతి యేమి? కాంభవీ!

578

కడమగు నాల్గు జన్మముల కర్మఫలాలు కుదించి యిప్పుడే
కుడిపి, మఱొక్క తల్లి చనుగ్రోలెడి గోడెడలింతు, నిన్ను నా
యొడి నిడుకొందు నుమ్మలిక మొందకు బిడ్డడ! యన్న నెయ్యపు
న్నుడి మఱువంగ రాదిక, జనుర్మృతిపీడ సహింపలే; నుమా!

579

అతిహితు నట్ల యుండి, కుశలాహతికే గుఱిచేసి నన్ను, స్వ
స్థత కెడఁబాపి, నీదరికిఁజేరెడి నాయదుగాడనీని య
స్మిత, మమతాద్వితీయుండయి, చేనెడి భంగముఁజూచియున్ గృహ
చ్యుత వగుడే? నిశుంభయుతశుంభునిఁగూల్చువె వేగ చండికా!

580

ంచుక యాత్మసంయమన మెట్టులొ యబ్బినయంతనే, జగ
స్వంచకబుద్ధిచుచ్చధనదంబగు గారడి విదై గాగఁజె
ంచుచు, నాట సాగ నవలేపము పెంచి చరించు బిడ్డలన్
ఁచి, సుఖించెదో, కరము గాసిలెదో, కనఁజాల; నంబికా!

581

న మేజిక్ పనులెల్ల సిద్ధులనుచున్, దాపించె రాజేశ్వరీ
సనకాదుణ్యము చేతనంచు, భవదాఖ్యన్ దౌలుగాఁజేయు వం
వనసిద్ధున్ దొలఁగింప కాత్మసుముఖున్ గావింపనే తల్లి! యె
ల్లను నీపేరె కదా ముఖిమ్మునఁబొకాలున్ మంచికో చెడ్డకా.

582

పవపవర్గదాత్రివను నిక్కమెఱింగిన బిడ్డ, లమ్మయే
కావలెనండ్రు; తుచ్చధనకాంక్షులు తోలెము లమ్మసామ్మతే
కావలెనండ్రు; బిడ్డ నయగారము నీపనియైన, వారి మో
హవిలతన్ దొలఁచుటయు నమ్మ పనే కద; చూడు మంచికా!

583

ఇతరము లేల? మాటు నుడి యిమ్మొక దానికిఁదల్లి! నీను సం
తతులనె నిన్నెఱుంగని విధమ్మునఁజేసితి; నిన్నెఱుంగు మా
బతనమె తండ్రినిం దెలుపు సాధనమాటయె కాక. మీ యభి
ప్రసాద నెఱిగింపదో? తెలిపి మాయురియాటల మాబ్బిమంచికా!

584

అలసత లేక కొల్పితిఁగులాంగనగా నొక కొన్ని నాళ్లు; ల
వ్వల భజి ముంచినాడఁగులపాణిని వౌటను కొన్ని నాళ్లు; త
త్ఫల మనుభూతమయ్యె, నిక వాంఛిత మీదఁకాకనయ్యె; నా
వలసినదంతె; నా కతులవై భజ మీయవే వేగఁజండికా!

585

♦ ధనముంగూర్చి, యశస్సుగైకొనఁగ నిత్యంబేను బడటి యా
తనతో నిన్నును గేళిపెట్టితిని గాదా, నాటి చుట్టాలు కా
మన మున్నో బడవాలు కిన్నోటఁగ నీతైపోయె నాబుద్ధి, చే
సిన నేరమ్ముల నొప్పుకొంటి, నీక నీ చిత్తమ్ము నా భాగ్యమా.

586

♦ కాకుల కొంటెబుద్ధి, పులి క్రౌర్యము. నల్లుల నొంగ యెత్తు, జం
బూకపు జిత్తులు న్వలఁబుట్టిప మానిసులెల్ల నీసృషా
లోకము లేక కాదె బుద్ధి నీటలౌట, జగజ్జనిత్రీ! స
ల్లోకము వారి బాధలకు లోనయి కుందుట నీను ముచ్చటా?

587

♦ ధనము భవత్స్వరూపము కదా, మఱి దానికె నేవ చేసి పెం
పొనరుచు వారి నీదు కరుణోన్నతి కర్దులుగా నొనర్చకే
నిను మఱపించు వస్తువుగ, నీచమదాంధ్యముఁగూర్చు దానిఁగాఁ
బొనరుతు వెందుకింత పనిపూనుట లేలయ్యె? వారి కర్మమా?

588

♦ ధనము గడించె నీయఁడని తండ్రి చావునె కోరు బిడ్డ; పె
ట్టని కొడుకంచునుం జెడఁబడక శపియించును దండ్రీ; ఆ స్తివం
తనుచును బుత్తైపండుగుల నన్నలుఁదమ్ములుఁగుందుచుండహా!
ధనతనువ్రాని నీవు నరుఁదార్చెడి సౌఖ్యమిదా? హరిప్రియా!

589

♦ జనకుంబోలిన పుత్రునీయ వకటా! జాంపత్యమండేదనో
యచుకూలత్వముఁగూర్తు; మాపమున రమ్యశృంగారముతో సద్గుణ
మైనయంబూడవు; నీదు సర్వసహధి బీలాగుదా? వింత! నీ
గొనముల్లిన్న న గామియో; కరుణ లేకో, పన్నుది ట్లఁబికా!

590

అనఘతపస్వివంశజని నందియు నీమహిమామృతాబ్ధిలో
మునుగను, దత్త-కానురసముల జని చూడను, వాంఛ లేని
సనములు, మున్ను దేవసిత్యశాపవశమ్మున నీయెడన్మొగ
మ్మును చెడఁబ్రదిప్పివారలన మోసము దోసము లేదు; వానవీ!

591

జ్ఞానవిశిష్టజన్తువుగఁజల్పితి మానిసి; గొంతమంది క
జ్ఞానకృతజ్ఞ తాఫలదసాధనమే నదికా కజాగళ
సానపయోధరద్వితయసన్నిభ మాటది పాపమో? నిను
గానని లోపమో? బుధుల గాటపు శాపమో? పాపవాశినీ!

592

ఎగ దిగఁజూచి యంకెలు గుణించెడి వారల పల్కు లేల న
మ్మగ? గ్రహతారకాళిని ఖమార్దమునందునఁబ్రదిప్పు నీవు; మ
స్పంగలవు పెక్కు లేడులు కృపన్నను; లోకసుఖప్రదక్రీయల్
నెగడఁగఁజేయు యంత్రమిది నీది చిరస్థముఁజేయవా? శివా!

593

కొడుకుల్ సద్గతులిత్తురంచు నవివేకల్ సుప్రతికేళముల్
పడి, యాసంతతి ముప్పమాచు మనఁగాఁబాతిత్యమే పంటగాఁ
జెడలే యెందరో? స్వర్గమోక్షదము నీశ్రీవాదమే యంచు ని
విడకుంటే సుగతిప్రదగుబు తనయాపేక్ష గనన్ శాంభవీ!

594

జననీ! నీకుఁబ్రసిద్ధమైనది కృతజ్ఞానామ, మాశ్రేష్ఠమా
గొనమే భక్తిగ మాటు, నీసుతులలో గోరంత లోతైనచో
జనులెన్నె త్తి భక్తుఁడొనె? పయిపేసా లెన్నియే న్వేసినన్
జనపూజార్హుఁడు తాఁడు; పాముతజనుల్చూర్తి యుండప్పు నే?

595

♦ అన్నిట సామరస్యమును నందము నెన్నుచు, స్వార్థతాగ్రహ భృష్ణతి నైచ్యముల్, కినుక, మోటుతినమ్మును తేని చోట, సంపన్నదయారసంబాలుక భాగ్యముల న్గురియింతు; వట్లు కాకన్నెమె యైన, వేచి యడుగంటఁగఁజేయు తెలుంగనా? రమా!

596

♦ కులసతి నేడిపించినను, గోవుల మేపక తాను దిన్నఁ బాసలఁబహరించినన్ మదిరహనము చేసినఁ జేసినట్టి మేల్దలఁపక యున్న, వంద్యపదుల న్గనినన్ దలపంచకున్న, వారల సిరి లేవఁదీయుదు వరాతులు గాఁగని, కిన్కతో నుమా!

597

♦ ఆస, యసూయ, గబ్బు, దురహంకృతి, స్వార్థపరత్వముఖ్యముల్ మాసిన భక్తహృత్కమలమందిరమందె యథేచ్ఛ నీవనా యాసముగాఁజరింతువు; విహారవనమ్మున గాబు నిండిపోఁగా, సుకుమారు లందు దిగఁగాలిడ నేర్వరుగా; గుణాలయా!

598

పైకము నీదు రూప మది పార్థివభోగదమంచు గొప్పగాఁ బ్రోక యొనర్పఁబాడి విడి పూను దురాశుఁడు నీదు దివ్యమా శ్రీకరరూపముంగన వరింపఁడు; చిత్రము! నాఁడె యెచ్చమా పైకము పైకమట్లు పయిపై కెగురుండుటిలోన; శ్రీరమా!

599

మనసున నొక్క టుంచుకొని మా కొకిరీతిని వెల్లడించు దుర్మనుజుల చిత్తవృత్తివయి రంజిలు దంతియె గాని, సాదులా తనయుల కెంత రట్టి కతంబగునో, యది యెన్నఁకుట, మా మనసుఁబరీక్ష చేయు నెపమా? యది స్వార్థమ? వృత్తిరూపిణి!

600

తనుఁదనియింపనే ముదియు దాఁకశ్రమంపడు తల్లిదండ్రుల
దనువఁగ నింత యొల్లని కృతఘ్న సుతుఁ, గయిపెత్తినట్టు త
వ్వనిఁదనియింపనే వివిధభావములం బడు నెత్తు దట్టి ని
దనువఁగ లేని జీవునకుఁదాద్య గతు ల్వినిపింపు మంచికా !

601

♦ కొడుకుంగోడలు మన్నలుఁహితులు నాకుంగూర్చు చుట్టాలుఁగ
ఁడలింపంగల వారు కాదు; ఋణమెట్లో చెల్లు పెట్టించుకో
బడగారమ్మును జూపువారె; జగదంబా ! వీరి యప్పింతతోఁ
గదముట్టింపనె నీదు పాదవికసత్కంజాతముల్పట్టితి.

602

♦ నా సంకల్పము, మాట, పూనిక, పనియు, న్నానిశ్చయం బీవయై
భాసిల్లఁ బరబాధకమ్ము లగునా ? భక్తాకృతీ ! భక్తివి
శ్వాసమ్ముల్ కొఱవడ్డ నెమ్మదులకే వ్యత్యస్తమై తోఁచు, న
మ్మా ! సైరించి వివేకదీప మిడుమా, యాచీకటిండ్ర, శివా !

603

♦ “దాసుని తప్పులన్నియును దండముతో సరి”కాదె; యిందు నా
వ్రాసిన తప్పులకొసయిపు, వందనముల్; మఱి వైఖరీగతి
భాసిలి లోననుండి వెలువడ్డది నీవె కదా, మదంబ ! యీ
దాసుని మాటకుంగినియుదా ? కనెదా కృపతో సరస్వతీ !

604

♦ జననిరొ ! నీవె ముచ్చటల చాద్వున నన్నవి గాని, గొప్పకే
ననినవి కావు; కావున మహాస్థంబులంచెడి సాధకవ్రజ
మ్మునకు ముదావహాస్ములగుఁబో; మఱి వీని రిహస్యముల్ గ్రహిం
చిన యతఁడీ స శర్మగతిఁజెందక యుండునె ? శర్మదాయినీ !

పద్యముల వరుసనకు కొన్నిమాటల కర్థములు.

1. తాలాంక = బలరాముడు, ఇక్క = స్థానము.
8. విందులు = అతిథులు, చుట్టాలు.
ఒజ్జబంతి = వ్రాత నేర్చునకై ఉపాధ్యాయుడు వ్రాసిపెట్టు
మొదటిపంక్తి.
9. మన్నట్టి = జీవించినట్టి.
12. గురువులువాలు = శోభించు, రవడి = అప్పు.
13. కావ్యాహారాంతార్చనము = శుక్రవార సాయంకాలపూజ.
17. కందువమ్ము = రహస్యము.
22. పుట్టునిక్కచ్చి = జన్మవ్యాధి, ముచ్చట = ప్రేమము.
25. అటమటబుద్ధి = మోసగించుబుద్ధి.
26. నిప్పచ్చరము = దారిద్ర్యము, ఒచ్చెము = నింద.
27. తేట = తెలివి, రెక్కోక = బయల్పడక.
31. నిలువు = శరీరము, సూరులు = పండితులు.
32. తలము = శక్యము.
34. ఒడయండ్రు = ధనాధ్యులు.
35. గేహేవీరుడు = ఇంట బీరములు పల్కువాడు.
ఆలపుదటి = యుద్ధవేళ.
37. తలవాకిటక = నోరక.
41. వాతేఱ = పెదవి.
42. ఆనినాడను = తాగినాడను.
43. రిమ్మ, పిచ్చి, పిచ్చు, తిక్క, ఉమాదము = వెట్టి.
వెజ్జ = వైద్యుడు.

46. రెచ్చి = హెచ్చి, అచ్చనకా = విధమున,
నచ్చు = దుఃఖము, ఒచ్చెము = నింద.

47. జానుగులు = చెవులు.

49. బోర = వక్షము.

అక్షస్రక్కు = పూసలపేటి. 'అ' మొదలు 'క్ష' వరకు
గల మాతృకార్ణముల మాల.

50. పంచదశీ త్రికూటములు = (1) ఐం, క, ఏ, ఈ, అ, హ్రీం
(2) క్లీం, హ, స, క, హ, ల, హ్రీం
(3) సోః, స, క, ల, హ్రీం—

చాల్పు = వరుసపేర్పు, జనులు = జన్మములు.

52. మహాసరోజము = సహస్రారము.

53. మెయి = శరీరము.

54. షడధ్వములు = వర్ణము, కళ, పదము, తత్త్వము,
మంత్రము, భువనము.

55. కసెపుఁజీరెలు = కాషాయవస్త్రములు.

56. పులుకుటీరము = గడ్డిగుడిసె.

57. సద్దు = ధ్వని.

58. నికము = సత్యము, వాలకము = విధము.

61. సామయి = సమయాచారతత్పరుఁడు.

64. ఆజ్ఞ = కనుబొమ్మలయు ముక్కుమీదికొనయు సంధిస్థలము
(ఆజ్ఞాచక్రము)

70. తేఁకువ = నిలుకడ, కన్కలి = చూపు.

71. గాలుల్ రెండు = ప్రాణాపాన వాయువులు.

లాగు = వెలుపు, విధము.

72. ఆయాతు=వచ్చుగాక, సందేహార్పు=సంధ్యావందనము.
 73. ముద్దాక్షరముల్=సంతోషమునిచ్చు నక్షరములు.
 75. ఎన=సాటి, పద్య=మార్గము.
 76. ముదులు = బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర గ్రంథులు, చిక్కుబడిన
 దారములందలి ముదులు.

గాలినిగట్టుట = వాయువును నిరోధించుట.

దివ్య నేత్రము=మనోహరమైనవస్త్రము, అమానుషదృష్టి.

83. మొకమ్మనక=ఎదుట.

85. సాహం = (బ్రహ్మస్వరూపిణియైన) ఆమెయే నేను.

ఆజ్ఞనునిల్చి=ఆనమీరక, ఆజ్ఞాచక్రమండు నిల్చి.

88. షోరీ క తమస్సు=ఇంద్రియములవలనైన ఆజ్ఞానము.

కుహువులు=అమావాస్యలు.

91. లాతి = ఇతడుఁడు.

93. గదులు = రోగులు.

95. భవదుజ్నున్మాతృమంత్రము=సంసారరోగమును పోగొట్టు
 శ్రీ మాతృ మంత్రము.

96. అగదంకాడుఁడు = చికిత్సకుఁడు.

101. క్రేపు = దూడ

103. మనువు = మంత్రము.

104. ముడి = సందేహము

105. జని = జన్మము. విష్ణుపదము=ఆకాశము. సర్వవ్యాపక
 పరమాత్మపాదము.

మహాకవీందుఁడు = మహాకవి క్రేష్ణుఁడు, కాళిదాసుఁడు.

చిద్గగనచంద్రిక = జ్ఞానాకాశమందలి వెన్నెల. చిద్గగన
 చంద్రిక మహాకవి కాళిదాసుని రచనములందు మిన్న.

106. నిల్వరము = మిగులు,
 109. పట్నరోజములనాశము = సుఖమ్నా మార్గము.
 110. దాత్రము = చేసిఁగోసికొను ణాడవలి.
 115. తదనూద్యపుడు = ఆమె తమ్ముడు.
 116. సాయించువారు = చెప్పెడివారు.
 117. మంత్రము = రాజుల కాలోచనము చెప్పెడివాడు, మంత్రము
 జపించువాడు.

పురము = పట్టణము, దేహము.

జనములు = ప్రజలు, ఇంద్రియములు.

పెనుదారి = రాచబాట, మోక్షమార్గము.

గాయత్రీ = తన్ను గానముసేయువారిని రక్షించునది,
 గాయమును (ప్రాణమును) రక్షించునది
 అనగా దీర్ఘాయురారోగ్యములను నిచ్చునది.

119. అమవసచూడ్కి = పూర్తిగా తెప్పలుమూసి చూచుట.

పున్నమచూపు = బాగుగా కనులువిప్పి చూచుట.

పాడ్యమికనుబాటు = అర మోడ్పుగనులతోఁ జూచుట.

121. పద్మవని = సుఖమ్నా మార్గము.

కల్పవని = సహస్రారము.

శుక్లరక్తచరణములు = ప్రకాశచరణము, విమర్శచర
 ణము (గురుముఖవేద్యము).

ఎరగుట = మ్రొక్కుట.

123. వలి = గాలి.

125. మందరి = వైద్యుడు. నలక = వ్యాధి.

126. ఎఱ్ఱజట్టుపుంజు = కోడిపుంజు.

130. అపర్ణఁడు=అక్లి నను దిననివాఁడు, అష్పతీరినవాఁడు.

133. మన్యు=జీవనము, విత్రపము=సిగ్గుచూలినది.

134. తోకములు = బిడ్డలు.

141. అలవడి=వశమయి. తెక్క-లి=ప్రమాదము.

142. ఎడ = స్థానము.

144. అక్షరక్షణము = ఇంద్రియ పరిపాలనము.

అక్షర+క్షణము=నాశనరహిత పరమాత్మవస్తువు న. దలి
వేడుక.

164. ఇవము = మంచు.

166. ఉవ్వెత్తుగ = ఒక్కసారిగ.

167. మేతాల్పు = దేహధారణము.

169. గాములు = గ్రహములు.

171. బాగులు=ప్రవాహములు, పడఁకులు=గొండలు,
నీటితిట్ట=సముద్రము, లావర్లు=బలవంతులు.

175. గాసి = ఆయాసము.

176. అగ్గంబగు = లోఁబడు.

178. నవనాథాగ్ర్యశరీర = అమ్మ తన తత్త్వమును జగములఁ
బ్రవచించుటకై నాథసంజ్ఞతోఁ దొమ్మండ్రను
సృష్టించెను. శ్రీచక్రమందు అమ్మసమీపమందే
వారికి స్థానము. వారు దేవీస్వరూపులే.

నవయజ్ఞము = శృషికుఁడు ఆశ్వీజ శుద్ధ పూర్ణిమకుఁ
గ్రొత్తపంటను గారీదేవి కర్పించుట.

183. నీలు=బూడిద, ముడల=ఆజ్ఞ.

184. చిప్ప = అల్పము, ఖండము.

188. మేనాము = దేహమందలి సగము.

195. విద్యారాజము = పంచదశాక్షరీ విద్య.
198. వృత్తులు = సమాసములు.
199. అనంతము = ఆకాశము.
201. తూరల్ = తుంపురులు, కళుకులు = కిరణములు.
203. కాతరుఁడు = భయభీతుఁడు.
204. రసరూపము = ఆనందస్వరూపము.
205. నెల వెలుఁగు = చంద్రకాంతి.
210. ఎడ = దూరము.
211. ముమ్ముళ్లు = బ్రహ్మ విష్ణు శుద్ధ గ్రంథులు.
ఇవే ఆగామిసంచిత ప్రారబ్ధకర్మములు.
219. మానిసిపున్కపేరు = నరకుండమాల.
226. కన్మొఱగించు = మోసపుచ్చు.
228. అఱ్ఱుత = మెడ.
233. ఒబ్బిడి = నాశము, వైనము = కారణము.
235. కొసరు = అతిశయించు.
చొక్కణము = మంజులము, అందము.
236. తడికాన్కలు = జలములతోడి యగ్ధ్యములు.
లలి = ప్రేమము.
242. నా వ్రాసిన శ్రీసూక్త రహస్యార్థ మను గ్రంథమును
జదువునది.
243. దక్షిణకాళి = ఆశ్రితులయెడఁ బ్రేమముఁజూపు కాళి.
247. ఓగిరము = ఆహారము.
253. మాతృకార్ణనిచయాశ్చరి = అదియొఁతములైన వర్ణముల
సముదాయమనెడి యాకారము.
రాయిడి = ఒత్తిడి, అల్లరి.

266. నెమ్మియాట = నెమలి సృత్యము.

268. దరియు = సమీపించు.

270. కాశవి = కాకి.

271. ఉద్వాసము = చంపుట.

273. కనుకలులు = చూపులు.

ఎల్ల = హద్దు.

275. సాధమ్ము = అమృతమయము.

జనుశ్చక్రిక = జన్మమనెడి తిరుగలి.

281. లగ్గు = మేలు.

289. కక్క-సపెట్టు = బాధపెట్టు.

290. నిరాగసుఁడు = పాపరహితుఁడు.

రాసవిలాసుఁడు = ఆనందవిలాసము గలవాఁడు.

292. ఇలి = మెతుకు, అన్నకణము.

విపద్ధనములు = ఆపదలనెడి మేఘములు.

296. ఉరువు = రూపము.

300. అగడు = తొట్రుపాటు.

309. తిగమైలను = (స్థూల సూక్ష్మ కారణముల నెడి) మూడు శరీరములందు.

311. ఆడరే = నిందింపరే.

315. దగ = దప్పి.

317. తెల్విచిచ్చు = జ్ఞానాగ్ని.

319. ఆరయు = పరీక్షించు.

వంతు = పంతము.

321. ఆమెత, కట్టడము = అన్నము, వస్త్రము.

పాపతమి = వాత్సల్యము.

322. బాములు = కష్టములు, జన్మములు; లోఁబాము = కుండలినీ, సబాము = స్వభావము, మదిఁబామునిరులు = మనసునుగ్రమ్మిన చీకటులు, ములుచ = మూర్ఖుడు, టప్పాలు = డాబులు అను సర్థమిచ్చు వ్యావహారిక గ్రామ్యము.

326. ఉదాసీనత్వము = ఎత్తైనచోటఁ గూర్చుండుట, జోక్యము లేకుండుట.

329. శిలోచ్ఛయపుత్రి = కొండకూతురు.

330. శవతతియాసనము = అమృ. సంచప్రేతమంచాధిశాయిని. బ్రహ్మవిష్ణురుద్ర మహేశ్వరులు నాలుగు మంచ పాదములు. సదాశివుఁడు పై ఫలకముగానున్న మంచము అమ్మ యాసనము. అనఁగా సృష్టి స్థితి లయ తిరోధానానుగ్రహము లనెడి శక్తులు వీరివి. అవి సర్వశక్తిమయియైన అమృతే కాఁగా వీరు ప్రేతలుగా భావింపఁబడిరి.

శ్మశానము = సుషుమ్నా మార్గము.

దెసలోవసనము = దిక్కులే వస్త్రము. అనఁగా దిగంత వ్యాప్తమగు విశ్వవిరాటోజగత్తు అమ్మ స్థూల ముగ నెన్నఁబడినపుడు ఆ దేహమునకు దిక్కులే వస్త్రములు.

ఉత్పథలోల = ఉన్మార్గగామిని. మూలాధారమునుండి సహస్రారమువరకు నైన మార్గమందు సంచ రించునది.

333. నీడము = పక్షిగూఁడు.

334 విడుపుబాట = మోక్షమార్గము.

త్రైపురాంతకుఁడు = పురములరూపున గూఢచరిత్రులైన
ముగ్గురు దైత్యుల జంపినవాఁడు, భక్తుల స్థూల
సూక్ష్మ కారణముల నెడి మూడు శరీరముల
నశింపజేయువాఁడు.

దణి = మగఁడు.

త్రైపురమనువు = ఐం, క్షీం, సౌః అనెడి మూడువర్ణముల
మంత్రము.

340. వామాచారులు = అందమైన యాచారము గలవారు,
శ్రుతివిరుద్ధమైన యాచారముగలవారు.
మద్వయము = 'మమ' అనుమాట.
వామాత్రయాకారిణి = మూడు శక్తులు రూపముగాఁ
గలది.

341. అంబరనీరసంచరములు = ఆకాశమందుఁ దిరుగు వక్షులు,
నీటదిరుగు చేపలు మున్నగునవి.

342. కనలు = కోపము. కన్కలి = చూపు.

349. పూటము = భారము.

356. రసమూర్తి = ఆనందమే విగ్రహముగాఁ గలది.

360. నమస్య = మ్రొక్కు.

367. వరివస్య = ఉపాసనము.

376. బురడాలు = అసత్యములు, మోసములు.

అంబేదలు = తిండికిలేని పేదలు.

శర్మరూప = ఆనందస్వరూప.

380. అగదరత్నము = ఔషధశ్రేష్ఠము.

384. చివ్వపనిముట్లు = యుద్ధసాధనములు.

392. దవుచూపు = కూరదృష్టి.

399. స్తనయిత్స్వంతరగుప్తచంచలలు = మేఘములలో నిమిడి
యున్న మెఱపులు.

402. వైషయిక క్షేళనిగారకారణ = విషయసంబంధమైన
విషమును మ్రింగుటవలని తీవ్రయాతన.

405. రసాయనము = ముసలితనమనెడి వ్యాధినిమూన్చు బల
వర్ధకౌషధము.

407. కసగుడ్డలు = కాషాయవస్త్రములు.

409. కుంభసంభవుడు = స్రాణాయామ కుంభక (వాయువును
నిరోధించు) క్రియయందుఁ జక్కఁగా నిల్వఁగలవాఁడు.

412. విశ్వాసి = సమ్మకముగలవాఁడు, శ్వాసము నిరోధించిన
వాఁడు.

416. కట్టనాలో విరియంజేయు = స్థూల సూక్ష్మ కారణము
లనెడి త్రిపురములను నశింపజేయు.

425. ఆలము = ఉపేక్ష.

438. జీర్వాలు = తొలఁగు, అపసర్గిలు.

443. కేరఁడే = పరిహసింపఁడే.

444. ముచ్చట = ప్రేమము.

447. శర్మజలరాశి = ఆనందసముద్రము.

452. నిడుసెకయూర్పులు = వేడినిట్టూర్పులు.

462. అగ్గించు = గొనియాడు.

474 ఆగూ = జ్ఞానము.

477. ఈపద్యమందలి విషయమునుగూర్చి నా జేవీసూక్త పర
మార్థమందలి సోఽసాం, సమాధి భాగమును జూచువది

478. వాసోరచనమ్ము = వస్త్రనిర్మాణము.

485. అక్షశరీర = ఆదిక్షాంతములైన మాతృకావర్ణముల
మాల శరీరముగాఁ గలది.

488. అరవాయి = సంకోచము.

490. సర్జనము = సృష్టి.

493. ఎరియుచు = పరితపించుచు.

494. క్రించు = అల్పుఁడు.

495. తటిచేటు = కాలవ్యర్థత.

499. ఈఁదు = గాలి.

503. హృషీకోపధి = ఇంద్రియముల కపటము.

511. ఆదట = తృప్తి.

518. ముత్తికుగులు = మూడుచుట్లు. నీద్రము = పాము.

532. కున్నా = విడ్డా.

534. బ్రహ్మమ్ము = తపస్సు.

542. టంకారము = ఆశ్చర్యము.

560. ఏమైన్ = ఏవిధమున.

562. అవటము = గొయ్యి, నేలకన్నము.

566. వెంట = విధము.

576. కులము = సముదాయము. ఇచట విషయ సమూహ
మనెడి ఖండఖండజ్ఞానము.

అకులము = అఖండజ్ఞానము.

580. అవలేపము = గర్వము. డౌలు = మదింపు.

583. ఉరియాట = ఆందోలనము, చాంచల్యము.

584. కులనాశనము - చూడు (576)

598. పైకము = ధనము, చిలుక పిల్ల.

599. రట్టడి = ఉపద్రవము.

త ప్పొ ప్పు ల వ ట్టి క.

పద్య సంఖ్య	తప్ప	ఒప్పు	పద్య సంఖ్య	తప్ప	ఒప్పు
8	నడ్వది	నడ్వడి	368	దృశ్యము	దృశ్యమ్ము
20	త్రక్షర	త్ర్యక్షర	370	మ్ము నెఱ	మ్మున్నెఱ
35	సంకట పెట్టి	సంకట పెట్ట	398	అలఁది	అలఁది
49	అక్షయపల	అక్షయఫల	411	టంతయున్	టంతయున్
58	భ్రమశ్చిత	భ్రమనిశ్చిత	424	విది	విడి
77	సంగాదము	సంగానము	430	యై	యై
98	అంతయునిలుప	అంతయున్నిలుప	433	సుతులెంతో	సుతులెంతో
129	కాపుదింప	కాపురింప	476	ప్రణీత	ప్రణీత
132	మహాతుడంచు	మహాతుడటంచు	477	కొందఱకె	కొందఱక
168	లేములను	లేములను		రది	రది
182	హేతులను	హేతులను	483	వీడె	వీడ
191	కాదగదు	కాదగుదు	499	ఈదు	ఈదు
231	ఎన్నికోటులు	ఎన్నోకోటులు	520	క్షణంబదెల్ల	క్షణంబందెల్ల
284	హృషీక	హృషీక	521	శరమ్ము	శరమ్ము
287	నిన్నంగని	నిన్నంగను	526	నిచ్చతో	నిచ్చతో
285	క పద్యమే	పొరపాటున	527	ఆధ్యాత్మిక	ఆధ్యాత్మిక
287	గా పునర్ముద్రితమైనది.		530	సంజ	సంజ
304	ఎలుగు	ఎలుంగు	532	నిడునే	విడునే
306	దురితంబు	దురితంబు	533	దీరాయాస	దీరాయాస
320	శ్రయమ్ము	శ్రమమ్ము	539	లతనిని	లతనిన్
327	శాకరీ	శాంకరీ	548	నూలమ్ము	నూలమ్ము
341	నిలు	నిను	560	ఫలమ్ముకె	ఫలమ్ముకె
345	సిదిచు	సిదించు	581	దౌలు	దౌలు
357	సుతాళికా	సుతాళికా	590	చెడ	చెడ
359	జన్మక్షు	జన్మక్షు	599	రట్టతి	రట్టడి
365	యాముడి	ఈముడి	602	నెమ్ముదులకె	నెమ్ముదులకె

పిబన్తు వాఙ్మయశుభామ్ !

తతన్తు భవసాగరమ్ !

ఆధ్యాత్మిక సాధక లోక మునకు అపూర్వావ కాశము !

శ్రీ కాకుళవాసి, శ్రీ శ్రీయానందనాథులు

శ్రీ ఈశ్వర సత్యనారాయణశర్మగారి రచనలు

సిద్ధముగ నున్నవి :

1. సౌందర్యలహరి	0-12-0
2. శ్రీ సత్యనారాయణశర్మ సాధనము	1- 8-0
3. శ్రీ దేవీసూక్త పరమార్థము	0-12-0
4. భీమేశ్వర నుతి	0- 8-0
5. దేవపూజా రహస్యము	1-12-0
6. శాస్త్ర సాధనము	0- 8-0
7. మహాసౌరమంత్రపాఠము	0-12-0
(సస్వరము, ఆంధ్ర పద్య, ఆంగ్లగద్యానువాదము)	
8. అమ్మతో ముచ్చటలు (1, 2 భాగములు)	1- 4-0

రా బో వు న వి :

1. శ్రీ విద్యాంధ్రభాష్యము
2. శ్రీ సిద్ధాంతశిఖామణి వివరణ (వీరశైవ గ్రంథరాజము)
3. సప్తశతీ (చండిపాఠ) తత్త్వసారము
4. సప్తశతీ (చండిపాఠ) విఫలధ్యాత్మికా వివరణము
5. ఉద్రాకాటిశ్వర శతకము
6. హ్రీంకార శతకము

*

*

*

నే నె వ రు ?

వెల 0-12-0

రచయిత : శ్రీ శ్రీయానందనాథులవారి శిష్యులు

శ్రీ మిన్నికంటి వెంకట సత్యనారాయణశర్మ

“రచయిత ఇందుతో వేదశ్మతులను మూలముతోబాటు సుదీర్ఘంగా వివరించి ఆత్మపరిశీలనకు, ఆత్మసాక్షాత్కారమును సుగమం చేయడానికి ప్రయత్నించారు. ఇది అమూల్యమైన గ్రంథము.” — గృహలక్ష్మి.

ప్రతులకు:- సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

స్థాపితము : 1945

కర్మ, భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్య, నీతి, చారిత్రక ప్రబోధములైన ఉత్తమ ఆధ్యాత్మిక గ్రంథములు వెలువరించు సంస్థ.

చందా : మహారాజపోషకులు (శాశ్వతము) రు 116/- లు.
రాజపోషకులు ,, రు 58/- లు.
సభ్యులు (ప్రతి సంవత్సరము) రు 10/- లు.

ఈ మూడు తరగతులవారి పేర్లు ప్రతి గ్రంథమున ప్రకటించి గ్రంథములు ఉచితముగా పంపబడును. పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించుము. మండలిలో చందాదారులుగా చేరి మా కృషిని ప్రోత్సహింప ప్రార్థన.

1 భగవద్గీతి -

ఉపాయములు 0- 4-0

2 నరసదాసు కీర్తనలు 0-10-0

3 హరిశామమహిమశతకం 0-4-0

4 సప్తమహావ్రతములు 0- 6-0

5 ఈశ్వరసాక్షాత్కారము 0- 3-0

6 శ్రీ శీతారామశతకము 0- 2-0

7 గీతాప్రతిభ 0-12-0

8 భాగవతకథ 1, 2, 3,

4, 5 భా. భా 1కి 2- 0-0

6, 7 భా. భా 1కి 2- 8-0

9 శ్రీ త్రిపురాంతకేశ్వర

శతకము 0- 4-0

10 శ్రీ త్యాగరాజచరిత్ర 0- 4-0

11 పరమసాధన 0-12-0

12 శాశిహ స్తీర్వరశతకం 0- 8-0

13 ఆశ్వినమాహాత్మ్యము 2- 0-0

14 భారతీయతత్వశాస్త్రం 2-0-0

15 శ్రీరామపూజావిధానము 0-4-0

16 బదరీయాత్ర 1- 0-0

17 కల్యాణగుంజము 1- 4-0

18 సిద్ధాంతకల్పవల్లి 1- 0-0

19 మానవధర్మము 1- 0-0

20 అష్టాదశశ్లోకగీత 0-12-0

21 భక్తికేత తత్వము 0-12-0

22 ముక్తిగీత 0- 6

23 గురుశిష్యులు 1- 0

24 సంకీర్తన మిమాంస 1- 0

25 పరమార్థతత్వము 0-12-0

26 శ్రీ శుడుడు 0-12-0

27	క్రీరామనామప్రభావము	0-6-0
28	హిందూకోడ్ బిల్లు సమీక్ష	1-0-0
29	రాధారహస్యము	1-4-0
30	జడభవతుడు	0-12-0
31	పద్మపురాణము	
	బ్రహ్మఖండము	1-0-0
32	,, ఆదిమఖండము	1-8-0
33	,, భూమిఖండము	2-0-0
34	మహాతా ఉపాసనీబాబా	1-3-0
35	అర్థపంచకము	0-12-0
36	గోవిందదామోదర	
	ప్రాత్రం	0-8-0
37	భక్తిరసాయనము	2-0-0
38	గీతాకదంబము 1 భా	1-4-0
39	,, 2 భా	1-4-0
40	శంకరగ్రంథరత్నావళి	3-0-0
41	భారతీయదర్శనము	1-8-0
42	సుందరభారతయాత్ర	
	(770 పేగా పేజీలు	} 4-0-0
280	చిత్రములు)	

43	తులసీ-గోపూజ	0-8-0
44	ధ్యానపద్ధతి	0-8-0
45	ఉపన్యాసరామాయణం	0-4-0
46	శివతాండవము	1-0-0
47	క్రీతులసీమహిమామృతం	1-8-0
48	క్రీకనకదుర్గానందలహరీ	0-4-0
49	భగవద్గీత (మూలం)	0-6-0
50	భగవద్గీత మనంజీర్తన	0-4-0
51	అష్టాదశకోకగీత	0-2-0
52	నేపాలయాత్ర	1-4-0
	(చిత్రములు-మ్యాపుతో)	
53	క్రీదేవీనూకపరమార్థం	0-12-0
54	భీమేశ్వరనుతి	0-8-0
55	నే నెవరు?	0-12-0
56	దేవరూపారహస్యము	1-12-0
57	శాస్త్రసాధనము	0-8-0
58	హరిసామమహిమ	0-4-0
59	మహాసారమంత్రపాఠము	
	(సస్వరము, ఆంధ్రపద్య, ఆంగ్ల గద్యానువాదములతో)	0-12-0

మర:- ఈ 1-0-0 కు లోపు వి.పి. లేదు. ఈ 5-0-0 లకు మించిన ఆర్డరుకు ఈ 1-0-0 కు ఈ 0-3-0 లు, ఈ 25-0-0 లకు మించిన ఆర్డరుకు ఈ 1-0-0 కు ఈ 0-4-0 లు కమిషను యివ్వబడును. ఈ 100/- లకు 33-0-0 లు కమిషను యివ్వబడును.